

SISÄLLYSLUETTELO

PÖYTÄKIRJA Aluehallitus 11.6.2024

Kokous- ja osallistujatiedot	1
§ 274 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 275 Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 276 Työjärjestyksen hyväksyntä	5
§ 277 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelma 2025–2028	6
§ 278 Vuoden 2024 talousarvion muuttaminen, määrärahan siirto	11
§ 279 Taloussuunnitelman 2025-2027 suunnittelukehykset	13
§ 280 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuoltolain mukaisen kotihoidon asiakasmaksujen yhdenmukaistaminen/säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun keskeytyssäännön päivittäminen 1.7.2024 alkaen	16
§ 281 Palveluntuottajarekisterin perustaminen mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankintaan	19
§ 282 Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankinnan dynaamisen hankintajärjestelmän sulkeminen	23
§ 283 Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 6.5.2024 10/2024 koskien Akuuttiosasto Kalajoki vastuuyksikön (30470) lakkauttamista 1.8.2024 alkaen	26
§ 284 Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 6.5.2024 10/2024 koskien Akuuttiosasto Kalajoki vastuuyksikön (30470) lakkauttamista 1.8.2024 alkaen	37
§ 285 Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/13 koskien Sipilän vastuuyksikön (37220) lakkauttamista	44
§ 286 Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/13 koskien Sipilän vastuuyksikön (37220) lakkauttamista	50
§ 287 Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/13 koskien ikäihmisten palvelujen toimialueen ympärivuorokautisen asumisen palvelut Sipilä- vastuuyksikön (37220) lakkauttamista	57
§ 288 Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/16 koskien Ympärivuorokautisen asumisen palvelut Kuivaniemen - vastuuyksikön (35500) lakkauttamista	64
§ 289 Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/16 koskien Ympärivuorokautisen asumisen palvelut Kuivaniemen - vastuuyksikön (35500) lakkauttamista	71
§ 290 Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/16 koskien Ympärivuorokautisen asumisen palvelut Kuivaniemen - vastuuyksikön (35500) lakkauttamista	73

SISÄLLYSLUETTELO

PÖYTÄKIRJA Aluehallitus 11.6.2024

§ 291 Sopimusmuutos Siikalatvan palvelusopimukseen sosiaali- ja terveystalveluiden tuottamisesta	80
§ 292 Virkojen perustaminen ja lakkauttaminen Vammaistalvelujen toimialueella	82
§ 293 Valtuustoaloitteet	84
§ 294 Tiedoksiantoasiat	86
§ 295 Viranhaltijoiden päätösten ottaminen	87
§ 296 Ylimääräinen asia: Johtamistjärjestelmän uudistamiseen liittyvän yhteistalvintamenettelyn päättäminen	88
Muutoksenhaku	90

Aluehallitus

11.6.2024

Aika 11.6.2024 9:00 - 12:18**Paikka** OYS:n neuvotteluhuone Satakieli (S1 235)
Etäyhteys mahdollistettu.**Osallistujat**

Tapani Tölli	puheenjohtaja	
Paavo Koho	varapuheenjohtaja	pois §:t 283-284, 291
Hemmo Heiskanen	jäsen	etäyhteys
Liisa Kylmänen	jäsen	etäyhteys
Eija-Riitta Niinikoski	jäsen	
Anneli Näppä	jäsen	
Matti Soronen	jäsen	
Matti Honkala	jäsen	
Maarit Matinolli	jäsen	etäyhteys, pois § 291
Pirjo Sirviö	jäsen	
Anu Mattila	jäsen	etäyhteys
Anne Huotari	jäsen	pois §:t 281-282, 283 osittain
Mika Flöjt	varajäsen	pois §:t 274-276
Osmo Tervonen	jäsen	

Muut osallistujat

Kai Pajala	valtuuston pj	etäyhteys
Pekka Simonen	valtuuston 1. varapj	pois §:t 285-287
Anu Plaketti	valtuuston 2. varapj	etäyhteys, pois § 291
Olli Kohonen	valtuuston 3. varapj	
Pirkko Mattila	turvallisuusltk pj	pois §:t 283 osittain -296
Sanna Laine	yhdyspintaltk pj	
Ilkka Luoma	hyvinvointialuejohtaja	
Kirsti Ylitalo-Katajisto	sote-järjestämisjohtaja	
Laura Paloheimo	viestintäjohtaja	
Jouko Luukkonen	konsernipalvelujen joht., siht.	
Anu Vuorinen	strategia- ja talousjohtaja	läsnä §:t 277-279
Mervi Koski	toimialuejohtaja	läsnä §:t 280, 288-290
Arja Heikkinen	hankinta- ja valvontajohtaja	läsnä §:t 280-282
Miia Kekarainen	hankintapäällikkö	läsnä §:t 280-282
Sanna Tölli	asiantuntija	läsnä § 280
Leena Mämmi-Laukka	toimialuejohtaja	läsnä §:t 281-282
Heli Marjeta-Huhtalo	asiantuntija	läsnä §:t 281-282
Antti Kylén	hankinta-asiantuntija	läsnä §:t 281-282
Sari Haataja	hallintojohtaja	läsnä §:t 283-290
Tiina Kalliokulju	johtava lakimies	läsnä §:t 283-290
Jenni Juntunen	lakimies	läsnä §:t 283-290
Suvi Kangas	lakimies	läsnä §:t 283-290
Päivi Peltokorpi	toimialuejohtaja	läsnä §:t 283-284

Asiat §:t 274 - 296

Aluehallitus

11.6.2024

**Laillisuus ja
päättövaltaisuus**

274 §, puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Allekirjoitukset

Tapani Tölli
Puheenjohtaja

Jouko Luukkonen
Pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Anneli Näppä
Pöytäkirjantarkastaja

Pirjo Sirviö
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläolo Yleisessä tietoverkossa 13.6.2024 alkaen.

Todistaa

Pöytäkirjanpitäjä

Jouko Luukkonen

Aluehallitus

11.6.2024

274 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosäännön 144 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja. Kokouskutsu tulee lähettää, mikäli mahdollista, vähintään kolme (3) päivää ennen kokousta toimielimen jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus.

Hallintosäännön 146 §:n mukaan esityslista julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Hallintosäännön 141 § mahdollistaa toimielimen kokouksen pitämisen sähköisesti. Suljettuun kokoukseen voi osallistua sellaisesta tilasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käytyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä. Kokouskutsussa on ilmoitettu, että hallituksen kokoukseen voi osallistua paikan päällä tai sähköisen yhteyden kautta.

Toimielin on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä (hyvinvointialuelaki 108.2 §).

Puheenjohtaja toteaa läsnä olevat ja onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Aluehallitus

11.6.2024

275 § Pöytäkirjantarkastajien valinta

Aluehallituksen kokoukselle valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja pöytäkirjantarkastusvuoro kiertää aakkosjärjestyksessä.

Tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Anneli Näppä ja Pirjo Sirviö.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Anneli Näppä ja Pirjo Sirviö.

Aluehallitus

11.6.2024

276 § Työjärjestyksen hyväksyntä

Aluehallitus hyväksyy kokouksen esityslistan työjärjestykseksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityslista työjärjestykseksi. Ylimääräisenä asiana päätettiin ottaa käsiteltäväksi Johtamisjärjestelmän uudistamiseen liittyvän yhteistoimintamenettelyn päättäminen.

Merk. Mika Flöjt saapui kokoukseen asian käsittelyn jälkeen klo 9.10.

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/26267/02.00.00.00/2023

277 § Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelma 2025–2028**Tausta**

Pohteen hallintosäännön (11 §) mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen investointisuunnitelmaa koskevasta esityksestä ministeriöille. Pohjois-Pohjanmaan aluevaltuusto on 18.12.2023 hyväksynyt Pohteen alustavan investointisuunnitelman vuosille 2025-2028. Päätöksen jälkeen investointisuunnitelmaa koskeva alustava esitys on lähetetty sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön käsiteltäväksi.

Toimialueiden investointisuunnitelmat vuosille 2025-2028 ovat tarkentuneet kevään 2024 aikana. Tarkentuneita tietoja voidaan hyödyntää muun muassa osana vuoden 2025 talousarviovalmistelua sekä mahdollisesti käynnistyvissä lainanottovaltuuden neuvotteluissa ministeriöiden kanssa.

Päivitetty investointisuunnitelma vuosille 2025-2028 tuodaan aluevaltuuston päätöksentekoon arviolta joulukuussa 2024 osana taloussuunnitelman käsittelyä. Tässä vaiheessa aluehallitus ja -valtuusto käsittelevät alustavaa esitystä investointisuunnitelman tarkentamisesta talouden prosessien tueksi.

Pohteella toimii hyvinvointialuejohtajan nimeämä investointiryhmä, jonka puheenjohtajana on konsernipalvelujen johtaja. Investointiryhmän tehtävänä on osaltaan koordinoida ja ohjata hyvinvointialueen investointisuunnittelun kokonaisuutta. Investointiryhmä on käsitellyt alustavaa esitystä investointisuunnitelman 2025-2028 tarkentamiseksi.

Investointisuunnitelmassa 2025-2028 ensimmäinen vuosi 2025 on sitova ja muut vuodet ovat ohjaavia. Vuoden 2025 osalta investointien taso on noussut noin 61 miljoonaa euroa aiemmin aluevaltuustossa joulukuussa 2023 päätettyyn suunnitelmaan nähden. Lisäksi investointeja vastaavien sopimusten muutos vuodelle 2025 on noin 2,1 miljoonaa euroa.

Olennaiset muutokset joulukuussa 2023 Pohteen aluevaltuustossa hyväksyttyyn suunnitelmaan (2025-2028/2029) ovat seuraavat:

- Uuteen yliopistolliseen sairaalaan liittyvän C-rakennuksen yhteistyökumppaneiden lisäosuus: 90 miljoonaa euroa
- Kiinteistöjen/rakennusten osto: 50 miljoonaa euroa
- Uudet aineettomia hyödykkeitä (ohjelmistoja) koskevat investointiesitykset: 54 miljoonaa euroa. Näitä esitetään investointina, koska ICT-muutosohjelman rahoitus päättyy.
- Strategiaa, järjestämissuunnitelmaa sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa tukevat

Aluehallitus

11.6.2024

rakennushankkeet: 27 miljoonaa euroa. Nämä hankkeet ja niiden aikataulu voivat vielä tarkentua.

Tarkentunut investointisuunnitelma:

Toimialue	2025	2026	2027	2028	2029	Yhteensä
Järjestämistoiminto	427 500	100 000	0	0	0	527 500
Konsernipalvelut	215 671 642	160 181 000	124 344 000	91 732 000	26 840 000	617 934 142
Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS-psykiatria	1 300 000	1 505 000	1 045 000	725 000	620 000	5 195 000
Terveysten- ja sairaanhoidon palvelut	1 090 000	1 235 000	935 000	935 000	885 000	5 730 000
Ikäihmisten palvelut	690 000	250 000	250 000	250 000	250 000	1 690 000
Vammaispalvelut	1 300 000	825 000	825 000	875 000	0	3 825 000
OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito	15 662 950	9 684 100	7 532 900	5 375 150	2 829 000	41 204 100
Kuntoutuspalvelut	881 500	582 400	1 039 500	465 650	842 650	3 811 700
Sairaanhoidolliset palvelut	5 496 500	8 823 500	4 865 000	3 641 000	1 350 000	24 176 000
Pelastustoimi	2 486 369	5 062 287	7 362 782	4 302 350	2 660 744	21 874 532
Kaikki yhteensä	245 006 461	188 248 287	148 199 182	108 301 150	36 277 394	725 967 974

Lisäksi kokonaisuuden hahmottamiseksi investointeja on ryhmitelty seuraavasti:

Kategoria	Investointivuosi	2025	2026	2027	2028	2029	Yhteensä
Uusi sairaala, rakennukset		106 600 000	74 750 000	69 000 000	46 500 000	500 000	297 350 000
Uusi sairaala, muut kuin rakennukset		17 406 142	9 895 500	5 109 000	6 975 900	535 000	39 921 542
Strategiaa tukevat hankkeet		46 000 000	41 275 000	24 775 000	12 825 000	10 400 000	135 275 000
Sote, muut		65 513 950	55 765 500	41 952 400	37 697 900	22 181 650	223 111 400
Pela, muut		9 486 369	6 562 287	7 362 782	4 302 350	2 660 744	30 374 532
Yhteensä		245 006 461	188 248 287	148 199 182	108 301 150	36 277 394	726 032 474

Yllä olevassa ryhmittelyssä strategisiksi investoinneiksi on luettu ne investoinnit, jotka liittyvät kiinteästi hyvinvointialuestrategian toteutukseen tai jotka liittyvät järjestämissuunnitelman tai tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimeenpanoon. Uuteen sairaalaan liittyvät strategiset investoinnit on esitetty sairaalan investointien ryhmässä. Mikäli investointeja päädytään osana talousarvioprosessia sopeuttamaan, esityksenä on, että sopeuttamisen ulkopuolelle pääsääntöisesti jätetään uuden sairaalan rakennukset. Strategisiksi määriteltyjen hankkeiden osalta sopeutusta tehdään vain perustelluista syistä.

Investointisuunnitelmaa ja sen mahdollista sopeuttamista tarkennetaan osana talousarvioprosessia. Tavoitteena on, että aluevaltuusto päättää tarkentuneesta investointisuunnitelmasta osana vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmaa.

Päätösehdotus

Strategia- ja talousjohtaja Anu Vuorinen (p. 044 365 5473):

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi investointisuunnitelman alustavan tarkentamisen ministeriöille.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus päättää hyväksyä strategia- ja talousjohtajan ehdotuksen.

Aluehallitus

11.6.2024

Päätös	Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.
Liitteet	Kooste ja taustatietoa investointisuunnitelman tarkentamisesta

Päätöshistoria

Aluehallitus 12.12.2023 §575

Tausta

Hyvinvointialueiden on valmisteltava ja toimitettava ministeriöille vuoden 2023 loppuun mennessä investointisuunnitelma vuosille 2025-2028. Vuoden 2025 esitys on sitova ja vuodet 2026-2028 esitetään suunnitelmavuosina.

Valtioneuvosto päättää keväällä 2024 hyvinvointialueiden lainanottovaltuudesta, jolloin hyvinvointialue voi täydentää toimittamaansa investointisuunnitelmaa. Samassa yhteydessä tehdään investointien tarkempi priorisointi ja välttämättömyysarviointi. Ministeriöt tekevät päätökset vuosien 2025-2028 investointisuunnitelmista toukokuussa 2024.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointisuunnittelun lähtökohtana on palveluiden järjestäminen yhdenvertaisesti, vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti samalla talouden kantokyky varmistuen.

Investointisuunnitelma koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmista. Investointisuunnitelman tulee sisältää tiedot investoinneista ja investointia vastaavista sopimuksista. Lisäksi sen tulee sisältää tiedot hyvinvointialueen toimitilojen ja kiinteistöjen sekä muiden pitkävaikutteisten hyödykkeiden suunnitelluista luovutuksista.

Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa hyvinvointialueesta annettavan lain 15 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa, eli lainanottovaltuuden perusteella otettavaksi suunnitellun lainarahoituksen sekä mahdollisen muun rahoituksen tulee kattaa suunnitelman sisältävät menot.

Investointisuunnitelma ei myöskään saa olla ristiriidassa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen kanssa.

Investointisuunnitelma 2025-2028

Vuodelle 2025 investointisuunnitelmassa esitetään 183,0 miljoonan euron investointitarve, josta sosiaali- ja terveystalouden osuus on 176,0 miljoonaa euroa ja pelastustoimen osuus 7,0 miljoonaa euroa. Lisäksi investointia vastaavia sopimuksia esitetään vuodelle 2025 183,3 miljoonaa euroa, josta sosiaali- ja terveystalouden osuus on 180,8 miljoonaa euroa ja

Aluehallitus

11.6.2024

pelastustoimen osuus 2,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2025 investointien muodostuminen:

- ICT ja muut aineettomat hyödykkeet 3,7 miljoonaa euroa
- Laite- ja kalustohankinnat 36,0 miljoonaa euroa
- Maa-alueet 6,9 miljoonaa euroa
- Osakkeet ja osuudet 2,0 miljoonaa euroa
- Rakennukset 134,5 miljoonaa euroa.

Suunnittelukaudelle 2025-2028 investointien kokonaisuus on 483,6 miljoonaa euroa, josta sosiaali- ja terveyspalveluiden osuus on 455,8 miljoonaa euroa ja pelastustoimen osuus noin 27,8 miljoonaa euroa. Investointia vastaavien sopimusten esitetty kokonaismäärä suunnittelukaudelle 2025-2028 on 316,3 miljoonaa euroa, josta sosiaali- ja terveyspalveluiden osuus on 285,8 miljoonaa euroa ja pelastustoimen osuus 30,6 miljoonaa euroa.

Päätösehdotus

Strategia- ja talousjohtaja Anu Vuorinen (p. 044 365 5473):

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle

- että aluevaltuusto hyväksyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman vuosille 2025-2028 ja esittää valtuustolle,
- että aluevaltuusto lähettää investointisuunnitelmaa koskevan esityksen sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön käsiteltäväksi,
- että investointisuunnitelma vuosille 2025-2028 tuodaan uudelleen aluevaltuuston päätöksentekoon keväällä 2024, kun valtioneuvoston on vahvistanut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuuden.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy strategia- ja talousjohtajan ehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Investointisuunnitelma 2025-2028

Päätöshistoria

Aluevaltuusto 18.12.2023 §202

Pöytäkirjan tarkastajien nimikirjaimet

Aluehallitus

11.6.2024

Asian aikaisempi käsittely löytyy alla olevasta päätöshistoriasta.

Päätösesitys

Aluehallituksen esitys:

Aluevaltuusto

- hyväksyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman vuosille 2025-2028,
- lähettää investointisuunnitelmaa koskevan esityksen sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön käsiteltäväksi,
- päättää, että investointisuunnitelma vuosille 2025-2028 tuodaan uudelleen aluevaltuuston päätöksentekoon keväällä 2024, kun valtioneuvoston on vahvistanut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen lainanottovaltuuden.

Päätös

Merk. strategia- ja talousjohtaja Anu Vuorinen ja tekninen johtaja Ollipekka Huotari esittelivät asiaa aluevaltuustolle.

Aluevaltuusto hyväksyi aluehallituksen esityksen.

Merk. varavaltuutettu Aino-Kaisa Manninen saapui kokoukseen ennen tämän asian käsittelyä klo 14.50. Aluevaltuutetut Mauno Soronen ja Juha Pylväs poistuivat klo 15.00 ja Henri Aavavirta klo 15.06. Aluevaltuutettu Matti Soronen poistui klo 15.15 ja aluevaltuutettu Matti Heikkinen klo 15.22.

Liitteet

Investointisuunnitelma 2025-2028

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/11126/02.00.00.00/2023

278 § Vuoden 2024 talousarvion muuttaminen, määrärahan siirto

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on 18.12.2023 (201 §) hyväksynyt Pohteen talousarvion vuodelle 2024.

Pohteen hallintosäännön 73 §:n mukaan talousarvion muuttamisesta vastaa aluevaltuusto. Muutokset tulee esittää aluevaltuustolle siten, että niistä voidaan päättää talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Talousarviopoikkeamista, joita ei ole hyväksytty talousarviomuutoksina aluevaltuustossa, on annettava selvitys toimintakertomuksessa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Talousarvion muuttamisen lähtökohdat

Aluevaltuustoon nähden toimialueiden käyttötalousosan sitovina erinä talousarviossa 2024 ovat seuraavat:

Käyttötalousosa		
Sosiaali- ja terveystalouden ulkoinen toimintakate	Netto	-1 368 647 111
Pelastustoimen ulkoinen toimintakate	Netto	-30 060 073
Hyvinvointialueen johtamisen ulkoinen toimintakate	Netto	-17 684 653
Järjestämistoiminnan ulkoinen toimintakate	Netto	-15 171 136
Konsernipalveluiden ulkoinen toimintakate (pl. tarkastuslautakunta)	Netto	-366 932 596
Tarkastuslautakunnan ulkoinen toimintakate	Netto	-658 016

Toimialueilta on tullut tarpeita tehdä määrärahan siirtoja toimialueelta toiselle vuodelle 2024. Koska kyseessä on määrärahojen siirrot sosiaali- ja terveystalouden ulkoisen toimintakatteen ja konsernipalveluiden ulkoisen toimintakatteen välillä, asia tulee viedä aluevaltuuston päätettäväksi.

Määrärahansiirrot ja muuttuneet sitovuudet:

1. Toimialueelta OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito siirretään määrärahaa toimialueelle konsernipalvelut osaamiskeskussihteereiden siirtoon liittyen 270 347 euroa.

Perustelu: Sihteeriprojekti 2:n myötä osaamiskeskussihteerit (6 henkilöä) ovat siirtyneet OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito toimialueelta konsernipalveluiden toimialueelle 1.4.2024 alkaen. Osaamiskeskussihteereitä on kuultu siirtoon liittyen (Hallintosääntö 31.2 §:n 9 kohta).

2. Toimialueelta konsernipalvelut / osaajayksikkö siirretään toimialueelle OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito määrärahaa heinä-joulukuun ajan 53 työntekijän osalta 1 453 445 euroa.

Aluehallitus

11.6.2024

Osaajayksikön työntekijät ovat tehneet pitkiä sijaisuuksia osaajayksikön kautta toimialueelle ja he siirtyvät vakansseineen yksiköihin, joihin heidän työpanoksensa on kohdistunut. Tehty muutos tukee henkilöstön kokonaisvaltaista koordinointia toimialueella ja liittyy osaltaan OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito toimialueelle perustettujen niin sanottujen 0-vakanssien (palkattomien poissaolojen sijaistus) kokonaisuuteen.

Edellisten määrärahamuutosten myötä muuttuneet sitovuudet on kuvattu liitteessä. Vaikutus vuoden 2024 talousarviossa olevaan tilikauden tulokseen on 0 euroa.

Päätösehdotus

Strategia- ja talousjohtaja Anu Vuorinen (p. 044 365 5473):

Aluehallitus päättää

1. esittää aluevaltuustolle vuoden 2024 talousarviota muutettavaksi ja määrärahoja siirrettäväksi selostusosassa ja liitteissä kuvatulla tavalla. Vaikutus vuoden 2024 talousarviossa olevaan tilikauden tulokseen on 0 euroa.

2. hyväksyä selostusosassa ja liitteissä kuvatulla tavalla aluehallitukseen nähden sitovien tasojen muutokset sillä edellytyksellä, että aluevaltuusto hyväksyy kokouksessaan kohdan 1.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy strategia- ja talousjohtajan ehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Liite_Sitovat tavoitteet

Liite_Konsernipalvelut ja OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito

Liite_osaamiskeskussihteerit

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/13861/02.00.00.00/2024

279 § Taloussuunnitelman 2025-2027 suunnittelukehykset

Pohteen hallintosäännön (69 §) mukaan aluehallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan lähtökohtana ovat hyvinvointialuestrategian päämäärät.

Aluehallitus on antanut 4.6.2024 kokouksessa toimialueille talousarvion suunnitteluohjeen. Ohjetta täydennetään toimialueille asetettavilla alustavilla suunnittelukehyksillä eli raameilla.

Hyvinvointialueen rahoitus perustuu yleiskatteiseen, laskennalliseen valtion rahoitukseen, osin asiakas- ja käyttömaksuihin sekä esimerkiksi hankerahoitukseen. Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Koska Pohteella on kertynyttä alijäämää vuodelta 2023, ja myös vuosi 2024 on talousarvion mukaan alijäämäinen, tulee kumulatiivinen alijäämä olla katettuna vuoden 2026 loppuun mennessä. Valtion rahoituksella ja muilla hyvinvointialueen tuloilla, kuten esimerkiksi asiakasmaksuilla ja hanketuotoilla, tulee kattaa toimintakulujen lisäksi poisto- ja nettorahoituskulut.

Suunnittelukehysten periaatteet

Suunnittelukehysten pohjaksi on arvioitu kansallisen rahoituksen tasoa ja sen mahdollistamaa toimintakatetta siten, että alijäämät ovat katettuna viimeistään vuoden 2026 lopussa. Kansallisen rahoituksen taso ja sen myötä toimialueille asettavat raamit tarkentuvat syksyllä 2024.

Talousarvion suunnittelukehysten asettamisessa on huomioitu kuusi näkökulmaa, joille on määritelty painoarvo ja vaikutusmekanismi. Lisäksi on arvioitu toimialueittain ja koko Pohteen tasolla tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman vaikutuksia vuoden 2025 sopeutustarpeeseen.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu muuttujia ja niiden vaikutuksia suunnittelukehysiin.

Aluehallitus

11.6.2024

Muuttuja	Vaikutus raamiin	Huomiointi
Vaikutus 1	Ylitys/alitus vuoden 2024 talousarvioon	Ei huomioida
Vaikutus 2	Julkisen talouden suunnitelman ja hallitusohjelman vaikutukset vuodelle 2025	Huomiointi 100 %
Vaikutus 3	Uuden sairaalaa A-, B- ja F-rakennukset: korko- ja poistokulujen kohdentaminen aiheuttamisperiaatteella	Huomiointi 25 %, 75 % muiden toimialueiden yhteissopeutuksena
Vaikutus 4	Muissa poistossa vuosien 2024-2025 muutos aiheuttamisperiaatteella	Ei huomioida tässä vaiheessa, tarkentuu investointien sopeuttamisen jälkeen
Vaikutus 5	Toimialueiden väliset resurssiirrot (netto nolla)	Huomiointi 100 %
Vaikutus 6	Muutokset, jotka sisällytetään toimialueen raamiin talousarvioneuvotteluissa (lisäys tai vähennys)	Lisäysten huomiointi 70 %, 30 %:n ns. omavastuu
Vaikutus 7	Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimenpiteiden vaikutus vuodelle 2025	Huomiointi 100 % (näkyv toimenpiteinä raamiin pääsemiseksi)

Toimialueiden suunnitteluhyökset

Suunnitteluhyökset asetetaan siten, sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimi muodostavat omat kokonaisuutensa. Tavoitetaso määritellään sosiaali- ja terveystalvetuille yhteensä sekä toimialuekohtaisesti. Suunnitteluhyökset on tässä vaiheessa asetettu ulkoisen toimintakatteen osalta. Toimialueiden raamit tarkentuvat syyskuussa pidettävissä talousarvioneuvotteluissa. Toimintakatteen tasoon vuodelle 2025 vaikuttavat muun muassa vuoden 2024 aikana tarkentuva investointisuunnitelma sekä valtion rahoituksen taso.

Esitykset suunnitteluhyökiksi:

Miljoonaa euroa	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakate (toimintakulut - toimintatuotot)	-1 758	-1 801	-1 822	-1 843	-1 918
Valtion rahoitus yhteensä	1 731	1 808	1 965	2 055	2 052
<i>Perusrahoitus Pohteelle</i>	1 731	1 808	1 854	1 943	2 020
<i>Jälikäteistarkistus (sis. omavastuu)</i>			111	111	32
Rahoituskustannukset (netto)	-9	-22	-23	-25	-24
Vuosikate	-36	-16	120	187	110
Poistot ja poistoeron muutos	-36	-44	-78	-97	-105
Tilikauden yli-/alijäämä	-72	-60	42	90	5
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	0	-132	-90	0	5
Toimintakatteen muutos %		2,5 %	1,2 %	1,2 %	4,1 %

Aluehallitus

11.6.2024

Toimialue	TA 2024	Raami vuodelle 2025	Muutos € TA 2024 - raami 2025	Muutos % TA 2024 - raami 2025
Hyvinvointialueen johtaminen	-17 685 000	-18 184 000	500 000	2,8 %
Konsernipalvelut	-367 591 000	-376 435 000	8 844 000	2,4 %
Järjestämistoiminto	-15 171 000	-15 828 000	657 000	4,3 %
Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS-psykiatria	-283 073 000	-292 015 000	8 941 000	3,2 %
Terveys- ja sairaanhoidon palvelut	-151 111 000	-146 958 000	-4 153 000	-2,7 %
Ikäihmisten palvelut	-301 124 000	-304 585 000	3 462 000	1,1 %
Vammaispalvelut	-152 223 000	-159 104 000	6 881 000	4,5 %
OYS-sairaalapalvelut ja ensihoito	-352 093 000	-342 229 000	-9 864 000	-2,8 %
Sairaanhoidolliset palvelut	-81 008 000	-82 174 000	1 166 000	1,4 %
Kuntoutuspalvelut	-48 015 000	-49 366 000	1 351 000	2,8 %
(Asiakasmaksu- ja muut luottotappiot)	-2 000 000	-2 060 000	60 000	3,0 %
Sote yhteensä	-1 771 094 000	-1 788 938 000	17 845 000	1,0 %
Pelastustoimi	-30 060 000	-33 253 000	3 193 000	10,6 %
Pohde yhteensä	-1 801 154 000	-1 822 191 000	21 037 000	1,2 %

Toimialueet valmistelevat talousarvioesitykset taloussuunnitteluohjeen mukaisesti aluehallituksen päättämien periaatteiden ja raamien pohjalta sisältäen esitykset tarvittavista sopeutustoimista raamiin pääsemiseksi. Riskeistä ja epävarmuustekijöistä suhteessa asetettuun raamiin neuvotellaan syyskuussa toteutettavissa talousarvioneuvotteluissa. Tavoitteena on, että Pohteen aluevaltuusto hyväksyy taloussuunnitelman vuosille 2025-2027 joulukuussa 2024.

Päätösehdotus

Strategia- ja talousjohtaja Anu Vuorinen (p. 044 365 5473):

Aluehallitus päättää hyväksyä esityksen mukaisesti suunnittelukehykset toimialueille.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus päättää hyväksyä strategia- ja talousjohtajan ehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

PPHVA/40/02.00.00.00/2023

280 § Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuoltolain mukaisen kotihoidon asiakasmaksujen yhdenmukaistaminen/säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun keskeytysäännön päivittäminen 1.7.2024 alkaen

Valmistelijat: Toimialajohtaja Mervi Koski p.044 703 4018, hankinta- ja valvontajohtaja Arja Heikkinen p. 044 703 403, hankintapäällikkö Miia Kekarainen p. 040 716 0853, asiantuntija, asiakasmaksut Sanna Tölli p.050 4736051.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 76 §:n mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Aluehallitus päättää tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävistä asiakasmaksuista määrätään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992) ja -asetuksessa (912/1992). Hyvinvointialue voi päättää ottaa käyttöön asiakasmaksulaissa säädettyä enimmäismaksua pienemmän asiakasmaksun, antaa palvelun maksutta tai ottaa käyttöön esimerkiksi erilaisia vähennyksiä asiakasmaksua määrittäessä.

Pohteen tulevaisuuslautakunta on hyväksynyt kotihoidon myöntämisen perusteet 15.2.2023 § 10 ja Pohteen aluevaltuusto on päättänyt kotihoidon asiakasmaksut 17.4.2023 § 61.

Esitetään, että säännöllisen kotihoidon asiakkaiden asiakasmaksun keskeyttämissääntöä päivitetään ja muutos tulisi voimaan 1.7.2024 alkaen.

Nykytilan kuvaus

Kotihoidon myöntämisen perusteisiin on kirjattu "Omaisja lähipiiriä kannustetaan osallistumaan asiakkaan hoitoon ja huolenpitoon." Tämän hetken säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun keskeyttämisessä noudatetaan asiakasmaksulain 10 k §, joka ei mahdollista välitöntä asiakasmaksun keskeyttämistä. Asiakasmaksun keskeyttämissäännön muutoksella tuetaan läheisiä ja omaisia osallistumaan asiakkaan hoitoon siten, että siltä ajalta asiakas ei maksa asiakasmaksua. Lisäksi muutoksella tuetaan myös kotihoidon henkilöstön saatavuutta etenkin loma-aikoina.

Säännöllisen kotihoidosta peritään asiakasmaksulain 10 e §:n mukainen tulosidonnainen asiakasmaksu, joka määräytyy palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukykyyn ja perheeseen mukaan. Palvelun keskeytyksen vaikutuksesta asiakasmaksuun säädetään asiakasmaksulain 10 k §:ssä. Lain mukaan hyvinvointialue voi periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta asiakasmaksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että

Aluehallitus

11.6.2024

asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

Muutosesitys

Säännöllisen kotihoidon asiakkaan hoitovastuun siirtyessä väliaikaisesti omaiselle, keskeytyksestä tulee ilmoittaa palveluntuottajalle viimeistään edellisenä päivänä klo 16.00 mennessä. Näissä tilanteissa säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu keskeytyy ilmoitettujen kokonaisten hoitopäivien ajalta. Jos palveluntuottajalle ei ole ilmoitettu määritettyyn aikaan mennessä hoitovastuun siirtymisestä omaisille, noudatetaan palvelun keskeytyksen vaikutuksesta asiakasmaksuun asiakasmaksulain 10 k §.

Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun keskeytysäännön päivittäminen 1.7.2024 alkaen

Tulevaisuuslautakunta on päätöksessään 5.6.2024 § 81 esittänyt aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun keskeyttämissäännön päivittämistä 1.7.2024 alkaen seuraavasti:

- Jos säännöllisen kotihoidon asiakkaan hoitovastuu siirtyy väliaikaisesti omaiselle ja keskeytyksestä ilmoitetaan palveluntuottajalle edellisenä päivänä klo 16.00 mennessä, säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu keskeytyy ilmoitettujen kokonaisten hoitopäivien ajalta.
- Muutoin palvelun keskeytyksen vaikutuksesta asiakasmaksuun noudatetaan asiakasmaksulain 10 k §.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma (p. 040 767 1609):

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle:

Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksun keskeyttämissäännön päivittämistä 1.7.2024 alkaen seuraavasti:

- Jos säännöllisen kotihoidon asiakkaan hoitovastuu siirtyy väliaikaisesti omaiselle ja keskeytyksestä ilmoitetaan palveluntuottajalle edellisenä päivänä klo 16.00 mennessä, säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu keskeytyy ilmoitettujen kokonaisten hoitopäivien ajalta.
- Muutoin palvelun keskeytyksen vaikutuksesta asiakasmaksuun noudatetaan asiakasmaksulain 10 k §.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen sosiaalihuoltolain mukaisen säännöllisen kotihoidon myöntämisen perusteet 1.3.2023 alkaen

Aluehallitus

11.6.2024

Aiempi käsittely

Tulevaisuuslautakunta 5.6.2024 § 81

PPHVA/8675/02.03.01.04/2024

281 § Palveluntuottajarekisterin perustaminen mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankintaan**Valmistelijat**

Toimialuejohtaja Leena Mämmi-Laukka p. 050 395 0339, hankinta- ja valvontajohtaja Arja Heikkinen p. 044 703 4034, hankintapäällikkö Miia Kekarainen p. 040 716 0853, sosiaalihuollon ja ikäihmisten palveluiden asiantuntija Heli Marjeta-Huhtalo p. 040 182 8221 ja hankinta-asiantuntija Antti Kylén p. 040 318 6543.

Hankinnan kohde

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue perustaa palveluntuottajarekisterin, jonka kohteena on mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Hankinnan kohteena olevat palvelut perustuvat sosiaalihuoltolain (1301/2014) perusteella järjestettäviin asumispalveluihin.

Palveluntuottajarekisterin tarkoituksena on turvata palveluiden saatavuus, kattavuus ja jatkuvuus sekä palvelujen käyttäjien erityistarpeiden huomioiminen. Tarkoituksena on myös toimivan kilpailun edistäminen siten, että asiakasryhmän erityistarpeiden mukaisen ammattitaitoisen palvelun saatavuutta asiakastarpeiden mukaisesti turvataan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Asiakaskohtaisen palvelun valinta toteutetaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Hankintajärjestelmä jaetaan perustamisvaiheessa luokkiin seuraavasti:

- LUOKKA 1 Tuettu asuminen
- LUOKKA 2 Yhteisöllinen asuminen
- LUOKKA 3 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

Hankinnan toteuttamistapa

Kyseessä on hankintalain liitteen E mukainen sosiaali- ja terveystalushankinta.

Hankintaan sovelletaan hankintalain 12 luvun säännöksiä ja 3 §:n mukaisia hankintojen yleisiä periaatteita. Hankinta toteutetaan joustavana sähköisenä palveluntuottaja-rekisterinä, joka tarkoittaa hyvinvointialueen suunnittelemaa ja kuvaamaa hankintalain periaatteiden mukaista menettelyä hankinnan kohteena olevien palveluiden hankkimiseen. Kyseessä ei ole hankintalain 42 §:n tarkoittama puitejärjestely. Hankinnan sähköisenä järjestelmänä

hyödynnetään soveltuvin osin hankintalain 49-52 §:n tarkoittamaa dynaamista hankintajärjestelmää.

Palveluntuottajarekisteri perustetaan ja sitä täydennetään rajoitetun menettelyn kaltaisella menettelyllä. Palveluntuottajarekisteri on koko voimassaolonsa ajan avoin kaikille soveltuvuusehdot täyttävälle palveluntuottajille. Kelpoisuus- ja soveltuvuusvaatimukset on määriteltävä osallistumispyynnössä (liite 1).

Palveluntuottajarekisterin joustavuus saavutetaan toteuttamalla palveluntuottajarekisterin sisäisiä kilpailutuksia rekisterin voimassaolon aikana. Tällöin uusilla palveluntuottajilla on mahdollisuus tehdä tarjouksia palveluntuottajarekisterin eri luokkiin ja hyvinvointialue voi tehdä muutoksia rekisterin ehtoihin.

Palveluntuottajarekisteri on voimassa viisi (5) vuotta, minkä aikana palveluntuottajarekisterin sisäiset tarjouskilpailut tehdään. Palveluntuottajarekisterin sisäisissä tarjouskilpailuissa määritellään hankintakohtainen sopimuskauden pituus. Sopimus voi pääsääntöisesti olla voimassa enintään kolme (3) vuotta palveluntuottajarekisterin voimassa olon päättymisen jälkeen. Asiakaskohtaisia palveluita koskevat sopimukset voivat olla voimassa määräaikaisena tai toistaiseksi.

Hyvinvointialue voi jatkaa palveluntuottajarekisterin voimassaoloa tai päättää sen voimassaolon ennenaikaisesti uudella hankintailmoituksella.

Palveluntuottajat hakeutuvat palveluntuottajarekisteriin jättämällä osallistumishakemuksen hankintailmoituksen mukaisesti. Osallistumishakemuksen voi jättää milloin tahansa palveluntuottajarekisterin voimassaoloaikana. Osallistumishakemus jätetään yhteen tai useampaan palveluntuottajarekisterin luokkaan. Osallistumishakemuksen jättäminen ei sido palveluntuottajaa jättämään tarjousta palveluntuottajarekisterin sisäisessä kilpailutuksessa. Palveluntuottaja voi poistua palveluntuottajarekisteristä milloin tahansa.

Hyvinvointialue hyväksyy perustamisvaiheessa ja myöhemmin hankintavaiheessa palveluntuottajarekisteriin kaikki ehdokkaat, jotka täyttävät soveltuvuudelle asetetut luokkakohtaiset vaatimukset.

Hyvinvointialue tarkastaa perustamisvaiheessa saapuneet hakemukset perustamisvaiheen päätyttyä.

Perustamisvaiheen jälkeen saapuneet osallistumishakemukset hyvinvointialue käsittelee 10 työpäivän kuluessa osallistumishakemuksen vastaanottamisesta. Hyvinvointialue voi pidentää määräaikaan 15 työpäivään perustellusta syystä. Hyvinvointialue voi pidentää käsittelyaikaa myös, jos palveluntuottajarekisterin sisällä ei julkaista tarjouspyyntöä ennen järjestelmään hyväksymistä koskevien ratkaisujen tekemistä. Mikäli käsittelyaikaa pidennetään, hyvinvointialue ilmoittaa siitä.

Palveluntuottajarekisterin perustamisvaiheen jälkeen käynnistyy hankintavaihe. Hankintavaiheessa toteutetaan kilpailutuksia tilaajan tarpeiden mukaan. Palveluntuottajarekisterin sisäisiä tarjouspyyntöjä voidaan lähettää, kun ainakin kaikki perustamisvaiheessa saapuneet hakemukset on käsitelty.

Hakemuksia ei käsitellä eikä tarjouspyyntöjä lähetetä:

- heinäkuun aikana ja
- joulukuun 15. päivän - loppiaisen välisenä aikana.

Edellä mainittuina aikoina järjestelmään saapunut hakemus käsitellään 10 työpäivän kuluessa (tai 15 työpäivän kuluessa perustellusta syystä) ajanjakson päätyttyä.

Palveluntuottajarekisterin periaatteet on kuvattu liitteessä 2.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue ei sitoudu tiettyyn hankintamäärään, vaan palveluita hankitaan asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Hankintamäärät voivat muuttua asiakkaiden tarpeiden muuttuessa sekä palvelurakenteen ja painopisteiden muuttuessa. Mahdollinen palvelurakenteen muutos voi vaikuttaa sekä tarvittavan palvelun määrään, että hankittavien palveluiden rakenteeseen.

Oman henkilöstön käyttö

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hankintaohjeen mukaan palveluhankinnoissa noudatetaan Valtiovarainministeriön laatimia julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja kohdan 7 mukaisesti (JYSE-ehdot, huhtikuu 2022). JYSE-ehtojen kohdan 7.4. mukaan palveluntuottaja tai hänen henkilöstönsä ei ole työ- tai virkasuhteessa tilaajaan hoitaessaan hankintasopimuksen mukaisia tehtäviä.

Luokassa 1 Tuettu asuminen ja luokassa 2 Yhteisöllinen asuminen noudatetaan Pohteen hankintaohjetta oman työ- ja virkasuhteessa olevien henkilöiden osalta.

Luokassa 3 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen poiketaan Pohteen hankintaohjeesta oman työ- ja virkasuhteessa olevien henkilöiden osalta. Luokassa 3 sallitaan palveluntuottajan käyttää hyvinvointialueen työ- tai virkasuhteessa olevia henkilöitä palvelun tuottamiseen, koska kyseessä on kriittinen sosiaalipalvelu, jossa on turvattava riittävä henkilöstön saatavuus ja haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden palveluiden toteutuminen.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma (p. 040 767 1609):

Aluehallitus

- perustaa mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankintaan palveluntuottajarekisterin liitteenä olevien osallistumispyyntöasiakirjojen mukaisesti ja
- valtuuttaa hankinta- ja valvontajohtajan sekä perhe- ja sosiaalipalvelut, OYS-psykiatrian

Aluehallitus

11.6.2024

toimialuejohtajan tekemään osallistumispyyntöasiakirjoihin mahdollisia pieniä teknisluonteisia korjauksia ja tarkennuksia.

Asia tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Merk. Anne Huotari poistui kokouksesta asian käsittelyn alkaessa klo 10.29.

Asia tarkastettiin kokouksessa.

Liitteiden kuvaus

Hankinta-asiakirjojen julkisuutta säätelee laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999). Osallistumispyyntö liiteasiakirjoineen tulee julkiseksi, kun se on allekirjoitettu tai vastaavalla tavalla varmennettu (6 §:n 1 momentin 2 kohta).

Liitteet

Liite 1 Sopimus
Liite 2 Palveluntuottajarekisterin periaatteet
Liite 3 Osallistumispyyntö

Aiempi käsittely

Tulevaisuuslautakunta 24.4.2024, 60 §, Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankinnan strategiset periaatteet

PPHVA/8675/02.03.01.04/2024

282 § Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankinnan dynaamisen hankintajärjestelmän sulkeminen**Valmistelijat**

Toimialuejohtaja Leena Mämmi-Laukka p. 050 395 0339, hankinta- ja valvontajohtaja Arja Heikkinen p. 044 703 4034, hankintapäällikkö Miia Kekarainen p. 040 716 0853, sosiaalihuollon ja ikäihmisten palveluiden asiantuntija Heli Marjeta-Huhtalo p. 040 182 8221, hankinta-asiantuntija Antti Kylén p. 040 318 6543.

Tausta

Oulun kaupungin hyvinvointilautakunta on päättänyt maaliskuussa 2021 käynnistää mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankinnan (OUKA/817/02.08.01/2021).

Hankinta on toteutettu hankintayhteistyössä seuraavien Pohjois-Pohjanmaan kuntien ja kuntayhtymien kanssa: Haapaveden, Kuusamon, Kalajoen ja Oulaisten kaupungit, Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Taivalkosken ja Tyrnävän kunnat sekä Oulunkaaren kuntayhtymä (li, Pudasjärvi, Simo, Utajärvi, Vaala), Peruspalvelukuntayhtymä Kallio (Ylivieska, Alavieska, Nivala, Sievi), Peruspalvelukuntayhtymä Selänne (Haapajärvi, Kärsämäki, Reisjärvi, Pyhäjärvi) ja Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä (Raahen, Siikajoki, Pyhäjoki).

Hankinta on toteutettu kokonaisuudessaan kaikkien hankintaan osallistuvien hankintayksiköiden nimissä ja niiden puolesta, vaikka käytännössä Oulun kaupunki toteutti hankintamenettelyn.

Hankinta on toteutettu hankintalain (1397/2016) liitteen E mukaisena sosiaali- ja terveyspalvelujen hankintana soveltaen hankintalain 12 luvun säännöksiä ja 3 §:n mukaisia hankintojen yleisiä periaatteita.

Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelujen hankinnan dynaaminen hankintajärjestelmä on perustettu 11.3.2021 julkaisemalla hankintailmoitus Hilma.fi ja osallistumispyyntö Tarjouspalvelu.fi-sivustolla.

Palveluntuottajarekisteri on perustamisvaiheessa jaettu luokkiin seuraavasti:

Luokka 1 Tuettu asuminen

- 1A Tuettu asuminen
- 1B Tuettu asuminen aktiivisesti päihteitä käyttäville asiakkaille

Luokka 2 Palveluasuminen

- 2A Palveluasuminen yöaikaisella hälytysmahdollisuudella
- 2B Palveluasuminen aktiivisesti päihteitä käyttäville asiakkaille yöaikaisella hälytysmahdollisuudella

Luokka 3 Tehostettu palveluasuminen

- 3A Tehostettu palveluasuminen
- 3B Vaativa tehostettu palveluasuminen
- 3C Tehostettu palveluasuminen aktiivisesti päihteitä käyttäville asiakkaille

Hankintajärjestelmässä on hyväksyttyä 34 palveluntuottajaa.

Hakeutuminen dynaamiseen hankintajärjestelmään on tapahtunut jättämällä osallistumishakemus hankintailmoituksen ja osallistumispyynnön mukaisesti. Osallistumishakemuksen on voinut jättää milloin tahansa hankintajärjestelmän voimassaoloaikana.

Dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä palvelut on kilpailutettu järjestelmän alkuvaiheessa. Sopimukset päättyvät lokakuun 2024 ja tammikuun 2025 välisenä aikana sopimuskohtaisesti.

Dynaaminen hankintajärjestelmä ja siihen perustuvat hankintasopimukset ovat siirtyneet 1.1.2023 lähtien Pohteelle.

Palveluntuottajarekisteri on voimassa 9.3.2025 asti.

Dynaamisen hankintajärjestelmän sisäiset kilpailutukset

Oulun kaupungin hyvinvointilautakunnan päätöksellä dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä on kilpailutettu luokat:

- Luokka 1 Tuettu asuminen
- Luokka 2 Palveluasuminen
- Luokka 3 Tehostettu palveluasuminen

Kilpailutus on suoritettu huhti-toukokuussa 2021 ja kilpailutuksen perusteella tehdyt sopimukset ovat voimassa määräaikaisena kaksi (2) vuotta. Sopimukseen on sisällynyt yhden (1) vuoden optiokausi, joka on otettu käyttöön hyvinvointialueen perhe- ja sosiaalipalvelut, OYS-psykiatrian toimialuejohtaja Leena Mämmi-Laukan päätöksellä toukokuussa 2023. Sopimukset päättyvät lokakuun 2024 ja tammikuun 2025 välisenä aikana sopimuskohtaisesti.

Kukin tilaaja (kunta/ kuntayhtymä) on ollut velvollinen tekemään oman kunnan/kuntayhtymän hankintasopimukset dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksytyjen palveluntuottajien kanssa ja on vastannut sopimusvelvoitteistaan suhteessa palveluntuottajiin.

Aluehallitus

11.6.2024

Perusteet uuden palveluntuottajarekisterin perustamiselle

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on perustamassa uuden palveluntuottajarekisterin mielenterveys- ja päihdeasumispalveluihin.

Uuden palveluntuottajarekisterin perustamisessa on huomioitu hyvinvointialueen uudet palvelutarpeet ja tarkoituksena on saada sopimukset kattamaan koko hyvinvointialueen.

Hankintamenettelyn periaatteita päivitetään vastaamaan nykytilannetta.

Nykyisen dynaamisen hankintajärjestelmän sulkeminen

Edellä mainittujen perusteiden vuoksi nykyinen dynaaminen hankintajärjestelmä suljetaan kesäkuussa 2024 ennen uuden palveluntuottajarekisterin perustamista.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma (p. 040 767 1609):

Aluehallitus päättää sulkea Oulun kaupungin hankintayksikössä 11.3.2021 perustetun Mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden hankinnan dynaamisen hankintajärjestelmän.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/12878/00.02.01.00/2024

283 § Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 6.5.2024 10/2024 koskien Akuuttiosasto Kalajoki vastuuyksikön (30470) lakkauttamista 1.8.2024 alkaenPäätös, johon on vaadittu oikaisua

Terveysten ja sairaanhoidon toimialuejohtaja Päivi Peltokorven viranhaltijapäätös 6.5.2024 (10/2024) terveyden- ja sairaanhoidon palvelujen toimialueen Rannikon alueellisten lähi- ja aluepalvelujen (PA325) Vuodeosastot -vastualueen (VA3265) Vuodeosasto, Kalajoki - vastuuyksikkö (30470) lakkauttamisesta 1.8.2024 alkaen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Kalajoen kaupunki (jäljempänä kaupunki) on vaatinut oikaisua edellä mainittuun viranhaltijapäätökseen 21.5.2024 vireille tulleella oikaisuvaatimuksellaan. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

Kaupunki on vaatinut viranhaltijapäätöksen kumoamista. Vaatimuksen perusteena kaupunki on vedonnut muun muassa hyvän hallintotavan ja menettelysäännösten laiminlyömiseen, päätöksenteon ja valmistelun julkisuuteen sekä päätösten ja valmistelun nopeaan aikatauluun.

Kaupunki on myös todennut esittäneensä 7.5.2024 päätöksen tehneelle viranhaltijalle viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisen tietopyynnön päätösten taustalla olevasta valmisteluaineistosta. Kaupungin mukaan vastausta asiakirjapyyntöön ei ole oikaisuvaatimuksen toimittamiseen mennessä saatu.

Oikaisuvaatimuksen mukaan viranhaltijapäätöksestä, aluehallituksen pöytäkirjoista tai suunnitelma-asiakirjoista ei ole missään määrin todettavissa, miten esteellisyysnäkökohdat toimeenpanosuunnitelmien käsittelyssä aluehallituksessa on otettu huomioon ja ketkä aluehallituksen jäsenet ovat osallistuneet toimeenpanosuunnitelman laatimiseen liittyvään poliittiseen ohjaukseen.

Kaupunki on oikaisuvaatimuksessaan katsonut, että viranhaltijapäätös ei ole hallintolain (434/2003) 31 §:n (selvittämisvelvollisuus) eikä 45 §:n (perustelemisselvollisuus) mukaisesti valmisteltu ja laadittu. Päätös ei kaupungin mukaan myöskään ole Pohteen aluevaltuuston päätöksen mukainen.

Oikaisuvaatimuksen mukaan päätös ei ole myöskään hyvinvointialueesta annetun lain

(611/2021) 7 §:n järjestämisvastuun määrittelyn mukainen. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa todetaan, että lakkauttamispäätös ei kohtele alueen asukkaita yhdenvertaisesti. Oikaisuvaatimuksen mukaan päätökselle ei myöskään ole esitetty mitään taloudellisia perusteita, eikä päätöstä voi perustella henkilöstövajeella tai henkilöstön vaikealla saatavuudella.

Oikaisuvaatimuksen perusteet ilmenevät kokonaisuudessaan liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Toimialuejohtajan selvitys

Viranhaltijapäätöksen tehnyt toimialuejohtaja on antanut selvityksen oikaisuvaatimuksessa esitetyistä vaatimuksista.

Selvityksessä todetaan seuraavaa:

Asiakirjapyyntö sekä valmistelun ja päätöksenteon julkisuus

Kaupungin 7.5.2024 tekemän tietopyynnön kohteena olevat asiakirjat on toimitettu kaupungille 20.5.2024 sähköpostitse.

Päätösten ja valmistelun aikataulu

Hallituksen kehysriihen tuomat säästötoimenpiteet hyvinvointialueille ovat tuomassa myös Pohteelle muutoksia. Jos kehysriihen linjauksien mukaiset lakimuutokset toteutuvat, Pohteella on mahdollisuus tarkastella uudelleen akuuttiosastojen alueellista keskittämistä. Rannikon osalta iso osastokeskittymä on Raahessa. Rannikon alueen väestön tarpeeseen ei ole muuta keskittämistä Raheen tarpeenmukaista tehdä. Esitetyillä kehysriihen muutoksilla ei ole Kalajoen alueen väestön osaston tarpeeseen suoranaista vaikutusta, joten Kalajoen osaston lakkauttamispäätös voitiin tehdä. Alueellinen osastokeskittymä Oulun eteläisellä alueella on hyvä vielä katsoa.

Toisena asiana päätösten aikatauluun on vaikuttanut myös talouden toteuma alkuvuoden 2024 osalta, jossa uhkana on ylitysennustetta. Terveiden ja sairaanhoidon toimialueen ylitysennustetta pienentäen täytyy osastojen vähentäminen saada etupainotteisena. Aluevaltuuston hyväksymässä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa oleva akuuttiosastopaikkojen vähentäminen esityksessä oli, että ensin tehdään osastojen keskittäminen ja vuoden 2024 loppupuolella akuuttiosastopaikkojen vähentäminen. Tähän ei tämän vuoden talouden toteumaennusteen mukaan ole mahdollista.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyviä toimenpiteitä on valmisteltu syksystä 2023 alkaen, ja Kalajoen osaston lakkauttaminen on ollut esillä jo silloin. Aikaa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman suunnitteluun on ollut.

Aluehallitus

11.6.2024

Asukkailla ja sidosryhmillä on ollut mahdollisuus ottaa kantaa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman suunnitelmiin. Tästä johtuen akuuttiosastojen keskittämiseen tehtiin muutos, joka tarkoittaa, että Kalajoen osaston lakkauttaminen ei lisää akuuttiosastopaikkoja Nivalaan. Yhteistoimintamenettelyn rinnalla on turvattu hyvinvointialueen asukkaille ja palvelujen käyttäjille hyvinvointialuelain 29 § ja 34 § (611/2021) mukaisesti oikeus osallistua ja vaikuttaa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisiin toimenpiteisiin. Suunnitellut toimenpiteet julkaistiin Pohteen verkkosivuilla 20.2.2024.

Yhteistoimintaneuvottelujen aikana järjestettiin viisi paikallista henkilöstö- ja asukastilaisuutta (Kuusamo, Ii, Kalajoki, Ylivieska, Reisjärvi) sekä 28.2.2024 koko Pohdetta koskeva yleinen verkossa toteutettu interaktiivinen asukastilaisuus. Myös kaikki kuntatilaisuudet toteutettiin striimattuina. Kalajoen tilaisuus oli 27.3.2024.

Viranhaltijapäätös on hallintolain 31 §:n ja 45 §:n sekä aluevaltuuston päätöksen mukainen

Talousarviokirjassa vuodelle 2023 oli määritelty sote-järjestämissuunnitelmaan liittyviä keskeisiä riskejä sekä kuvattu näihin varautumista. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa päivitettäessä sote-järjestämissuunnitelmaan liittyvä vaikuttavuustarkastelu on laajennettu koskemaan koko tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitystä (s. 72-75). Vaikuttavuusarviointi asiakkaisiin, henkilöstöön, tukipalveluihin ja tiloihin sekä muut vaikutukset ja riskit on tehty ja luettavissa hyvinvointialueen yhteisissä palveluissa akuuttiosastojen osalta tuottavuus ja taloudellisuusohjelman sivulta 55. Riski- ja vaikutusarviointia on tehty eri näkökulmista kuten asiakas-, henkilöstö-, talous-, tukipalvelut ja tilat näkökulmista.

Valtuuston 20.11.2023 hyväksymässä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa on kuvattu vuodelle 2024 kohdentuvien talouden tasapainotustoimien kokonaisuus ja niiden jakaantumien toimenpiteinä ja kustannusvaikutuksina noin 60 osakokonaisuuteen. Vuodeosastopalvelujen osalta valtuusto on päättänyt akuuttiosastopaikkojen vähentämisestä ja akuuttiosastopaikkojen keskittämisestä isompiin yksiköihin. Taloudellisia vaikutuksia on arvioitu koko Pohteen tasolla sekä suoraan vuodeosastopalveluihin että tukipalveluihin liittyviin kustannuksiin. Tavoiteltu kustannussäästö on kuvattu tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimenpidesuunnitelmat ovat olleet esillä aluehallituksen ns. iltakouluissa ja aluevaltuuston seminaarissa kevään 2024 aikana. Toimenpiteillä on suoria taloudellisia vaikutuksia muun muassa sijaismäärärahoihin sekä tarvikekustannuksiin. Tukipalveluiden osalta kustannussäästöt liittyvät muun muassa vuokra- ja muihin tilakustannuksiin sekä ateria- ja puhtaanapitokustannuksiin.

Alkuvuodesta 2023 kustannusvaikutusten tarkentamisessa on voitu hyödyntää Pohteen vuoden 2023 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tietoja. Kansallisen rahoituksen ja vuoden 2023 alijäämän tarkentuminen ovat osaltaan määrittäneet tuottavuus- ja

Aluehallitus

11.6.2024

taloudellisuusohjelman toimeenpanon välttämättömyyttä ja tarvittavien tasapainotustoimien tasoa. Valtion rahoitus ei mahdollista Pohteella nykyisen palvelurakenteen jatkoa. Taloudellisia vaikutuksia on arvioitu osana vuodeosastoihin liittyvän rakennemuutoksen kokonaisuutta huomioiden myös henkilöstöön ja asiakkaisiin liittyvät vaikutukset.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on käynnistänyt tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyvän yhteistoimintamenettelyn 20.2.2024 antamallaan neuvotteluesityksellä. Neuvotteluesityksen liitteenä on ollut listaus suunnitteluista toimenpiteistä, joihin on kuulunut myös Kalajoen akuuttiosaston toiminnan lakkauttaminen. Neuvottelut on käyty 26.2.-8.4.2024 välisenä aikana. Neuvottelut on käyty edustuksellisesti ja henkilöstöä ovat neuvotteluissa edustaneet pääsopijajärjestöjen nimeämät neuvottelijat sekä työsuojelun nimeämä edustaja. Kalajoen akuuttiosaston henkilöstölle on järjestetty infotilaisuus suunnitelluista muutoksista 27.3.2024. Samana päivänä on järjestetty myös asukastilaisuus Kalajoella. Aluehallitus on käsitellyt neuvottelun lopputuloksen 16.4.2024 /165 §.

Muutoksen vaikutusta asukkaille on informoitu asukastilaisuudessa. Tilalle tulevia palveluja kuten kotisairaaloiminnan vahvistamista, kuntoutusyksikön laajentamista ja kotiin annettavien palveluiden vahvistamista on avattu asukastilaisuudessa kuten myös henkilöstötilaisuudessa. Nykyisen osastokäytön perusteella voidaan arvioida, että akuuttiosastopaikkojen tarve vähenee entisestään, koska osa nykyisestä osastohoidosta korvautuu uusilla toimintamalleilla kuten kuntoutusyksikössä kotisairaalan turvin.

Asukkaiden yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuuslain 5 §:n mukaan viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Järjestämislain 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan kuitenkin koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Lisäksi 2 momentin mukaan hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus.

Edellä todettu järjestämislaissa asetettu velvoite on Pohteella toteutettu laatimalla aluevaltuuston hyväksymä, palvelujen järjestämiseen liittyvää toimintaa ohjaava järjestämissuunnitelma, joka pohjautuu hyvinvointialuestrategiaan ja siihen sisältyvän palvelustrategian linjauksiin. Järjestämissuunnitelmassa on linjattu uudistamisen tarpeesta (s. 8). Tuomme palvelut ja tilat paremmin väestön palvelutarpeita vastaaviksi ja haluamme, että

Aluehallitus

11.6.2024

alueelliset erot palveluihin pääsyssä ja toimintamalleissa pienenevät. Järjestämissuunnitelman linjausten mukaisesti akuuttihoito on perusteltua koota suurempiin kokonaisuuksiin palvelujen hyvän laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä palvelujen toteuttamiseksi taloudellisesti järkevällä ja kustannustehokkaalla tavalla. Pohjois-Pohjanmaan aluevaltuusto on linjannut tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa, että akuuttiosastopaikkoja vähennetään (29 paikkaa) ja akuuttiosastopaikat keskitetään alueellisesti isompiin yksiköihin.

Kalajoen akuuttiosaston lakkauttaminen perustuu tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa (s. 55) tehtyyn linjaukseen. Kalajoella on ollut 20-paikkainen akuuttiosasto, jossa on hoidettu lyhytaikaista sekä pitkäaikaista hoitoa tarvitsevia. Tosiasiallinen paikkamäärä ja tarve on ollut Kalajoella virallista paikkalukua pienempi, maaliskuusta 2024 alkaen 16 paikkaa. Pohteelle siirtyessä osastolla oli 27 potilasta, joista osa oli pitkäaikaisia. Henkilöstörakenne on ollut sairaanhoitaja- ja lähihoitajapainotteinen. Potilasmaikkamäärää on lisäksi jouduttu suhteuttamaan hoitohenkilöstön ja nimenomaan sairaanhoitajien saatavuuteen, jotta voidaan turvata potilasturvallisuus. Henkilöstön saatavuutta on turvattu vuoden 2023 aikana henkilöstövuokrauspalvelun kautta. Akuuttiosaston lakkauttamisen jälkeen kalajokiset akuuttiosastohoitoa vaativat potilaat hoidetaan Pohteen alueen muilla akuuttiosastoilla, ensisijaisesti Ylivieskan akuuttiosastolla ja Raahen yleislääketieteen osastolla. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on maantieteellisesti laaja ja pirstalainen alue. Yksittäisen kunnan osalta ei voida määritellä yhtä tiettyä osastoa, koska kunnat voivat olla myös laajoja ja välimatkat kunnan reuna-alueelta vaihtelevat, riippuen kuntalaisen asuinalueesta.

Kalajoelle on perustettu 6-paikkainen, ympärivuorokautisesti toimiva kuntoutusyksikkö, joka tulee laajenemaan 12 paikkaiseksi tämän vuoden aikana, sekä vahvistetaan alueen kotiin annettavien palvelujen kokonaisuutta. Kalajoen aiemmista osaston potilaista suurin osa hoidetaan jatkossa Kalajoen kuntoutusyksikössä tai kotona kotisairaalan turvin. Kalajoki on ollut kasvava kaupunki ja siellä on ollut vahva turistien osuus. Akuuttiosastohoito ei ole oleellinen palvelu turismille.

Akuuttiosastoverkosto on muuttunut ja tulee muuttumaan, joten jatkossa akuuttiosasto ei ole pelkästään ko. kuntalaisten käytettävissä, vaan laajemman alueen asukkaille. Kalajokiset saavat akuuttiosastohoidon yhdenvertaisesti ja tarpeen mukaan jatkossakin.

Päätöksen taloudelliset perusteet

Hyvinvointialuelain 115 pykälä velvoittaa, että hyvinvointialueiden vuonna 2023 tai sen jälkeen syntyneiden alijäämien tulee olla katettuna vuoden 2026 loppuun mennessä. Vuonna 2023 Pohteen alijäämä oli noin 72,2 miljoonaa euroa ja myös vuodelle 2024 ennakoidaan mittavaa 60 miljoonan euron alijäämää. Tämä edellyttää, että vuosina 2025-2026 Pohteen tuloksen tulee olla merkittävästi ylijäämäinen. Valtion rahoituksen taso huomioiden tämä ei ole mahdollista nykyisellä palvelurakenteella ja -verkostolla, vaan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaiset toimenpiteet ovat välttämättömiä lainsäädännön velvoitteiden turvaamiseksi.

Aluehallitus

11.6.2024

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti Pohteella ei ole lainanottovaltuutta vuodelle 2024. Tilanne on vastaava kuin edellisenä toimintavuonna 2023. Pohteelle on myönnetty vuodelle 2024 lisälainanottovaltuus, jonka ehtona on tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivittäminen. Valtioneuvoston edellyttämä päivitetty talouden tasapainotusohjelma on hyväksytty Pohteen aluevaltuustossa 20.11.2023. Lainanottovaltuus on Pohteelle välttämätön, jotta järjestämisvastuun edellyttämät investoinnit voidaan toteuttaa. Pohteen taloudellinen tilanne huomioiden investointien rahoittaminen käyttötaloudesta ei ole mahdollista. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman etenemisestä ja kustannustavoitteiden toteutumisesta raportoidaan valtiovarainministeriölle puolivuositain.

Pohteen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa on kuvattu noin 90 miljoonan euron tasapainotustoimien kokonaisuus. Vuodeosastopaikkojen supistaminen ja keskittäminen on yksi toimenpiteistä. Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan osana Pohteen palvelurakenteen ja -verkon kokonaisuutta, jota on käyty läpi tammi-maaliskuussa 2024 Pohteen aluehallituksen iltakouluissa. Taloudellisten vaikutusten lisäksi kokonaisuudessa huomioidaan muun muassa vaikutukset henkilöstöön ja asiakkaisiin.

Henkilöstövaje ja henkilöstön vaikea saatavuus päätöksen perusteluna

Akuuttiosastolla olevien potilaiden hoito edellyttää riittävää määrää osaavia sairaanhoitajia ja lähihoitajia. Kalajoen osaston osalta on jouduttu pienentämään paikkamäärää henkilöstön saatavuuden mukaan.

Päätösehdotuksen perustelut*Asiakirjojen toimittaminen*

Kaupungin 7.5.2024 päivätyn tietopyynnön perusteella kaupungille on 20.5.2024 sähköpostitse toimitettu kaupungin pyytämiä asiakirjoja.

Tietopyyntöön on vastattu viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) asetetussa määräajassa.

Päätöksenteon ja valmistelun julkisuus

Kalajoen kaupunki on oikaisuvaatimuksessaan todennut, ettei Kalajoen kaupungille ole pyynnöstä huolimatta toimitettu pöytäkirjoja tai muistioita, joista selviäisi, miten ja kenen toimesta poliittista ohjausta on annettu.

Hyvinvointialuelain 34 § velvoittaa hyvinvointialuetta tiedottamaan sen toiminnasta hyvinvointialueen asukkaita, palvelujen käyttäjiä sekä järjestöjä ja muita yhteisöjä. Hyvinvointialueen tulee antaa riittävästi tietoja hyvinvointialueen järjestämistä palveluista, taloudesta, hyvinvointialueen hallinnossa valmistelussa olevista asioista ja niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista.

Hyvinvointialueen on tiedotettava siitä, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa (hyvinvointialuelain 34.1 §).

Hyvinvointialueen toiminnasta tiedottamisen laajuus ja tavat ovat hyvinvointialueen harkinnassa (HE 241/2020 vp, s. 550). Pohteen toimielinten kokousten julkisuudessa noudatetaan hyvinvointialuelain 106 §:ssä säädettyä. Tiedottamisvelvollisuutta toteutetaan Pohteella muun muassa julkaisemalla Pohteen verkkosivuilla toimielinten esityslistat ja pöytäkirjat sekä laajalti muuta tietoa asioiden valmistelusta ja päätöksenteosta. Pohteen talouden tasapainottamiseen liittyvistä toimenpiteistä ja niiden valmistelusta on tiedotettu muun muassa aktiivisesti hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimeenpanosuunnitelman valmistelussa on turvattu muun muassa järjestämällä asukastilaisuuksia julkisina yleisötapahtumina. Asukastilaisuuksien järjestämisestä on tiedotettu ennakkoon Pohteen verkkosivuilla, mediatiedotteilla ja paikallislehdissä julkaistuilla ilmoituksilla. Toimenpidesuunnitelmaan liittyvät asukastilaisuudet on järjestetty lissä (13.3.2024), Reisjärvellä (25.3.2024), Kalajoella (27.3.2024), Kuusamossa (2.4.2024) ja Ylivieskassa (4.4.2024). Asukastilaisuuksiin on ollut mahdollista osallistua sekä paikan päällä että etäyhteyksin. Paikallisten asukastilaisuuksien lisäksi on järjestetty koko hyvinvointialueen asukastilaisuus 28.2.2024, jossa on käyty läpi tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman keskeiset suunnitellut toimenpiteet. Kooste toimialuejohtajien toimenpidesuunnitelmien keskeisistä sisällöistä (https://pohde.fi/wp-content/uploads/2024/02/Kooste_Tuottavuus-ja-taloudellisuusohjelmaan-liittyvat-toimenpidesuunnitelmat_20.2.2024.pdf) on julkaistu hyvinvointialueen verkkosivuilla 20.2.2024. Niin ikään asukastilaisuuksissa on kerrottu toimenpidesuunnitelmien sisällöstä, valmisteluun liittyvistä lähtökohdista sekä asukkaiden palveluista jatkossa. Tilaisuuksissa asukkailla on ollut mahdollisuus kysyä ja keskustella toimenpidesuunnitelmista toimialueiden johdon kanssa. Lisäksi on järjestetty tilaisuuksia sekä Pohteen henkilöstölle että median edustajille. Toimeenpanosuunnitelman valmistelusta ja päätöksenteosta on tiedotettu laajasti eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Pohteen päätöksenteossa ja valmistelussa on huolehdittu siitä, että yleisön tiedonsaannin kannalta keskeiset asiakirjat ovat olleet nähtävillä yleisessä tietoverkossa. Lisäksi päätöksenteossa ja valmistelussa on asianmukaisesti turvattu hyvinvointialuelain 29 §:ssä säädettyä hyvinvointialueen jäsenten monipuoliset ja vaikuttavat osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Esteellisyys

Kalajoen kaupunki on katsonut, että päätösvallan delegointi yhdistettynä epämääräiseen poliittiseen ohjaukseen on hyvän hallintotavan vastaista ja heikentää demokraattisen organisaation uskottavuutta. Lisäksi kaupunki on katsonut, että toimeenpanosuunnitelmien käsittelyä aluehallituksen poliittisessa ohjauksessa on pidettävä hallintolain tarkoittamana päätöksen sisältöön vaikuttavana käsittelytoimena. Kaupungin mukaan viranhaltijapäätöksestä, aluehallituksen pöytäkirjoista tai suunnitelma-asiakirjoista ei ole

todettavissa, miten esteellisyysnäkökohdat toimeenpanosuunnitelmien käsittelyssä on huomioitu aluehallituksessa ja ketkä aluehallituksen jäsenet ovat osallistuneet Kalajoen akuuttiosaston lakkauttamisesta linjanneen toimeenpanosuunnitelman laatimiseen liittyvään poliittiseen ohjaukseen ja näin ollen varsinaisen lakkauttämispäätöksen valmistelutoimiin. Kalajoen kaupunki on katsonut, että oikaisuvaatimuksen kohteena oleva viranhaltijapäätös on näin ollen syntynyt hallintolain 27 § nojalla virheellisessä järjestyksessä.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimenpidesuunnitelmat ovat olleet esillä aluehallituksen ns. iltakouluissa ja aluevaltuuston seminaarissa kevään 2024 aikana. Iltakouluihin ja valtuustoseminaareihin osallistuvat kokoonpanot eivät ole hyvinvointialuelain 35 §:ssä säädettyjä toimielimiä eikä niillä ole itsenäistä toimivaltaa eli ne eivät tee päätöksiä. Hyvinvointialueella ei ole velvollisuutta laatia iltakouluista tai valtuustoseminaareista muistioita, esityslistoja tai pöytäkirjoja. Iltakoulujen ja valtuustoseminaarien kokoonpanot eivät ole hyvinvointialueen viranomaisia, jossa tapahtuvassa asian käsittelyssä hallintolain esteellisyysperusteet tulisivat sovellettavaksi. Viranhaltijapäätös ei ole esteellisyydestä johtuen syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Aluevaltuusto ei ole tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman hyväksymistä koskevassa päätöksessään (20. 11.2023 § 187) edellyttänyt, että toimenpidesuunnitelmien hyväksymisestä tehtäisiin erilliset toimielinpäätökset. Aluevaltuuston päätöksen mukaan toimenpidekohtaiset päätökset tehdään hallintosäännön mukaisesti. Kunkin toimialueen johtaminen ja sen toiminnasta ja taloudesta vastaaminen sekä vastuualueen jakaantumisesta vastuuyksiköihin päättäminen on Pohteen hallintosäännön 34.5 §:n 1 ja 6 kohtien mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialuejohtajan toimivallassa. Tarvetta erilliselle toimielimen päätöksenteolle toimialuekohtaisten toimenpidesuunnitelmien hyväksymisestä ei ole ollut eikä sellaista päätöstä ole hyvinvointialueen toimielimessä tehty.

Pohteen hallintosäännöllä toimialuejohtajalle siirretystä toimivallasta päättää vastuualueen jakaantumisesta vastuuyksiköihin ei ole poikettu hyvinvointialueen aluevaltuustolle tai muulle hyvinvointialueen toimielimelle laissa säädetystä toimivallasta. Tällaisen toimivallan siirtäminen viranhaltijalle ei ole lainvastaista eikä hyvän hallintotavan vastaista.

Muut perustelut

Päätösten ja valmistelun aikataulun osalta toimialuejohtaja on selvityksessään todennut, että esitetyillä hallituksen kehysriihen muutoksilla ei ole ollut Kalajoen alueen väestön osaston tarpeeseen suoranaista vaikutusta, joten Kalajoen osaston lakkauttämispäätös on voitu tehdä. Päätösten aikatauluun on vaikuttanut myös talouden toteuma alkuvuoden 2024 osalta, jossa uhkana on ollut ylitysennustetta. Osastojen vähentäminen on tämän myötä täytynyt tehdä etupainotteisena. Aluevaltuuston päättämässä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa on ollut ensiksi toimenpiteenä osastojen keskittäminen ja vuoden 2024 loppupuolella akuuttiosastopaikkojen vähentäminen.

Lisäksi toimialuejohtaja on selvityksessään tuonut esille, että tuottavuus- ja

Aluehallitus

11.6.2024

taloudellisuusohjelmaan liittyviä toimenpiteitä on valmisteltu syksystä 2023 alkaen, ja Kalajoen osaston lakkauttaminen on ollut esillä jo silloin. Aikaa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman suunnitteluun on näin ollut.

Oikaisuvaatimuksessa on esitetty, että viranhaltijapäätös ei ole ollut hallintolain 31 §:n eikä 45 §:n mukaisesti valmisteltu ja laadittu, eikä päätös ole myöskään ollut hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksen mukainen.

Hyvinvointialuelain 11 §:n mukaan hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa.

Viranhaltijapäätöksessä on kerrottu hyvinvointialue- ja palvelustrategiasta, joihin sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelma on pohjautunut. Viranhaltijapäätöksestä ilmenee, että järjestämissuunnitelmaa on päivitetty aluevaltuuston 20.11.2023 (187§) hyväksymällä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmalla. Toimialuejohtajan selvityksen mukaan Kalajoen akuuttiosaston lakkauttaminen on perustunut tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa (s. 55) tehtyyn linjaukseen.

Oikaisuvaatimuksen mukaan päätöksestä ovat puuttuneet taloudelliset laskelmat, henkilöstövaikutusten arviointi sekä asiakasvaikutusten arviointi.

Toimialuejohtajan selvityksessä on avattu päätöksen perusteena olleita taloudellisia vaikutuksia. Selvityksessä on myös kerrottu, että asiakkaisiin, henkilöstöön, tukipalveluihin ja tiloihin sekä muut vaikutukset ja riskit on tehty ja ne ovat olleet luettavissa hyvinvointialueen yhteisissä palveluissa akuuttiosastojen osalta tuottavuus ja taloudellisuusohjelman sivulta 55. Riski- ja vaikutusarviointia on tehty eri näkökulmista, kuten asiakas-, henkilöstö-, talous-, tukipalvelut ja tilat näkökulmista.

Edelleen toimialuejohtajan selvityksen mukaan asukkailla ja sidosryhmillä on ollut mahdollisuus ottaa kantaa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman suunnitelmiin. Tästä johtuen akuuttiosastojen keskittämiseen on tehty muutos, joka tarkoittaa, että Kalajoen osaston lakkauttaminen ei lisää akuuttiosastopaikkoja Nivalaan. Yhteistoimintamenettelyn rinnalla on turvattu hyvinvointialueen asukkaille ja palvelujen käyttäjille hyvinvointialuelain (611/2021) 29 §:n ja 34 §:n mukaisesti oikeus osallistua ja vaikuttaa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisiin toimenpiteisiin. Suunnitellut toimenpiteet on julkaistu hyvinvointialueen verkkosivuilla 20.2.2024.

Yhteistoimintaneuvottelujen aikana on järjestetty myös viisi paikallista henkilöstö- ja asukastilaisuutta (Kuusamo, Ii, Kalajoki, Ylivieska, Reisjärvi) sekä 28.2.2024 koko hyvinvointialuetta koskeva yleinen verkossa toteutettu interaktiivinen asukastilaisuus. Myös kaikki kuntatilaisuudet toteutettiin striimattuina. Kalajoen tilaisuus on ollut 27.3.2024.

Toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, että muutoksen vaikutusta asukkaille on

informoitu asukastilaisuudessa. Tilalle tulevia palveluja kuten kotisairaaloiminnan vahvistamista, kuntoutusyksikön laajentamista ja kotiin annettavien palveluiden vahvistamista on avattu asukastilaisuudessa kuten myös henkilöstötilaisuudessa.

Yhdenvertaisuuslain 5 §:n mukaan viranomaisen on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Järjestämislain 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan kuitenkin koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Lisäksi 2 momentin mukaan hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus.

Toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, että hyvinvointialueella on laadittu aluevaltuuston hyväksymä, palvelujen järjestämiseen liittyvä toimintaa ohjaava järjestämissuunnitelma, joka pohjautuu hyvinvointialuestrategiaan ja siihen sisältyvän palvelustrategian linjauksiin. Järjestämissuunnitelmassa on linjattu uudistamisen tarpeesta (s. 8). Palvelut ja tilat tuodaan paremmin väestön palvelutarpeita vastaaviksi ja alueellisten erojen halutaan palveluihin pääsyssä ja toimintamalleissa pienenevän. Järjestämissuunnitelman linjausten mukaisesti akuuttihoito on perusteltua koota suurempiin kokonaisuuksiin palvelujen hyvän laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä palvelujen toteuttamiseksi taloudellisesti järkevällä ja kustannustehokkaalla tavalla. Pohjois-Pohjanmaan aluevaltuusto on linjannut tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa, että akuuttiosastopaikkoja vähennetään (29 paikkaa) ja akuuttiosastopaikat keskitetään alueellisesti isompiin yksiköihin.

Edelleen toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, että nykyisen osastokäytön perusteella voidaan arvioida, että akuuttiosastopaikkojen tarve vähenee entisestään, koska osa nykyisestä osastohoidosta korvautuu uusilla toimintamalleilla kuten kuntoutusyksikössä kotisairaalan turvin.

Kuten toimialuejohtajan selvityksessä todetaan, akuuttiosastolla olevien potilaiden hoito on edellyttänyt riittävää määrää osaavia sairaanhoitajia ja lähihoitajia, ja paikkamäärää on jouduttu pienentämään henkilöstön saatavuuden mukaan. Kalajoen akuuttiosaston lakkauttaminen on ollut aluevaltuuston hyväksymän tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman linjausten mukainen ratkaisu. Toimenpiteet ovat olleet tarpeellisia ja välttämättömiä erityisesti hoidon laadun ja potilasturvallisuuden näkökulmasta ottaen huomioon henkilöstön

Aluehallitus

11.6.2024

riittävydessä olevat haasteet.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esille sellaista seikkaa, joka osoittaisi että päätöstä tulisi arvioida toisin.

Päätösehdotus

Toimialuejohtaja Päivi Peltokorpi (p. 044 469 1159):

Aluehallitus hylkää oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan edellä esitetyin perustein. Viranhaltijapäätöstä ei muuteta.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy toimialuejohtajan ehdotuksen.

Päätös

Merk. Paavo Koho poistui esteellisenä (palvelussuhdejäävi) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Anne Huotari esitti Mika Flöjtin ja Anu Mattilan kannattamana, että aluehallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen. Koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu päätösesitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Hän teki seuraavan äänestysesityksen: suoritetaan nimenhuutoäänestys, jossa hyvinvointialuejohtajan esitystä kannattavat vastaava JAA ja Huotarin esitystä kannattavat vastaavat EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritettussa äänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Tölli, Heiskanen, Honkala, Kylmänen, Matinolli, Niinikoski, Näppä, Sirviö ja Soronen) ja 3 EI-ääntä (Huotari, Mattila ja Flöjt). Puheenjohtaja totesi, että aluehallitus on hyväksynyt hyvinvointialuejohtajan päätösesityksen.

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Merk. Anne Huotari saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 10.33 ja Pirkko Mattila poistui klo 11.05.

Liitteet

Viranhaltijapäätös 6.5.2024 10/2024
Oikaisuvaatimus 21.5.2024

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/12837/00.02.01.00/2024

284 § Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 6.5.2024 10/2024 koskien Akuuttiosasto Kalajoki vastuuyksikön (30470) lakkauttamista 1.8.2024 alkaenPäätös, johon on vaadittu oikaisua

Terveyden ja sairaanhoidon toimialuejohtaja Päivi Peltokorven viranhaltijapäätös 6.5.2024 (10/2024) terveyden- ja sairaanhoidon palvelujen toimialueen Rannikon alueellisten lähi- ja aluepalvelujen (PA325) Vuodeosastot -vastuualueen (VA3265) Vuodeosasto, Kalajoki - vastuuyksikkö (30470) lakkauttamisesta 1.8.2024 alkaen.

Oikaisuvaatimusoikeus

XXXXXXXXXXXX (jäljempänä oikaisuvaatimuksen tekijä) on vaatinut oikaisua edellä mainittuun viranhaltijapäätökseen 21.5.2024 vireille tulleella oikaisuvaatimuksellaan. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

Oikaisuvaatimuksen tekijä on vaatinut viranhaltijapäätöksen kumoamista.

Oikaisuvaatimuksen mukaan viranhaltijapäätös on taloudellisilta perusteiltaan virheellinen eivätkä perustelut ole todellisia. Myös Kalajoen asukastilaisuudessa on esitetty asioita, jotka oikaisuvaatimuksen mukaan eivät pidä paikkaansa. Kalajoella palvelut tuotetaan edullisesti verrattuna alueen muihin akuuttiosastoihin. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan hän ei ole lukuisista tietopyynnöistä huolimatta saanut päätöksenteon perusteena olevia talouslaskelmia.

Oikaisuvaatimuksessa on todettu, että potilasturvallisuus ei ole Kalajoen akuuttiosastolla vaarantunut, eikä henkilökunnan rekrytointi ole ollut vaikeaa ennen kuin Pohde on ilmoittanut aikomuksistaan lopettaa osasto.

Akuuttiosaston lopettaminen huonontaa osastopaikkojen tarpeenmukaista jakaumaa ja johtaa täysin asiakastarpeen vastaiseen palveluiden keskittymiseen.

Lisäksi oikaisuvaatimuksen mukaan tilojen tiivistämiseen liittyvä peruste ei edellytä akuuttiosaston lopettamista eikä tilakysymystä ole edes selvitetty.

Henkilökunnan ehdotus yhteistoimintamenettelyssä on jätetty huomioimatta, eikä toimenpiteen perusteita ole käsitelty kustannusvaikutusten osalta yhteistoimintamenettelyssä.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan myös, että viranhaltijapäätös on tehty hyvän hallintotavan vastaisesti, joka ei mahdollista päätösten perusteluiden läpinäkyvyyttä asukkaille. Viranhaltijapäätöksenteon tueksi ei ole esitetty talouslaskelmia eikä asianmukaisia vaikuttavuusarvioita.

Oikaisuvaatimuksen perusteet ilmenevät kokonaisuudessaan liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Toimialuejohtajan selvitys

Viranhaltijapäätöksen tehnyt toimialuejohtaja on antanut selvityksen oikaisuvaatimuksessa esitetyistä vaatimuksista.

Selvityksessä todetaan seuraavaa:

Oikaisuvaatimuksen tekijän pyytämää tietoa on toimitettu oikaisuvaatimuksen tekijälle 6.6.2024.

Akuuttiosaston lakkauttamisen taloudellisista perusteista ja vaikuttavuusarvioinneista

Aluevaltuuston 20.11.2023 hyväksymässä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa on kuvattu vuodelle 2024 kohdentuvien talouden tasapainotustoimien kokonaisuus ja niiden jakaantumien toimenpiteinä ja kustannusvaikutuksina noin 60 osakokonaisuuteen. Vuodeosastopalvelujen osalta aluevaltuusto on päättänyt akuuttiosastopaikkojen vähentämisestä ja akuuttiosastopaikkojen keskittämisestä isompiin yksiköihin.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimenpidesuunnitelmat ovat olleet esillä aluehallituksen ns. iltakouluissa ja aluevaltuuston seminaarissa kevään 2024 aikana. Taloudellisia vaikutuksia on arvioitu koko Pohteen tasolla sekä suoraan vuodeosastopalveluihin että tukipalveluihin liittyviin kustannuksiin. Tavoiteltu kustannussäästö on kuvattu tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa. Toimenpiteillä on suoria taloudellisia vaikutuksia muun muassa sijaismäärärahoihin sekä tarvikekustannuksiin. Tukipalveluiden osalta kustannussäästöt liittyvät muun muassa vuokra- ja muihin tilakustannuksiin sekä ateria- ja puhtaanapitokustannuksiin.

Rakennemuutoksen kustannusvaikutuksia on arvioitu ensisijaisesti Pohteen aikaisten eli vuoden 2023 taloustietojen pohjalta. Näitä tietoja on voitu tarkentaa Pohteen vuoden 2023 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen valmistuttua alkuvuodesta 2024. Päätöksenteko vuodeosastojen rakennemuutokseen liittyen pohjautuu ensisijaisesti Pohteen toiminnan aikaisiin tietoihin ja kokonaisuuden arviointiin.

Kun tarkastellaan vuonna 2023 vuodeosastohoidon kustannuksia Pohteen eri yksiköissä, on nähtävissä, että Kalajoella kustannukset ylittävät hyvinvointialueen keskimääräisen

Aluehallitus

11.6.2024

hoitopäivän hinnan. Lisäksi vuoden 2023 tietojen tarkastelu kertoo, että vuodeosastoilla, joilla paikkamäärä on pienempi, on kustannus pääosin keskimääräistä suurempi ja vastaavasti taas suuremmilla vuodeosastoilla hoitopäivän hinta on pääosin keskimääräistä matalampi. Näihin vuoden 2023 tietoihin on viitattu myös Kalajoen asukastilaisuuden puheenvuoroissa.

Toissijaisena taustatietona rakennemuutoksen valmisteluvaiheessa ja esimerkiksi asukastilaisuuksissa on osin hyödynnetty kansallisista avoimista tilastoista saatavilla olevaa dataa esimerkiksi asukaskohtaisista kustannuksista. Tämän tyyppisestä tiedosta on ollut mahdollista esittää useamman vuoden aikasarjaa sekä vertailua esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaan keskimääriin kustannuksiin. Tämä data koskee kuitenkin aikaa ennen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen käynnistymistä, on kuntien itsensä ilmoittamaa ja voi sisältää eroavaisuuksia eri kuntien tietojen yhteismitallisuudessa. Näin ollen Pohteella päätökset tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimeenpanosta perustuvat Pohteen toiminnan aikaisten kustannusten ja muiden toiminnan tunnuslukujen tarkasteltuun sekä kokonaisvaikutusten arviointiin.

Viranhaltijan esittämät perustelut /hoidon laadun ja potilasturvallisuuden näkökulma

Akuuttiosastohoidossa olevat potilaat ovat osastolla terveydellisistä syistä. Potilaiden hoidontarve edellyttää riittävää akuuttipotilaan hoitamisen osaamista. Pienessä yksikössä, kuten Kalajoen akuuttiosastolla osaavan hoitohenkilöstön saatavuus on haavoittuvaa. Keväästä alkaen Kalajoella on ollut akuuttipotilaita 16. Akuuttiosastolla hoidossa olevien potilaiden voinnin akuutteihin muutoksiin tulee olla valmius kaikkina vuorokaudenaikoina.

Kalajoen osastolle on ollut haasteellista rekrytoida pätevää henkilöstöä, erityisesti rekrytointihaasteita on ollut sairaanhoitajien osalta. Kalajoen akuuttiosastopaikkojen määrää on tarkasteltu koko kevään ajan hankalasta sijaisten saatavuudesta johtuen. Aikaisemmin hoitohenkilökunnan sijaispulaa on paikattu vuokratyövoimalla.

Potilasturvallisuus vaarantuu, kun työvuorosta puuttuu osaava työntekijä ja tilalle ei ole saatu tai hankittu osaavaa sijaista, potilaita tai asiakkaita on tilapäisesti enemmän kuin suunnitellulla henkilöstömäärällä voidaan hoitaa sekä puutteellinen perehdytys. Laadukas hoito edellyttää potilasturvallisuutta.

Akuuttiosastohoidonpaikkojen tarpeenmukaisesta jakaantumisesta

Palveluntarvetta Pohteen alueella on arvioitu alueen väestön määrä postinumeroittain suhteutettuna THL:n palvelutarvekertoimeen, joka on vuodelta 2021. Tämä on uusin käytettävissä oleva tarvekerroin. Hyvinvointialueen rahoitus muodostuu myös tästä tarvekertoimesta noin 80 %:ia. Pohteen alueella on hyvin suuria eroja, pienin tarvekerroin on 0.77 kun taas vastaavasti isoin tarve on 1.48. Kalajoen tarvekerroin on 1.03 ja Himangan 1.23. Oikaisuvaatimuksessa mainitun Nivalan tarvekerroin on 1.08. Akuuttiosastoilla hoidetaan laajemman alueen potilaita, joten yksittäisen kunnan ja kaupungin tarvekertoimen mukaan ei päätöksiä ole tehty.

Akuuttiosastohoidon tarvetta on arvioitu alueellisesti, huomioiden väestö sekä sairastavuus. Pohteella on tehty läpileikkaava käyttötarvelaskelma 28.9.2023. Ko. analyysin mukaan akuuttiosastopaikat ovat väärässä paikassa. Suurin osastopaikkojen vaje on Oulussa ja suurin ylikapasiteetti on Rannikolla. Rannikolla paikkojen tarve on noin 70, kun niitä tällä hetkellä on käytössä liki 100.

Pohteen alueella on arvioitu välimatkoja kuntakeskuksesta toiseen. Kalajoen lähin akuuttiosasto on Ylivieskassa, johon välimatkaa on noin 40 km. Raahen yle-osastolle välimatkaa on noin 60 km. Himangalta välimatkat ovat pidemmät, kuten oikaisuvaatimuksen tekijä kirjoittaa. Pohteen alueella sivukylältä lähimpään kuntakeskukseen välimatkat voivat olla jopa 100 km. Kuitenkin on hyvä huomioida, että akuuttiosastolla ollaan keskimäärin noin viikko.

Sote-keskuksen tilojen tiivistämisestä ja akuuttiosastolta vapautuvien tilojen hyödyntämisestä sote-keskuksen palveluihin

Aluehallitus on kokouksessaan 14.6.2023 § 327 päättänyt kohdassa 3. asettaa tavoitteen, että kohdassa 1 määritellyn palveluverkoston mukaisten sote-keskusten toimintojen käytössä olevien tilojen tilatehokkuutta (bruttoneliöiden yhteismäärä) parannetaan jatkotoimenpiteillä ja mm. digitaalisilla ja liikkuvilla palveluilla vähintään 20 % vuoden 2025 loppuun mennessä.

Pohteella on tavoitteena vähentää sote-keskusten toimitiloja noin 20 % sekä akuutti- ja kuntoutusosastojen toimitiloja noin 10 % vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä tarkoittaa käytännössä toimipisteistä luopumista ja toimintojen keskittämistä isommiksi kokonaisuuksiksi. Kalajoella tällaisten toimenpiteiden tavoitteena on keskittää mahdollisimman suuri osa sote-keskuksen palveluvalikoimaan liittyvien toimintojen tiloja Kalajoen terveyskeskuksen tiloihin. Tämä on pitkälti mahdollista hyödyntämällä nykyisiä vuodeosaston tiloja. Samalla kyetään yhteisesti vuokranantajan kanssa välttämään terveyskeskukseen aiemmin suunniteltu noin 5 milj. euron laajennusinvestointi.

Sote-keskuksen toimintoja on Kalajoen kaupungilla hajallaan. Esimerkiksi Koppelissa toimii neuvolapalvelut ja sosiaalipalvelut, Rahvossa ikäihmisten palveluita, kuten palveluohjaus, omaishoito. Kansalaisopiston tiloissa toimii kotihoito. Nämä tilat ovat vuokrattuna kaupungin ulkopuolelta, joten näistä on mahdollisuus päästä nopeammin irti.

Yhteistoimintaneuvotteluissa käsiteltyiden toimenpiteiden perusteet, vaihtoehdot ja vaikutukset henkilöstöön

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on käynnistänyt tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyvän yhteistoimintamenettelyn 20.2.2024 antamallaan neuvotteluesityksellä. Neuvotteluesityksen liitteenä on ollut listaus suunnitteluista toimenpiteistä, joihin on kuulunut myös Kalajoen akuuttiosaston toiminnan lakkauttaminen. Neuvottelut on käyty 26.2.-8.4.2024 välisenä aikana. Neuvottelut on käyty edustuksellisesti ja henkilöstöä ovat

Aluehallitus

11.6.2024

neuvotteluissa edustaneet pääsopijajärjestöjen nimeämät neuvottelijat sekä työsuojelun nimeämä edustaja. Kalajoen akuuttiosaston henkilöstölle on järjestetty infotilaisuus suunnitelluista muutoksista 27.3.2024. Samana päivänä on järjestetty myös asukastilaisuus Kalajoella. Aluehallitus on käsitellyt neuvottelun lopputuloksen 16.4.2024 /165 §.

Pohjois-Pohjanmaan aluevaltuusto on linjannut 20.11.2023 (187 §) tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa, että akuuttiosastopaikkoja vähennetään (29 paikkaa) ja akuuttiosastopaikat keskitetään alueellisesti isompiin yksiköihin.

Alueellista tarkastelua on tehty alueiden akuuttiosastotarpeiden paikkamäärän näkökulmasta sekä maantieteellisesti. Nykyisiä tiloja on tarkastelu sekä sote-keskuksen tiivistämistä. Isommat yksiköt on kustannustehokkaampaa sijoittaa alueen keskelle.

Päätösehdotuksen perustelut

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä järjestämislaki) 4 §:n mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Asiakkaan yksilöllisestä palvelutarpeesta ja hoidon tarpeesta arvioinnista säädetään erikseen. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.

Viranhaltijapäätöksen taloudelliset vaikutukset ja vaikuttavuusarvioinnit käyvät ilmi toimialuejohtajan selvityksestä.

Selvityksen mukaan taloudellisia vaikutuksia on arvioitu koko hyvinvointialueen tasolla sekä suoraan vuodeosastopalveluihin että tukipalveluihin liittyviin kustannuksiin. Tavoiteltu kustannussäästö on kuvattu tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa. Toimenpiteillä on suoria taloudellisia vaikutuksia muun muassa sijaismäärärahoihin sekä tarvikekustannuksiin. Tukipalveluiden osalta kustannussäästöt liittyvät muun muassa vuokra- ja muihin tilakustannuksiin sekä ateria- ja puhtaanapitokustannuksiin.

Edelleen selvityksessä todetaan, että vuonna 2023 vuodeosastohoidon kustannuksia hyvinvointialueen eri yksiköissä tarkasteltaessa, on nähtävissä, että Kalajoella kustannukset ylittävät hyvinvointialueen keskimääräisen hoitopäivän hinnan. Lisäksi vuoden 2023 tietojen tarkastelu kertoo, että vuodeosastoilla, joilla paikkamäärä on pienempi, on kustannus pääosin keskimääräistä suurempi ja vastaavasti taas suuremmilla vuodeosastoilla hoitopäivän hinta on pääosin keskimääräistä matalampi.

Henkilöstön saatavuuden ja potilasturvallisuuden osalta toimialuejohtaja on todennut

Aluehallitus

11.6.2024

selvityksessään, että Kalajoen osastolle on ollut haasteellista rekrytoida pätevää henkilöstöä. Erityisesti rekrytointihaasteita on ollut sairaanhoitajien osalta. Kalajoen akuuttiosastopaikkojen määrää on tarkasteltu koko kevään ajan hankalasta sijaisten saatavuudesta johtuen. Aikaisemmin hoitohenkilökunnan sijaispulaa on paikattu vuokratyövoimalla.

Terveystieteiden lain (1326/2010) 8 §:n 1 momentin mukaan terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Terveystieteiden toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua.

Toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, että potilasturvallisuus vaarantuu, kun työvuorosta puuttuu osaava työntekijä ja tilalle ei ole saatu tai hankittu osaavaa sijaista, tai kun potilaita tai asiakkaita on tilapäisesti enemmän kuin suunnitellulla henkilöstömäärällä voidaan hoitaa huomioon ottaen myös puutteellinen perehdytys. Laadukas hoito edellyttää potilasturvallisuutta.

Näin ollen hyvinvointialue on osaltaan noudattanut laissa säädettyä velvollisuutta huolehtia laadun ja turvallisuuden vaatimuksista.

Osastopaikkojen tarpeenmukaisen jakauman ja palveluiden keskittymisen osalta toimialuejohtaja on lausunut, että akuuttiosastohoidon tarvetta on arvioitu alueellisesti, huomioiden väestö sekä sairastavuus. Hyvinvointialueella on tehty läpileikkaava käyttötarvelaskelma 28.9.2023. Analyysin mukaan akuuttiosastopaikat ovat väärässä paikassa; suurin ylikapasiteetti on Rannikolla. Rannikolla paikkojen tarve on noin 70, kun niitä tällä hetkellä on käytössä liki 100.

Tilakysymyksen osalta toimialuejohtajan selvityksestä ilmenee, että hyvinvointialueella on tavoitteena vähentää sote-keskusten toimitiloja noin 20 % sekä akuutti- ja kuntoutusosastojen toimitiloja noin 10 % vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä tarkoittaa käytännössä toimipisteistä luopumista ja toimintojen keskittämistä isommiksi kokonaisuuksiksi. Kalajoella tällaisten toimenpiteiden tavoitteena on keskittää mahdollisimman suuri osa sote-keskuksen palveluvalikoimaan liittyvien toimintojen tiloja Kalajoen terveyskeskuksen tiloihin. Tämä on pitkälti mahdollista hyödyntämällä nykyisiä vuodeosaston tiloja. Selvityksen mukaan näin pystytään välttämään muun muassa lisäinvestointeja.

Yhteistoimintamenettelyjen osalta toimialuejohtaja on selvityksessään käynyt läpi menettelyn kulkua ja todennut muun muassa, että henkilöstöä ovat neuvotteluissa edustaneet pääsopijajärjestöjen nimeämät neuvottelijat sekä työsuojelun nimeämä edustaja. Kalajoen akuuttiosaston henkilöstölle on järjestetty infotilaisuus suunnitelluista muutoksista 27.3.2024.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esille sellaista seikkaa, joka osoittaisi että päätöstä tulisi arvioida toisin.

Päätösehdotus

Toimialuejohtaja Päivi Peltokorpi (p. 044 469 1159):

Aluehallitus

11.6.2024

Aluehallitus hylkää oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan edellä esitetyin perustein. Viranhaltijapäätöstä ei muuteta.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy toimialuejohtajan ehdotuksen.

Päätös

Merk. Paavo Koho poistui esteellisenä (palvelussuhdejäävi) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Viranhaltijapäätös 6.5.2024 10/2024

Oikaisuvaatimus 20.5.2024

Oikaisuvaatimus 20.5.2024 ilman henkilötietoja

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/11858/05.00.02/2024

285 § Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/13 koskien Sipilän vastuuyksikön (37220) lakkauttamistaPäätös, johon on vaadittu oikaisua

Ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja Mervi Kosken viranhaltijapäätös (26.4.2024/13) Ikäihmisten palvelujen toimialueen, Oulun eteläisen palvelualueen (PA380) ympärivuorokautisen asumisen vastuualueen (VA3840) Sipilä-vastuuyksikön (37220) lakkauttamisesta kun yksikössä olevien jatkohoito on saatu yhteistyössä asiakkaiden kanssa järjestettyä kuitenkin viimeistään 30.9.2024

Oikaisuvaatimusoikeus

XXXXXXXXXXXX (jäljempänä oikaisuvaatimuksen tekijät) ovat vaatineet edellä mainittuun viranhaltijapäätökseen oikaisua 7.5.2024 viireille tullee oikaisuvaatimuksellaan. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat vaatineet, että Sipilän toiminta tulee pitää ennallaan ja päätös Sipilän palvelukeskuksen sulkemisesta kumota.

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat vedonneet oikaisuvaatimuksessaan muun muassa perustuslain (731/1999) takaamaan ihmisten yhdenvertaisuuteen sekä hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 7 §:n mukaiseen veloitteeseen järjestää palvelut yhdenvertaisesti ottaen huomioon muun muassa tarve, laatu ja määrä.

Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijät ovat vedonneet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä järjestämislaki) 8 §:ään järjestämisvastuusta ja todenneet, että viranhaltijapäätös on ristiriidassa kyseisen lainkohdan kanssa. Oikaisuvaatimuksessa on todettu, että tehostettuun palveluasumiseen on Oulun eteläisellä alueella ja Ylivieskassa jonoa. Lain mukaan Pohde on velvollinen hoitamaan olemassa olevan palveluntarpeen. Oikaisuvaatimuksen mukaan väite henkilöstön riittävyydestä ei pidä paikkansa Sipilän kohdalla.

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat todenneet, että asiakas- ja potilasturvallisuus, yhdenvertaisuus sekä palveluiden laatu ja saatavuus heikentyvät viranhaltijapäätöksen myötä ja viitanneet myös järjestämislain 4 §:ään palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta.

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat viitanneet myös terveydenhuoltolain (1326/2010) 8 §:ään ja

todenneet, että Sipilässä palvelut ovat perustuneet hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin Sipilän tehdessä yhteistyötä muun muassa kotisairaalan kanssa.

Oikaisuvaatimuksen tekijöiden mukaan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012, jäljempänä vanhuspalvelulaki) 14 § ei voi tulla sovellettavaksi sellaisten vanhusten kohdalla, joiden on todettu tarvitsevan ympärivuorokautista hoivaa. Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat katsoneet, että erityisen painava ja perusteltu syy muuttaa iäkkään henkilön pitkäaikaisen hoitojärjestelyn pysyvyyttä eivät voi olla uuden yliopistosairaalan lainanottovaltuudet tai talous.

Oikaisuvaatimuksessa on todettu, että asiassa on huomioitava myös se, että saattohoito on voitu toteuttaa Sipilän palvelukeskuksessa.

Oikaisuvaatimuksen perusteet ilmenevät kokonaisuudessaan liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Toimialuejohtajan selvitys

Viranhaltijapäätöksen tehnyt toimialuejohtaja on antanut seuraavan selvityksen oikaisuvaatimuksessa esitetyistä vaatimuksista:

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteena on uudistaa rakenteita ja toimintamalleja siten, että alueen asukkaille ja muille sidosryhmille voidaan tarjota vaikuttavia palveluja, riittävä henkilöstö turvataan ja talouden kantokykyä parannetaan. Ikäihmisten palvelujen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyvät toimenpiteet ovat kotiin annettavien palvelujen lisääminen ja raskaampien palvelujen vähentäminen. Järjestämissuunnitelman mukaisesti aloitettujen kotiin annettavien palveluiden vahvistamista jatketaan. Muun muassa asiakasohjausta, etäkotihoidoa, kotikuntoutusta, kotisairaalan toimintaa, yhteisöllistä asumista sekä arviointi- ja kuntoutuspaikkoja lisätään.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyuden (yli 75-vuotiaiden määrä palvelussa) saavuttaminen 6 prosenttiin vuonna 2024. Ympärivuorokautinen hoito järjestetään turvallisesti ja yhteisöllistä asumista järjestetään ympärivuorokautisen palveluasumisen sijaan, asiakkaiden palvelutarve huomioiden. Tavoitteena on yhdenvertaiset palvelut koko alueella ja asiakkaita hoidetaan enemmän kotiin annettavien palvelujen avulla.

Palveluverkkoa uudistaessa, palveluja järjestäessä on huomioitu ikääntyvän väestön määrä, palvelujen saatavuus, alueen ympärivuorokautista palveluasumisen yksiköt Pohteen omassa sekä yksityisessä toiminnassa. Palvelut toteutetaan yhdenvertaisesti, yhteen sovittaen palvelukokonaisuuksia sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen. Palveluja tulee olla tarjolla riittävästi, palvelut järjestetään tarpeen mukaisesti, alueelliset erityispiirteet

huomioiden.

Pohteen ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys on ollut joulukuussa 2023 7,5 %, Oulun eteläisen alueen peittävyys 8,5 % ja Ylivieskan 7,6 %. Peittävyys lukuna kertoo järjestämistavasta riippumatta alueen palvelun yhdenvertaisesta toteutumisesta ja palvelutarjonnasta. Peittävyyttä tarkastellaan ensisijaisesti Pohteen kuuden (6) lähipalvelualueen toteutumisena, ei kuntakohtaisena tarkasteluna. Ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään alueellisena palveluna, varmistaen palvelujen saatavuus asuinpaikasa riippumatta, huomioiden että jokaisessa kunnassa on oman tai yksityisen toiminnan asumispalveluyksikkö.

Lähipalvelu voi olla fyysisesti saavutettavissa, mutta se ei välttämättä takaa sen saatavuutta. Asiakkaan voivat niin halutessaan hakeutua myös muulle alueelle palveluihin, lähellä omaisia tai muita läheisiä. Pohteen järjestämissuunnitelman mukaisesti "Palvelut ovat tarpeenmukaiset ja lähellä monin eri tavoin." Lisäksi Pohteen hyvinvointistrategian painopisteissä ja strategisissa periaatteissa tuodaan esille, että saatavuuteen ja saavutettavuuteen liittyviä kirjauksia.

Sipilän asiakkaita ja heidän omaisiaan kuullaan henkilökohtaisesti jatkohoidon järjestämisen osalta. Yksilöllisistä jatkohoitoon liittyvistä ratkaisuihin sovitaan ennen uuden palvelupäätöksen tekemistä. Ympärivuorokautista palveluasumista järjestäessä huomioiden asiakkaan etu, toiveet ja yksilölliset tarpeet itsemääräämisoikeutta kunnioittaen. Asiakkaalle ja hänen omaiselleen selvitetään erilaiset vaihtoehdot palvelun suhteen, sekä sen vaikutukset. Jokaisella asiakkaalla laaditaan yksilöllinen asiakassuunnitelma, yhdessä asiakkaan ja hänen omaisensa/läheisenä kanssa, jonka mukaisesti asiakkaan yksilöllistä hoitoa ja huolenpitoa toteutetaan. Asiakkaille järjestetään tarpeen mukaiset, oikea-aikaiset ja laadukkaat sekä tarpeeseen nähden riittävät palvelut. Pitkäaikaisen hoidon ja huolenpidon toteuttamista ohjaavat periaatteet on huomioitu ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköiden toiminnassa.

Ympärivuorokautisen palveluasumisen toimintaan, laatuun ja henkilöstöön liittyvät suositukset, lait ja asetukset sekä muut vaateet ovat kaikille yksiköille samat. Ennakoivat hoito- ja palvelusuunnitelmat laaditaan kaikille ympärivuorokautisen asumisen asiakkaille. RAI-toimintakykymittarin laatumoduulin avulla tarkastellaan yksiköiden hoidon laadun ja vaikuttavuuden tietoja. Lääketieteentuen keskus ja Kotona asumisen tuen Kotas-tilannekeskus vahvistavat palveluiden ja hoidon tarpeeseen vastaamista siten, että akuutit voinnin ja terveydentilan muutokset voidaan hoitaa turvallisesti ympärivuorokautisessa palveluasumisessa.

Kaikenikäisille suunnattu kotisairaaloiminta mahdollistaa sairaalatasoisen hoidon osastohoidon sijaan kotona, kuntoutusyksiköissä sekä ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asiakkaan hoidon tarpeen ja vaativuuden mukaan. Saattohoitoa toteutetaan Ylivieskan alueella järjestämissuunnitelman mukaisesti muissakin ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä, ei pelkästään Sipilässä. Ikäihmisten

Aluehallitus

11.6.2024

palveluiden toimintaa velvoittaa terveydenhuoltolain 8 §:n mukaisesti laadukkaasti, turvallisesti ja asianmukaisesti toteutettu asiakkaan hoitoon liittyvä tarpeeseen vastaaminen ja järjestämislain 10 §:n mukaisesti säädetty vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kokonaisuuden yhteensovittamisesta.

Sipilän henkilöstömitoitus on toteutunut vanhuspalvelulain mukaisesti, jonka Sipilän nykyinen käytössä oleva 20 paikkaa on mahdollistanut. Oulun eteläisellä on täyttämättä n. 45 avointa vakanssia ihmisten palveluissa. Jotta kaikkien yksiköiden kesäaikainen toiminta ja asiakkaiden turvallisuus on voitu varmistaa, on jouduttu supistamaan kotihoidon toimintaa, vähentämään lyhytaikashoidon paikkoja sekä asettamaan kesäsulkuja. Myös käytössä olevaa pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkomäärää on vähennetty henkilöstön saatavuuden haasteisiin liittyen, myös Ylivieskan alueella. Tämä henkilöstön saatavuuteen liittyvä haaste ei koske pelkästään kesäaikaa, vaan on myös nähtävissä muuna ajankohtana. Toimintaa on tarkasteltava kokonaisuudessaan, ei ainoastaan yhden yksikön osalta.

Ylivieskassa toimii Sipilän lisäksi kaksi muuta Pohteen ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikköä sekä kaksi yksityistä toimintayksikköä. Lisäksi Ylivieskassa on yhteisöllistä asumista. Pohteen järjestämisvastuun näkökulmasta ympärivuorokautista palvelua on tarjolla Ylivieskaan alueella ja lähikunnissa. Entisen peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueella on 10 toimintayksikköä (yhteensä julkinen ja yksityinen toiminta) ja n. 300 ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkaa. Lisäksi Ylivieskassa toimii 20 paikkainen kuntoutusyksikkö sekä Nivalassa 14 paikkainen lyhytaikashoidon yksikkö. Ympärivuorokautisen palveluasumisen 6 %:n mukainen tavoitepaikkaluku em. alueella on n. 220 paikkaa yli 75-vuotiaiden osalta.

Järjestämissuunnitelman mukaisesti tuomme palvelut ja tilat paremmin väestön palvelutarpeita vastaaviksi ja haluamme, että alueelliset erot palveluihin pääsyssä ja toimintamalleissa pienenevät. Uudistamisella voimme vastata erityisesti ikäihmisten, lasten ja perheiden sekä mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden kasvavaan palveluiden tarpeeseen. Uudet rakenteemme mahdollistavat paremmin henkilöstön riittävyyden, osaamisen ja hyvinvoinnin ja voimme paremmin hyödyntää parhaita käytäntöjä koko alueella. Uudistamisen avulla voimme vastata paremmin lainsäädännön muutoksiin, jotka vaikuttavat palveluiden toteutustapaan, resurssitarpeisiin ja kustannuksiin, ja yleisen epävarmuuden lisääntymisen mukanaan tuomiin haasteisiin. Uudet rakenteet ja toimintamallit vastaavat saamaamme valtion rahoitusta.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluihin on valmisteltu vanhuspalvelulain 5 §:n mukainen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Suunnitelmaan on kirjattu toimenpiteitä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnitelmassa painotetaan kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä, arvioidaan ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi on ollut lausuntokierroksella, esitelty yhdyspintalautakunnassa ja etenee aluevaltuuston hyväksyttäväksi kesäkuussa 2024.

Päätösehdotuksen perustelut

Järjestämislain 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueet ovat velvoitettuja suunnittelemaan ja toteuttamaan sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Tarpeen määrittely perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädäntöön ja siinä säädettyihin periaatteisiin. Tarpeella ei kuitenkaan tarkoiteta yksittäisten henkilöiden kokemaa subjektiivista tarvetta johonkin tiettyyn palveluun. Nyt kyseessä olevassa viranhaltijapäätöksessä ei ole kyse asiakaskohtaisesta päätöksenteosta. Asiakkaan palveluista päätetään erikseen asiakaskohtaisesti, jolloin otetaan kantaa siihen, millainen tarve asiakkaalla on hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan palveluun. Iäkkään henkilön palveluiden tarve sekä pitkäaikaisten hoitojärjestelyiden mahdollinen muutostarve arvioidaan erikseen asiakaskohtaisessa päätöksentekoprosessissa.

Palvelut tulee toteuttaa yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina kokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan henkilöön liittyvän syyn, kuten asuinpaikan perusteella. Viranhaltijapäätöksessä on huomioitu yhdenvertaisuuden toteutuminen ja asukkaiden tarpeisiin nähden riittävät ja mahdollisimman hyvät palvelut.

Toimialuejohtajan selvityksestä ilmenee, että palveluverkkoa uudistaessa, palveluja järjestäessä on huomioitu ikääntyvän väestön määrä, palvelujen saatavuus, alueen ympärivuorokautista palveluasumisen yksiköt hyvinvointialueen omassa ja yksityisessä toiminnassa. Palvelut toteutetaan yhdenvertaisesti, yhteen sovittaen palvelukokonaisuuksia sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen. Kuten viranhaltijapäätöksen perusteluissa on todettu, kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina.

Henkilöstön saatavuus on todellinen haaste. Vaikka Sipilän henkilöstömitoitus on toteutunut vanhuspalvelulain mukaisesti, henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat eivät toimialuejohtajan selvityksen mukaan koske pelkästään kesäaikaa, vaan ne ovat nähtävissä myös muuna ajankohtana. Ikäihmisten palveluiden toimintaa tarkastellaan järjestämisvastuun näkökulmasta kokonaisuutena, ei vain yhden yksikön näkökulmasta.

Asiakas- ja potilasturvallisuus varmistetaan jatkossakin, sillä kuten toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, ympärivuorokautisen palveluasumisen toimintaan, laatuun ja henkilöstöön liittyvät suositukset, lait ja asetukset sekä muut vaateet ovat kaikille yksiköille samat. Hoito- ja palvelusuunnitelmat laaditaan kaikille ympärivuorokautisen asumisen asiakkaille. RAI-toimintakykymittarin laatumoduulin avulla tarkastellaan yksiköiden hoidon laadun ja vaikuttavuuden tietoja. Lääketieteen tuen keskuksen ja kotona asumisen tuen Kotas-tilannekeskuksen kautta akuutit voimien ja terveydentilan muutokset voidaan hoitaa turvallisesti ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Kotisairaaloiminta puolestaan mahdollistaa sairaalatasoisen hoidon osastohoidon sijaan kotona, kuntoutusyksiköissä sekä

Aluehallitus

11.6.2024

ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa asiakkaan hoidon tarpeen ja vaativuuden mukaan.

Saavutettavuuden osalta toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, että ympäri vuorokautista palveluasumista järjestetään alueellisena palveluna, varmistaen palvelujen saatavuus asuinpaikasta riippumatta, huomioiden että jokaisessa kunnassa on oman tai yksityisen toiminnan asumispalveluyksikkö. Lähipalvelu voi olla fyysisesti saavutettavissa, mutta se ei välttämättä takaa sen saatavuutta. Ylivieskassa toimii Sipilän lisäksi kaksi muuta Pohteen ympäri vuorokautisen palveluasumisen yksikköä sekä kaksi yksityistä toimintayksikköä. Pohteen järjestämisvastuun näkökulmasta ympäri vuorokautista palvelua on tarjolla Ylivieskan alueella ja lähikunnissa.

Saattohoitoon liittyen toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, että Pohde järjestää järjestämissuunnitelman mukaisesti saattohoitoa sairaala-, akuutti-, laitoshoidon lisäksi kotisairaalan turvin kotona, arviointi- ja kuntoutusyksiköissä sekä ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa asiakkaan hoidon tarpeen ja vaativuuden mukaisesti. Saattohoitoa toteutetaan Ylivieskan alueella järjestämissuunnitelman mukaisesti muissakin ympäri vuorokautisen palveluasumisen yksiköissä, ei pelkästään Sipilässä.

Sipilä-vastuuyksikön lakkauttaminen on järjestämislain ja järjestämissuunnitelman linjausten mukainen, perusteltu toimenpide.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esille sellaista seikkaa, joka osoittaisi että päätöstä tulisi arvioida toisin.

Päätösehdotus

Toimialuejohtaja Mervi Koski (p. 044 703 4018):

Aluehallitus hylkää oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan liitteenä olevassa lausunnossa ja edellä esitetyin perustein. Viranhaltijapäätöstä ei muuteta.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy toimialuejohtajan ehdotuksen.

Päätös

Merk. Pekka Simonen poistui esteellisenä (osallisuusjäävi) kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Viranhaltijapäätös 26.4.2024 13/2024

Oikaisuvaatimus 3.5.2024

Oikaisuvaatimus 3.5.2024 ilman henkilötietoja

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/12187/05.00.02/2024

286 § Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/13 koskien Sipilän vastuuyksikön (37220) lakkauttamista

Päätös, johon on vaadittu oikaisua

Ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja Mervi Kosken viranhaltijapäätös (26.4.2024/13) Ikäihmisten palvelujen toimialueen, Oulun eteläisen palvelualueen (PA380) ympärivuorokautisen asumisen vastualueen (VA3840) Sipilä-vastuuyksikön (37220) lakkauttamisesta kun yksikössä olevien jatkohoito on saatu yhteistyössä asiakkaiden kanssa järjestettyä kuitenkin viimeistään 30.9.2024

Oikaisuvaatimusoikeus

XXXXXXXXXXXX (jäljempänä oikaisuvaatimuksen tekijä) on vaatinut edellä mainittuun viranhaltijapäätökseen oikaisua 8.5.2024 vireille tulleealla oikaisuvaatimuksellaan. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

Oikaisuvaatimuksen tekijä on vaatinut oikaisua viranhaltijapäätökseen koskien Sipilä-palvelukeskuksen lakkauttamista. Oikaisuvaatimuksen tekijä on vaatinut, että Sipilän toiminta tulee pitää ennallaan ja päätös Sipilän palvelukeskuksen sulkemisesta kumota. Oikaisuvaatimuksen tekijä on ilmoittanut tehneensä oikaisuvaatimuksen Sipilän ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikön omaisten puolesta.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on vedonnut oikaisuvaatimuksessaan muun muassa perustuslain (731/1999) takaamaan ihmisten yhdenvertaisuuteen sekä hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 7 §:n mukaiseen veloitteeseen järjestää palvelut yhdenvertaisesti ottaen huomioon muun muassa tarve, laatu ja määrä.

Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan heidän läheisensä eivät ole enää siinä kunnossa, että pystyisivät hyötymään kotiin annettavista palveluista.

Lisäksi oikaisuvaatimuksen tekijä on vedonnut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä järjestämislaki) 8 §:ään järjestämisvastuusta ja todennut, että viranhaltijapäätös on ristiriidassa kyseisen lainkohdan kanssa. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan väite henkilöstön riittävyydestä ei pidä paikkansa palvelukeskus Sipilän kohdalla.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on todennut, että Sipilän palvelukeskuksen lakkauttamisen syynä ei saa olla se, että neliöitä on liikaa asukasta kohden.

Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan asiat on tuotu esille sanelupolitiikalla, vaikka Pohde sanoo tekevänsä heidän läheistensä siirron yhteisillä neuvotteluilla omaisten kanssa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on todennut, että asiakas- ja potilasturvallisuus, yhdenvertaisuus sekä palveluiden laatu ja saatavuus heikentyvät viranhaltijapäätöksen myötä ja viitannut myös järjestämislain 4 §:ään palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on viitannut myös terveydenhuoltolain (1326/2010) 8 §:ään ja todennut, että Sipilässä palvelut ovat perustuneet hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin Sipilän tehdessä yhteistyötä muun muassa kotisairaalan kanssa.

Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012, jäljempänä vanhuspalvelulaki) 14 § ei voi tulla sovellettavaksi sellaisten vanhusten kohdalla, joiden on todettu tarvitsevan ympärivuorokautista hoivaa. Oikaisuvaatimuksen tekijä on katsonut, että erityisen painava ja perusteltu syy muuttaa iäkkään henkilön pitkäaikaisen hoitojärjestelyn pysyvyyttä eivät voi olla uuden yliopistosairaalan lainanottovaltuudet tai talous.

Oikaisuvaatimuksessa on todettu, että asiassa on huomioitava myös se, että saattohoito on voitu toteuttaa Sipilän palvelukeskuksessa.

Oikaisuvaatimuksen perusteet ilmenevät kokonaisuudessaan liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Toimialuejohtajan selvitys

Viranhaltijapäätöksen tehnyt toimialuejohtaja on antanut seuraavan selvityksen oikaisuvaatimuksessa esitetyistä vaatimuksista:

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteena on uudistaa rakenteita ja toimintamalleja siten, että alueen asukkaille ja muille sidosryhmille voidaan tarjota vaikuttavia palveluja, riittävä henkilöstö turvataan ja talouden kantokykyä parannetaan. Ikäihmisten palvelujen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyvät toimenpiteet ovat kotiin annettavien palvelujen lisääminen ja raskaampien palvelujen vähentäminen. Järjestämissuunnitelman mukaisesti aloitettujen kotiin annettavien palveluiden vahvistamista jatketaan. Muun muassa asiakasohjausta, etäkotihoidoa, kotikuntoutusta, kotisairaalan toimintaa, yhteisöllistä asumista sekä arviointi- ja kuntoutuspaikkoja lisätään.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys (yli 75-vuotiaiden määrä palvelussa) saavuttaminen 6 prosenttiin vuonna 2024. Ympärivuorokautinen hoito järjestetään turvallisesti ja yhteisöllistä asumista järjestetään ympärivuorokautisen palveluasumisen sijaan, asiakkaiden palvelutarve

huomioiden. Tavoitteena on yhdenvertaiset palvelut koko alueella ja asiakkaita hoidetaan enemmän kotiin annettavien palvelujen avulla.

Palveluverkkoa uudistaessa, palveluja järjestäessä on huomioitu ikääntyvän väestön määrä, palvelujen saatavuus, alueen ympärivuorokautista palveluasumisen yksiköt Pohteen omassa sekä yksityisessä toiminnassa. Palvelut toteutetaan yhdenvertaisesti, yhteen sovittaen palvelukokonaisuuksia sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen. Palveluja tulee olla tarjolla riittävästi ja palvelut järjestetään tarpeen mukaisesti, alueelliset erityispiirteet huomioiden.

Pohteen ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys on ollut joulukuussa 2023 7,5 %, Oulun eteläisen alueen peittävyys on 8,5 % ja Ylivieskan peittävyys on 7,6 %. Peittävyys lukuna kertoo järjestämistavasta riippumatta alueen palvelun yhdenvertaisesta toteutumisesta ja palvelutarjonnasta. Peittävyyttä tarkastellaan ensisijaisesti Pohteen kuuden (6) lähipalvelualueen toteutumisena, ei kuntakohtaisena tarkasteluna. Ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään alueellisena palveluna, varmistaen palvelujen saatavuus asuinpaikasta riippumatta, huomioiden että jokaisessa kunnassa on oman tai yksityisen toiminnan asumispalveluyksikkö.

Lähipalvelu voi olla fyysisesti saavutettavissa, mutta se ei välttämättä takaa sen saatavuutta. Asiakkaan voivat niin halutessaan hakeutua myös muulle alueelle palveluihin, lähellä omaisia tai muita läheisiä. Pohteen järjestämissuunnitelman mukaisesti "Palvelut ovat tarpeenmukaiset ja lähellä monin eri tavoin." Lisäksi Pohteen hyvinvointistrategian painopisteissä ja strategisissa periaatteissa tuodaan esille, että saatavuuteen ja saavutettavuuteen liittyviä kirjauksia.

Sipilän asiakkaita ja heidän omaisiaan kuullaan henkilökohtaisesti jatkohoidon järjestämisen osalta. Yksilöllisistä jatkohoitoon liittyvistä ratkaisuihin sovitaan ennen uuden palvelupäätöksen tekemistä. Ympärivuorokautista palveluasumista järjestäessä huomioiden asiakkaan etu, toiveet ja yksilölliset tarpeet itsemääräämisoikeutta kunnioittaen. Asiakkaalle ja hänen omaiselleen selvitetään erilaiset vaihtoehdot palvelun suhteen, sekä sen vaikutukset. Jokaiselle asiakkaalle laaditaan yksilöllinen asiakassuunnitelma, yhdessä asiakkaan ja hänen omaisensa/läheisenä kanssa, jonka mukaisesti asiakkaan yksilöllistä hoitoa ja huolenpitoa toteutetaan. Asiakkaille järjestetään tarpeen mukaiset, oikea-aikaiset ja laadukkaat sekä tarpeeseen nähden riittävät palvelut. Pitkäaikaisen hoidon ja huolenpidon toteuttamista ohjaavat periaatteet on huomioitu ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköiden toiminnassa.

Vuodeosastoa ei ole vaihtoehto ympärivuorokautiselle palveluasumiselle, osastolla potilaat ovat lääketieteellisen perustein. Mikäli asiakas tarvitsee sosiaalihuoltolain mukaista ympärivuorokautista palveluasumista, eikä sitä ole mahdollista hänelle heti tarjota, asiakas voi odottaa paikkaa kotona, lyhytaikaishoidossa tai kuntoutusyksikössä asiakkaan yksilöllinen tilanne ja turvallisuus huomioiden. Palveluun pääsy toteutuu viimeistään 90 vuorokauden kuluessa hakemuksen vireille tulosta. Mikäli asiakkaan ympärivuorokautisen hoivan ja

huolenpidon tarve on kiireellinen ja vaarantaa asiakasturvallisuuden, asiakkaan palvelutarpeeseen vastataan saman vuorokauden aikana.

Pohde järjestää järjestämissuunnitelman mukaisesti saattohoitoa sairaala-, akuutti-, laitoshoidon lisäksi kotisairaalan turvin kotona, arviointi- ja kuntoutusyksiköissä sekä ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asiakkaan hoidon tarpeen ja vaativuuden mukaisesti. Saattohoitoa toteutetaan Ylivieskan alueella järjestämissuunnitelman mukaisesti muissakin ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä, ei pelkästään Sipilässä. Ikäihmisten palveluiden toimintaa velvoittaa terveydenhuoltolain 8 §:n mukaisesti laadukkaasti, turvallisesti ja asianmukaisesti toteutettu asiakkaan hoitoon liittyvä tarpeeseen vastaaminen ja järjestämislain 10 §:n mukaisesti säädetty vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kokonaisuuden yhteensovittamisesta.

Sipilä sijaitsee Ylivieskan keskustan ulkopuolella, Niemelänkylällä. Sipilä on ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikkö, jossa on 32 pitkäaikaista asukaspaikkaa. Sipilän kiinteistö on rakennettu 1950-luvulla. Kiinteistö on aiemmin toiminut vanhainkotina, kiinteistöä on peruskorjattu ja laajennuttu. Tilat sijaitsevat kahdessa kerroksessa. Lisäksi kiinteistössä on kellari, jossa sijaitsevat mm. sosiaalitilat. Sipilä toiminta on jakaantunut kolmeen erilliseen soluun, jotka sijaitsevat ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa. Sipilässä on paljon neliöitä, ja yksikön jakaantuminen eri soluihin tuo haasteita esim. yöaikaisen hoidon sekä henkilöstömitoituksen suhteen. Sijainti tuo myös omat haasteensa muiden toimijoiden ja palveluiden integraation osalta.

Sipilän henkilöstömitoitus on toteutunut vanhuspalvelulain mukaisesti, jonka Sipilän nykyinen käytössä oleva 20 paikkaa on mahdollistanut. Oulun eteläisellä on täyttämättä n. 45 avointa vakanssia ikäihmisten palveluissa. Jotta kaikkien yksiköiden lomakauden aikainen toiminta ja asiakkaiden turvallisuus on voitu varmistaa, on jouduttu supistamaan kotihoidon toimintaa, vähentämään lyhytaikaishoidon paikkoja sekä asettamaan kesäsulkuja. Myös käytössä olevaa pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkomäärää on vähennetty henkilöstön saatavuuden haasteisiin liittyen, myös Ylivieskan alueella. Henkilöstön saatavuuteen liittyvä haaste ei koske pelkästään kesäaikaa, vaan on nähtävissä myös muuna ajankohtana. Ikäihmisten palveluiden toimintaa tarkastellaan järjestämisvastuun näkökulmasta kokonaisuutena, ei vain yhden yksikön näkökulmasta.

Ylivieskassa toimii Sipilän lisäksi kaksi muuta Pohteen ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikköä sekä kaksi yksityistä toimintayksikköä. Lisäksi Ylivieskassa on yhteisöllistä asumista. Pohteen järjestämisvastuun näkökulmasta ympärivuorokautista palvelua on tarjolla Ylivieskaan alueella ja lähikunnissa. Entisen peruspalvelukuntayhtymä Kallion alueella on 10 toimintayksikköä (yhteensä julkinen ja yksityinen toiminta) ja n. 300 ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkaa. Lisäksi Ylivieskassa toimii 20 paikkainen kuntoutusyksikkö sekä Nivalassa 14 paikkainen lyhytaikaishoidon yksikkö. Ympärivuorokautisen palveluasumisen 6 %:n mukainen tavoitepaikkaluku em. alueella on n. 220 paikkaa yli 75-vuotiaiden osalta.

Järjestämissuunnitelman mukaisesti tuomme palvelut ja tilat paremmin väestön

palvelutarpeita vastaaviksi ja haluamme, että alueelliset erot palveluihin pääsyssä ja toimintamalleissa pienenevät. Uudistamisella voimme vastata erityisesti ikäihmisten, lasten ja perheiden sekä mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden kasvavaan palveluiden tarpeeseen. Uudet rakenteemme mahdollistavat paremmin henkilöstön riittävyyden, osaamisen ja hyvinvoinnin ja voimme paremmin hyödyntää parhaita käytäntöjä koko alueella. Uudistamisen avulla voimme vastata paremmin lainsäädännön muutoksiin, jotka vaikuttavat palveluiden toteutustapaan, resurssitarpeisiin ja kustannuksiin, ja yleisen epävarmuuden lisääntymisen mukanaan tuomiin haasteisiin. Uudet rakenteet ja toimintamallit vastaavat saamaamme valtion rahoitusta.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluihin on valmisteltu vanhuspalvelulain 5 §:n mukainen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Suunnitelmaan on kirjattu toimenpiteitä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi.

Suunnitelmassa painotetaan kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä, arvioidaan ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi on ollut lausuntokierroksella, esitelty yhdyspintalautakunnassa ja etenee aluevaltuuston hyväksyttäväksi kesäkuussa 2024.

Päätösehdotuksen perustelut

Järjestämislain 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueet ovat velvoitettuja suunnittelemaan ja toteuttamaan sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Tarpeen määrittely perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädäntöön ja siinä säädettyihin periaatteisiin. Tarpeella ei kuitenkaan tarkoiteta yksittäisten henkilöiden kokemaa subjektiivista tarvetta johonkin tiettyyn palveluun. Nyt kyseessä olevassa viranhaltijapäätöksessä ei ole kyse asiakaskohtaisesta päätöksenteosta. Asiakkaan palveluista päätetään erikseen asiakaskohtaisesti, jolloin otetaan kantaa siihen, millainen tarve asiakkaalla on hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan palveluun. Iäkkään henkilön palveluiden tarve sekä pitkäaikaisten hoitojärjestelyiden mahdollinen muutostarve arvioidaan erikseen asiakaskohtaisessa päätöksentekoprosessissa.

Kuten toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, Sipilän asiakkaita ja heidän omaisiaan kuullaan henkilökohtaisesti jatkohoidon järjestämisen osalta. Yksilöllisistä jatkohoitoon liittyvistä ratkaisuista sovitaan ennen uuden palvelupäätöksen tekemistä.

Ympärivuorokautista palveluasumista järjestäessä huomioiden asiakkaan etu, toiveet ja yksilölliset tarpeet itsemääräämisoikeutta kunnioittaen.

Palvelut tulee toteuttaa yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina kokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan henkilöön liittyvän syyn, kuten asuinpaikan

perusteella. Viranhaltijapäätöksessä on huomioitu yhdenvertaisuuden toteutuminen ja asukkaiden tarpeisiin nähden riittävät ja mahdollisimman hyvät palvelut.

Toimialuejohtajan selvityksestä ilmenee, että palveluverkkoa uudistaessa, palveluja järjestäessä on huomioitu ikääntyvän väestön määrä, palvelujen saatavuus, alueen ympärivuorokautista palveluasumisen yksiköt hyvinvointialueen omassa ja yksityisessä toiminnassa. Palvelut toteutetaan yhdenvertaisesti, yhteen sovittaen palvelukokonaisuuksia sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen. Kuten viranhaltijapäätöksen perusteluissa on todettu, kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina.

Henkilöstön saatavuus on todellinen haaste. Vaikka Sipilän henkilöstömitoitus on toteutunut vanhuspalvelulain mukaisesti, henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat eivät toimialuejohtajan selvityksen mukaan koske pelkästään kesäaikaa, vaan ne ovat nähtävissä myös muuna ajankohtana. Ikäihmisten palveluiden toimintaa tarkastellaan järjestämisvastuun näkökulmasta kokonaisuutena, ei vain yhden yksikön näkökulmasta.

Sipilän tilojen osalta toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, että Sipilässä on paljon neliöitä, ja yksikön jakaantuminen erillisiin soluihin tuo haasteita esimerkiksi yöaikaisen hoidon sekä henkilöstömitoituksen suhteen.

Asiakas- ja potilasturvallisuus varmistetaan jatkossakin, sillä kuten toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, ympärivuorokautisen palveluasumisen toimintaan, laatuun ja henkilöstöön liittyvät suositukset, lait ja asetukset sekä muut vaateet ovat kaikille yksiköille samat. Hoito- ja palvelusuunnitelmat laaditaan kaikille ympärivuorokautisen asumisen asiakkaille. RAI-toimintakykymittarin laatumoduulin avulla tarkastellaan yksiköiden hoidon laadun ja vaikuttavuuden tietoja. Lääketieteen tuen keskuksen ja kotona asumisen tuen Kotas-tilannekeskuksen kautta akuutit voinnin ja terveydentilan muutokset voidaan hoitaa turvallisesti ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Kotisairaaloiminta puolestaan mahdollistaa sairaalatasoisen hoidon osastohoidon sijaan kotona, kuntoutusyksiköissä sekä ympärivuorokautisessa palveluasumisessa asiakkaan hoidon tarpeen ja vaativuuden mukaan.

Saavutettavuuden osalta toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, että ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään alueellisena palveluna, varmistaen palvelujen saatavuus asuinpaikasta riippumatta, huomioiden että jokaisessa kunnassa on oman tai yksityisen toiminnan asumispalveluyksikkö. Lähipalvelu voi olla fyysisesti saavutettavissa, mutta se ei välttämättä takaa sen saatavuutta. Ylivieskassa toimii Sipilän lisäksi kaksi muuta Pohteen ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikköä sekä kaksi yksityistä toimintayksikköä. Pohteen järjestämisvastuun näkökulmasta ympärivuorokautista palvelua on tarjolla Ylivieskaan alueella ja lähikunnissa.

Saattohoitoon liittyen toimialuejohtajan selvityksessä on todettu, että Pohde järjestää järjestämissuunnitelman mukaisesti saattohoitoa sairaala-, akuutti-, laitoshoidon lisäksi kotisairaalan turvin kotona, arviointi- ja kuntoutusyksiköissä sekä ympärivuorokautisessa

Aluehallitus

11.6.2024

palveluasumisessa asiakkaan hoidon tarpeen ja vaativuuden mukaisesti. Saattohoitoa toteutetaan Ylivieskan alueella järjestämissuunnitelman mukaisesti muissakin ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä, ei pelkästään Sipilässä.

Sipilän ympärivuorokautisen asumispalveluyksikön lakkauttaminen on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja järjestämissuunnitelman linjausten mukainen, perusteltu toimenpide.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esille sellaista seikkaa, joka osoittaisi, että päätöstä tulisi arvioida toisin.

Päätösehdotus

Toimialuejohtaja Mervi Koski (p. 044 703 4018):

Aluehallitus hylkää oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan liitteenä olevassa lausunnossa ja edellä esitetyin perustein. Viranhaltijapäätöstä ei muuteta.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy toimialuejohtajan ehdotuksen.

Päätös

Merk. Pekka Simonen poistui esteellisenä (osallisuusjäävi) kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Viranhaltijapäätös 26.4.2024 13/2024

Oikaisuvaatimus 7.5.2024

Oikaisuvaatimus 7.5.2024 ilman henkilötietoja

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/12219/05.00.02/2024

287 § Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/13 koskien ikäihmisten palvelujen toimialueen ympärivuorokautisen asumisen palvelut Sipilä- vastuuyksikön (37220) lakkauttamistaPäätös, johon on vaadittu oikaisua

Ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja Mervi Kosken viranhaltijapäätös (26.4.2024/13) ikäihmisten palvelujen toimialueen, Oulun eteläisen alueen lähi- ja aluepalvelujen (PA380) ympärivuorokautisen asumisen palvelut -vastuualueen (VA3840) Sipilä-vastuuyksikön (37220) lakkauttamisesta kun yksikössä asuvien jatkohoito on saatu yhteistyössä asukkaiden kanssa järjestettyä, kuitenkin viimeistään 30.9.2024 mennessä.

Oikaisuvaatimusoikeus

Ylivieskan kaupunki on vaatinut oikaisua edellä mainittuun viranhaltijapäätökseen 14.5.2024 vireille tullee oikaisuvaatimuksellaan. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

Ylivieskan kaupunki on vaatinut toimialuejohtaja Mervi Kosken viranhaltijapäätöksen 26.4.2024 (13/2024) oikaisua seuraavilla perusteilla:

1. Päätös ja päätöksentekomenettely ei täytä hyvän hallinnon vaatimuksia.

Päätetyt toimenpiteet eivät sisälly yksityiskohtaisesti aluevaltuuston 20.11.2023 § 187 hyväksymään tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan. Esitystä ei ole käsitelty hyvinvointialueen toimielimissä. Aluehallitus on 16.4.2024 kokouksessaan käsitellyt asiaa koskevien yhteistoimintaneuvottelujen päättämisen. Ylivieskan kaupunki on katsonut, että on tulkinnanvaraista, voiko toimialuejohtaja tehdä päätöksen yksikön lakkauttamisesta Pohteen hallintosäännön 34.5 § 1 ja 6 kohtien nojalla. Kaupunki on kyseenalaistanut mittavan päätösvallan delegoinnin yhden viranhaltijan päätettäväksi ja että onko se hyvän hallinnon ja hallinnon oikeusperiaatteiden, esimerkiksi tarkoitussidonnaisuusperiaatteen mukaista. Kaupunki ei ole pitänyt hyvän hallinnon mukaisena ratkaisuna sitä, että päätösvaltaa on delegoitu pois luottamushenkilöiltä.

2. Toiminnan ei koeta olevan puolueetonta.

Kaupunki on katsonut, että hyvinvointialuestrategian, sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelman sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman käsittelyyn on osallistunut eri kuntien luottamushenkilöitä tai viranhaltijoita. Kaupunki on vedonnut Itä-Suomen hallinto-oikeuden 3.5.2024 antamaan päätökseen, jolla Itä-Suomen hallinto-oikeus

on kumonnut Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksen 22.6.2023 § 44 palvelustrategiasta ja palveluverkosta.

Kaupunki on pyytännyt tutkimaan, rasittaako päätöstä esteellisyyksistä johtuva muotovirhe. Kaupunki on katsonut, että myös tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman yhteistoimintaneuvottelujen päättämistä koskevaan päätöksentekoon on osallistunut useita kuntapäättäjiä.

3. Pohteella on Sipilän palvelukeskuksen kiinteistöstä voimassa olevat vuokrasopimukset 31.12.2028 saakka.

Ylivieskan kaupungin mukaan Ylivieskan kaupungilla ja Pohteella on voimassa olevia kiinteistöjen vuokrasopimuksia 31.12.2028 saakka. Kaupungin mukaan Pohde ei ole allekirjoittanut vuokrasopimuksia.

Kaupunki on katsonut, että tehostetun palveluasumisen paikkojen vähentäminen kasvavan tarpeen paikasta ei ole kestävä ratkaisu. Kaupungin näkemyksen mukaan Pohde ei ole esittänyt vanhusväestön hoivatarpeen paikkaamista merkittävässä määrin muilla ratkaisulla (yhteisöllinen asuminen, vuodeosastopalvelut). Lisäksi kaupunki on katsonut, että Pohteen toimintojen eri kuntiin sijoittamisen perusteet eivät ole läpinäkyviä, jos niitä ei sijoiteta palvelustrategian mukaisesti sinne missä tarvetta on.

4. Päätöksen taloudelliset vaikutukset.

Ylivieskan kaupunki on katsonut, ettei toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksen perusteluissa ole esitetty niitä euromääräisiä vaikutuksia, joita päätöksellä on. Kaupunki on pyytännyt tiedot säästöistä, joita ei oikaisuvaatimuksen laatimisen hetkellä ole saatu.

Oikaisuvaatimuksen perusteet ilmenevät kokonaisuudessaan liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Toimialuejohtajan selvitys

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevan viranhaltijapäätöksen tehnyt toimialuejohtaja on antanut seuraavan selvityksen oikaisuvaatimuksessa esitetyistä vaatimuksista:

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Pohde tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteena on uudistaa rakenteita ja toimintamalleja siten, että alueen asukkaille ja muille sidosryhmille voidaan tarjota vaikuttavia palveluja, riittävä henkilöstö turvataan ja talouden kantokykyä parannetaan. Ikäihmisten palvelujen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyvät toimenpiteet ovat kotiin annettavien palvelujen lisääminen ja raskaampien palvelujen vähentäminen. Järjestämissuunnitelman mukaisesti aloitettujen kotiin annettavien palveluiden vahvistamista jatketaan. Muun muassa asiakasohjausta, etäkotihoitoa, kotikuntoutusta, kotisairaalan toimintaa, yhteisöllistä asumista sekä arviointi- ja kuntoutuspaikkoja lisätään. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi

Aluehallitus

11.6.2024

ympäri vuorokautisen palveluasumisen peittävyys (yli 75-vuotiaiden määrä palvelussa) saavuttaminen 6 prosenttiin vuonna 2024. Ympäri vuorokautinen hoito järjestetään turvallisesti ja yhteisöllistä asumista järjestetään ympäri vuorokautisen palveluasumisen sijaan. Tavoitteena on yhdenvertaiset palvelut koko alueella ja asiakkaita hoidetaan enemmän kotiin annettavien palvelujen avulla. Tarkasteltavaksi tulevat eri palvelujen järjestämistapojen arviointi.

Ympäri vuorokautisen palveluasumisen peittävyys Pohteella on vuoden 2023 lopussa 7,4%, Oulun eteläisen alueen peittävyys on 8,4% ja Ylivieskan kaupungin alueella peittävyys on 7,6%. Peittävyys lukuna kertoo järjestämistavasta riippumatta alueen palvelun yhdenvertaisesta toteutumisesta ja palvelutarjonnasta. Peittävyyttä tarkastellaan ensisijaisesti Pohteen 6 lähipalvelualueen toteutumisena ei kuntakohtaisena tarkasteluna. Ympäri vuorokautista palveluasumista järjestetään alueellisena palveluna, huomioiden että jokaisessa kunnassa on oman tai yksityisen toiminnan asumispalveluyksikkö. Valmistelussa Sipilän toiminnan lakkaamisen taloudellinen vaikutus on laskettu vuodelle 2024 -570 000 €.

Palveluverkkoa uudistaessa, palveluja järjestäessä on huomioitu palvelujen saatavuus, alueen ympäri vuorokautista palveluasumisen yksiköt, oman sekä yksityisen toiminnan. Palvelut toteutetaan yhdenvertaisesti, yhteen sovittaen palvelukokonaisuuksia sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen. Palveluja tulee olla riittävästi tarjolla suhteessa tarpeeseen. Ympäri vuorokautinen palveluasuminen toteutetaan alueellisena palveluna, varmistaen palvelujen saatavuus asuinpaikasta riippumatta. Lähipalvelu voi olla fyysisesti saavutettavissa, mutta se ei välttämättä takaa sen saatavuutta. Asiakkaan voivat niin halutessaan hakeutua myös muulle alueelle palveluihin, lähellä omaisia tai muita läheisiä.

Pohteen aluehallitus on 20.12.2022 päättänyt hyväksyä ns. Ve A:n mukaisten vuokrasopimusten tekemisen sitä halunneiden kuntien kanssa aikaisintaan siirtyvien sopimusten irtisanomisajan päätyttyä. Vaihtoehto A:n mukaisten sopimusten keskeiset ehdot olivat, että irtisanomisajan jälkeiselle ajalle laaditaan uudet vuokrasopimukset seuraavin periaattein:

- Pääomavuokra on 4,5 % asetuksen mukaan laskettavasta teknisestä arvosta
- Ylläpitovuokra määritellään asetuksen mukaisesti, hyvinvointialue järjestää siivouksen
- Vuokra-aika on enintään vuoden 2028 vuoden loppuun asti edellyttäen, että kiinteistö on terveysturvallisesti käytettävissä kunnossa
- Vuokrasopimus pohjana käytetään muilta osin 3+1-sopimuksen mallia liitteineen.

VE A:n mukainen sopimus voidaan tehdä aikaisintaan irtisanomisajan jälkeen, joten siirtyvä sopimus pitää teknisesti irtisanoa. Aikaisin irtisanomismahdollisuus on 1.1.2023 alkaen ja irtisanomisaika lasketaan kuukauden viimeisestä päivästä alkaen. Aiemmin sovitun työnjaon mukaan kunta vastaa sopimusten valmistelusta. Ylivieskan kaupunki on päättänyt hyödyntää tätä A -sopimusmallia neljän kiinteistön osalta.

Ylivieskan kaupunki ja Pohde ovat valmistelleet oheisten periaatteiden mukaiset erilliset vuokrasopimuksen Sipilän palvelukeskuksesta. Sopimukset tulisivat voimaan pääosin 1.5.2024

alkaen ja ovat määräaikaisina sopimuksina voimassa 31.12.2028 saakka. Sopimuksia ei ole kuitenkaan vielä allekirjoitettu, koska Ve A:n mukaisten ehtojen mukaisesti tilat vuokrataan edellyttäen, että kiinteistö on terveysturvallisesti käytettävissä kunnossa. Sipilän osalta on sovittu, että tiloihin tehdään ns. kiinteistökatselmuksia terveysturvallisuuden varmistamiseksi. Katselmusten tulokset käydään yhteisesti läpi lähiviikkoina meneillään olevissa neuvotteluissa. Pohde on valmis vuokramaan esitetyt tilat vuoden 2028 loppuun saakka niiltä osin kuin ne ovat terveysturvallisesti käytettävissä kunnossa.

Päätösehdotuksen perustelut

Päätöksen ja päätöksenteon hyvän hallinnon vastaisuus

Hyvinvointialue on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto siten kuin siitä hyvinvointialueissa on säädetty (hyvinvointialuelaki 611/2021 2 §).

Hyvinvointialueen aluevaltuusto vastaa hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää hyvinvointialueen päätösvaltaa (hyvinvointialuelaki 22.1 §). Aluevaltuusto päättää muun muassa hyvinvointialueen hallintosäännöstä (22.2 §). Aluevaltuusto voi hallintosäännössä siirtää toimivaltaansa hyvinvointialueen muille toimielimille, luottamushenkilöille ja viranhaltijoille (96 §). Toimivaltaa ei kuitenkaan saa siirtää asioissa, joista aluevaltuuston on hyvinvointialueissa tai muussa laissa olevan säännöksen mukaan päätettävä.

Hyvinvointialueen hallintosäännön 34 §:n 2 momentin mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialueita johtavat toimialuejohtajat. Toimialuejohtaja muun muassa johtaa toimialueensa toimintaa ja vastaa sen toiminnasta ja taloudesta (5 momentin 1 kohta) sekä päättää vastuualueen jakaantumisesta vastuuyksiköihin palvelualuejohtajan esityksestä (5 momentin 6 kohta).

Kaupunki on oikaisuvaatimuksessaan vedonnut hyvään hallintoon ja hallinnon oikeusperiaatteista tarkoitussidonnaisuuden periaatteeseen. Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan viranomaisen on käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin (hallintolaki 434/2006 6 §). Hallintolain esitöiden (HE 72/2002 vp, s. 55) mukaan periaate sisältää yleisen velvollisuuden käyttää toimivaltaa vain siihen tarkoitukseen, johon se on lain mukaan määritelty tai tarkoitettu käytettäväksi. Viranomainen ei saa ryhtyä edistämään muita tarkoituksia kuin niitä, jotka kuuluvat sen tehtäväpiiriin ja sisältyvät tapaukseen sovellettavan lain tavoitteisiin.

Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen vastainen toiminta tarkoittaisi harkintavallan väärinkäyttöä virantoimituksessa. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole suoranaisesti väittänyt toimialuejohtajan ylittäneen toimivaltaansa. Pohteen hallintosäännöllä toimialuejohtajalle siirretystä toimivallasta päättää vastuualueen jakaantumisesta vastuuyksiköihin ei ole poikettu hyvinvointialueen aluevaltuustolle tai muulle hyvinvointialueen toimielimelle laissa säädetystä toimivallasta. Tällaisen toimivallan siirtäminen viranhaltijalle ei ole lainvastaista eikä hyvän

hallinnon tai hallinnon oikeusperiaatteiden vastaista.

Ylivieskan kaupunki on katsonut, että päätetyt toimenpiteet eivät sisälly yksityiskohtaisesti aluevaltuuston 20.11.2023 § 187 hyväksymään tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan. Aluevaltuuston hyväksymä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma ei ole Pohteen palveluverkkopäätös eikä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa ole päätetty Pohteen palveluverkon toimipisteistä tai niiden sijoittumisesta Pohteen alueella. Aluevaltuusto on siirtänyt hallintosäännön määräyksillä toimialuekohtaisten palvelujen sijoittumista ja määrää koskevan päätöksenteon toimialuejohtajille.

Toiminnan puolueellisuus, esteellisyys

Hallintolain 31.2 §:n mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Esteellisyyttä arvioidaan tapauskohtaisesti yksittäisen asian käsittelyssä. Ylivieskan kaupunki ei ole yksilöinyt, minkä hyvinvointialueen toimielimen päätöksentekoon esteellisiä henkilöitä on osallistunut ja millä perusteella henkilöt olisivat olleet esteellisiä. Yksilöimätöntä esteellisyyttä ei ole mahdollista asiallisesti tutkia. Oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen tehneen viranhaltijan ei ole väitetty olleen esteellinen.

Esteellisyyttä tueksi Ylivieskan kaupunki on vedonnut Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätökseen 3.5.2024 (1055/2024), jossa valituksen kohteena on ollut Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston palvelustrategiapäätös ja siihen sisältyvä palveluverkkosuunnitelma. Itä-Suomen hallinto-oikeus on edellä mainitulla päätöksellään kumonnut Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksen, koska päätöksen valmisteluun on osallistunut hallintolain 28.1 §:n 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla esteellisiä henkilöitä.

Hyvinvointialuestrategiaa, sosiaali- ja terveystalouden järjestämissuunnitelmaa sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa on valmisteltu hyvinvointialueen eri toimielimissä hyvinvointialuelain ja hyvinvointialueen hallintosäännön edellyttämällä tavalla. Järjestämissuunnitelma toimii uudistamisohjelmana sekä valtiovarainministeriön lisälainanottovaltuuden ehtona edellyttämänä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmana.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma koostuu kolmesta kokonaisuudesta:
Sote-järjestämissuunnitelman päivittäminen
Pelastustoimen tasapainotustoimet
Hallinnon, tukipalveluihin ja maksuihin liittyvät tasapainotustoimet.

Kuten aiemmin on todettu, aluevaltuuston hyväksymä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma ei ole Pohteen palveluverkkopäätös eikä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa ole päätetty Pohteen palveluverkon toimipisteistä tai niiden sijoittumisesta Pohteen alueella. Tämän vuoksi Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen esitettyjä perusteluja ei voi suoraan soveltaa.

Ylivieskan kaupunki ei ole esittänyt oikaisuvaatimuksessaan perusteita sille, millä tavalla

Aluehallitus

11.6.2024

yhteistoimintaneuvottelujen päättämistä koskeva päätöksenteko olisi vaikuttanut oikaisuvaatimuksen kohteena olevaan, toimipisteen lakkauttamista koskevaan päätökseen. Aluehallitus on kokouksessaan 16.4.2024 (§ 165) merkinnyt yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksen tiedoksi ja todennut, että neuvottelutuloksen edellyttämien toimenpiteiden mukaiset päätökset tehdään otto-oikeuskelpoisina viranhaltijapäätöksinä hallintosäännön ja delegointipäätösten mukaisesti.

Työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat on määritelty työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007, myöh. yhteistoimintalaki) 4 §:ssä. Aluehallitus on kokouksessaan 21.11.2023 (§ 531) päättänyt aloittaa yhteistoimintalain 4.1 §:n 1-2 ja 4 kohtien mukaiset yhteistoimintaneuvottelut sen jälkeen, kun tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimeenpanosuunnitelma on valmistunut. Pohteen hallintosäännön 12.4 §:n mukaan aluehallitus edustaa hyvinvointialuetta työnantajana ja vastaa hyvinvointialueen henkilöstöpolitiikasta. Aluehallituksen jäsenet eivät osallistu yhteistoimintaneuvotteluihin eikä aluehallitus ole päättänyt yhteistoimintaneuvottelujen päättämisestä. Aluehallituksen kokouksessa 16.4.2024 (§ 165) on ollut kysymys yhteistoimintaneuvottelujen lopputuloksen tiedoksiantamisesta hyvinvointialuetta työnantajana edustavalle toimielimelle.

Siitä, että yhteistoimintaneuvottelut on käynnistetty tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa koskevan päätöksen johdosta yhteistoimintalain velvoitteiden mukaisesti, ei seuraa, että hyvinvointialueen kuntien luottamushenkilöinä tai viranhaltijoina toimivat aluehallituksen jäsenet olisivat esteellisiä saamaan yhteistoimintaneuvottelujen lopputulosta tiedoksi. Hyvinvointialueen kunnan luottamushenkilönä tai viranhaltijana toimimisella ei voida katsoa olevan sellaista yhteyttä neuvottelutuloksen tiedoksisaannissa, että tällaisia aluehallituksen jäseniä tai varajäseniä olisi pidettävä esteellisenä.

Viranhaltijapäätöksessä ei ole tapahtunut esteellisyydestä johtuvaa menettelyvirhettä.

Voimassa olevat vuokrasopimukset

Toimialuejohtaja on antanut vuokrasopimusten tilanteesta edellä kuvatun selvityksen.

Päätöksen taloudelliset vaikutukset

Tietopyyntöön on vastattu 24.5.2024 ja toimitettu laskelma ja arvio Ylivieskan Sipilä-vastuuyksikön toiminnan lakkaamisen kustannusvaikutuksesta vuodelle 2024 ja 2025.

Toimialuejohtajan edellä kuvatussa selvityksessä on todettu, että valmistelussa Sipilän toiminnan lakkaamisen taloudellisen vaikutuksen on laskettu olevan -570 000 euroa vuodelle 2024.

Yhteenveto

Aluehallitus

11.6.2024

Ympäri vuorokautisen asumisen palvelut vastuualueen Sipilä-vastuuyksikön lakkauttaminen Oulun eteläisellä palvelualueella on tarpeellinen ja välttämätön hoidon laadun ja asiakasturvallisuuden näkökulmasta ottaen huomioon henkilöstön riittävydessä olevat haasteet.

Oikaisuvaatimus voidaan tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperusteella. Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esille sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksen olevan lainvastainen tai joiden johdosta viranhaltijapäätöstä tulisi muutoin arvioida toisin.

Päätösehdotus

Toimialuejohtaja Mervi Koski (p. 044 703 4018):

Aluehallitus hylkää oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan edellä esitetyin perustein. Viranhaltijapäätöstä ei muuteta.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy toimialuejohtajan ehdotuksen.

Päätös

Merk. Pekka Simonen poistui esteellisenä (osallisuusjäävi) kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Oikaisuvaatimus
Toimialuejohtajan viranhaltijapäätös 26.4.2024 (13/2024)

PPHVA/12018/05.00.02/2024

288 § Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/16 koskien Ympäri vuorokautisen asumisen palvelut Kuivaniemen - vastuuyksikön (35500) lakkauttamista

Päätös, johon on vaadittu oikaisua

Ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja Mervi Kosken viranhaltijapäätös (26.4.2024/16) Ikäihmisten palvelujen toimialueen, Oulunkaaren lähi- ja aluepalvelut (P360) ympärivuorokautisen asumisen vastuualueen (VA 3740) Kuivaniemen hoivahoito ja tehostettu asumispalvelu (35500) lakkauttamisesta 1.9.2024 alkaen.

Oikaisuvaatimusoikeus

lin Eläkkeensaajat ry, lin Eläkeläiset ry ja Eläkeliitto lin yhdistys ry (jäljempänä oikaisuvaatimuksen tekijät) vaativat oikaisua edellä mainittuun viranhaltijapäätökseen 7.5.2024 vireille tulleella oikaisuvaatimuksellaan. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat vaatineet viranhaltijapäätöksen kumoamista ja vastuuyksikön toiminnan jatkamista ja että se toimii lähipalveluna 23-paikkaisena yksikkönä Kuivaniemellä.

Oikaisuvaatimuksessa on todettu, että välimatkat muihin yksiköihin ovat kohtuuttomia ja heikentävät merkittävästi ikääntyneiden ja heidän omaishoitajien hyvinvointia.

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on todettu, että Kuivaniemen vastuuyksikön lakkauttaminen ei ole tarkoituksenmukaista ja palvelu tulee järjestää lähipalveluna jatkossakin. Omaisilta saadun palautteen perusteella Pohteen tarjoama etäkotihoido, etäkotisairaanhoido ja kotikuntoutus eivät lisää kenenkään hyvinvointia eikä niillä voi perustella ympärivuorokautisen laitospaikan lakkauttamista.

Oikaisuvaatimuksen mukaan viranhaltijapäätös, siitä tiedottaminen ja sen jakelu eivät täytä hyvän hallinnon perusteita eikä päätöksenteko ole ollut hyvän hallintotavan mukaista. Viranhaltijapäätös olisi tullut laittaa tiedoksi Pohteen ja lin vanhus- ja vammaisneuvostolle. Vanhus- ja vammaisväestöä koskevissa asioissa tulisi erityisesti huomioida saavutettavuus.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että viranhaltijapäätöksen perusteena ei ole esitetty ennakkovaikutusten arviointia. Viranhaltijapäätöksessä olevia lukuja ei myöskään ole avattu.

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on myös vedottu ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 5 §:n

mukaiseen suunnitelmaan ikääntyneen väestön tukemiseksi

Oikaisuvaatimuksen perusteet ilmenevät kokonaisuudessaan liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Toimialuejohtajan selvitys

Viranhaltijapäätöksen tehnyt toimialuejohtaja on antanut selvityksen oikaisuvaatimuksessa esitetystä vaatimuksista.

Selvityksessä todetaan seuraavaa:

1. Aluevaltuuston hyväksymällä, palvelujen järjestämiseen liittyvää toimintaa ohjaavalla järjestämissuunnitelmalla toteutetaan järjestämislain 4 §:ssä määriteltyjä palvelujen toteuttamiseen liittyviä veloitteita. Järjestämislain 4 §:n mukaan palveluja voidaan kuitenkin koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.
2. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteena on uudistaa rakenteita ja toimintamalleja siten, että alueen asukkaille ja muille sidosryhmille voidaan tarjota vaikuttavia palveluja, riittävä henkilöstö turvataan ja talouden kantokykyä parannetaan. Ikäihmisten palvelujen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyvät toimenpiteet ovat kotiin annettavien palvelujen lisääminen ja raskaampien palvelujen vähentäminen. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa päivitettäessä sote-järjestämissuunnitelmaan liittyvää vaikuttavuus tarkastelua on laajennettu koskemaan koko tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitystä (s. 72-75). Vaikuttavuusarvointi kotona ja arkiympäristössä tapahtuvat tuki ja palvelut ikääntyvän väestön osalta on tehty ja luettavissa tuottavuus ja taloudellisuusohjelman sivuilta 25-27. Riski- ja vaikutusarvointia on tehty eri näkökulmista kuten asiakas-, henkilöstö-, talous-, tukipalvelut ja tilat näkökulmista.
3. Järjestämissuunnitelman mukaisesti aloitettujen kotiin annettavien palveluiden vahvistamista jatketaan. Muun muassa asiakasohjausta, etäkotihoitoa, kotikuntoutusta, kotisairaalan toimintaa, yhteisöllistä asumista sekä arviointi- ja kuntoutuspaikkoja lisätään. Etäpalvelu on asiakkaan ensimmäinen palvelumuoto kotiin annettavissa palveluissa ja/tai etäpalveluiden avulla tuetaan asiakkaan muiden palveluiden toteuttamista. Muutoksella vahvistetaan mm. Kuivaniemen alueen yökotihoitoa, kotisairaaloimintaa ja kotikuntoutusta.
4. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluissa on tehty suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Suunnitelmaan on kirjattu toimenpiteitä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnitelmassa painotetaan kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä, arvioidaan ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien

palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä.

5. Palveluverkkosuunnittelussa on arvioitu alueen ikäihmisten määrää ja palveluntarvetta. Tavoitteena on yhtenäistää Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella ikäihmisten hoito- ja palvelukäytäntöjä hyvän laadun, turvallisuuden ja yhdenvertaisuuden varmistamiseksi taloudellisesti järkevällä tavalla. Alueella on ollut henkilöstön saatavuudessa haasteita mikä vaikuttaa palvelujen turvalliseen järjestämiseen.

6. Oulunkaaren alueen ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys on 7,1 %. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti ympärivuorokautisen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluasumisen ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen tavoitepeittävyys on 6 prosenttia. Palvelurakenteen muutoksella mahdollistetaan muiden ikäihmisten palveluiden kehittämistä ja vahvistamista raskaan ympärivuorokautisen palveluasumisen sijaan.

7. lin alueella ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään Kuivaniemen yksikön lakkauttamisen jälkeen edelleen lissä ja lähikunnissa, joihin etäisyydet listä eivät muodostu kohtuuttomiksi. Ympärivuorokautinen palveluasuminen toteutetaan alueellisena palveluna, varmistaen palvelujen saatavuus asuinpaikasta riippumatta. Lähipalvelu voi olla fyysisesti saavutettavissa, mutta se ei välttämättä takaa sen saatavuutta. Asiakkaan voivat niin halutessaan hakeutua myös muulle alueelle palveluihin, lähellä omaisia tai muita läheisiä.

8. Omaishoidon vapaita järjestetään lin Emmintuvassa ja kuntoutusyksikössä. Omaishoidon vapaita on mahdollista järjestää tarvittaessa myös lähikunnista tai ostopalveluna paikallisilta ryttäjiltä. Tällöin matka hoitoyksikköön ei muodostu perheelle kohtuuttomaksi.

9. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palvelut järjestetään lain vaatimalla tavalla asiakkaan palvelutarpeisiin perustuen. Yksilöllisillä palveluilla turvataan ja tuetaan ikäihmisen hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumisen sekä hyvä hoito. Iäkkään henkilön palvelut suunnitellaan siten, että ne vastaavat määrältään, sisällöltään ja ajoitukseltaan hänen tarpeitaan. Iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä, omatyöntekijänsä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa neuvotellaan eri palveluiden vaihtoehtoista ja iäkkään näkemykset vaihtoehtoista huomioidaan palveluja järjestettäessä.

10. Ympärivuorokautisen palveluasumisen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoite on taloudellisesta näkökulmasta kirjattu vuodelle 2024 17,25 milj.€. Valmistelussa Kuivaniemen yksikön toiminnan muutoksen taloudelliseksi kustannussäästökseksi on laskettu 880 000 €.

11. Pohde on järjestänyt tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyvän yleisen asukastilaisuuden 28.2.2024 ja lin kunnassa asukastilaisuuden 13.3.2024. Henkilöstöä on tiedotettu muutoksista Pohteen yhteisissä tiedotustilaisuuksissa sekä yksikössä vastuualuepäällikön ja vastuuyksikönpäällikön toimesta. Asiakkaiden ja heidän omaistensa

kanssa keskustelu jatkohoitopaikasta käydään yksilökohtaisesti.

Päätösehdotuksen perustelut

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä järjestämislaki) 4 §:n 1 momentin mukaan palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät muun muassa erityisosaamista tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Keskittämisellä voidaan näin ollen varmistaa palvelujen hyvä laatu ja turvallisuus sekä myös taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas toteuttaminen.

Järjestämislain 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueet ovat velvoitettuja suunnittelemaan ja toteuttamaan sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Tarpeen määrittely perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädäntöön ja siinä säädettyihin periaatteisiin. Tarpeella ei kuitenkaan tarkoiteta yksittäisten henkilöiden kokemaa subjektiivista tarvetta johonkin tiettyyn palveluun.

Toimialuejohtajan selvityksen mukaan järjestämissuunnitelman mukaisesti aloitettujen kotiin annettavien palveluiden vahvistamista jatketaan. Muun muassa asiakasohjausta, etäkotihoitoa, kotikuntoutusta, kotisairaalan toimintaa, yhteisöllistä asumista sekä arviointi- ja kuntoutuspaikkoja lisätään. Etäpalvelu on asiakkaan ensimmäinen palvelumuoto kotiin annettavissa palveluissa ja/tai etäpalveluiden avulla tuetaan asiakkaan muiden palveluiden toteuttamista. Muutoksella vahvistetaan muun muassa Kuivaniemen alueen yökotihoitoa, kotisairaaloimintaa ja kotikuntoutusta.

Kuten viranhaltijapäätöksessä on todettu, kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina. Ympärivuorokautista palveluasumista tarvitsevat asiakkaat hoidetaan Oulunkaaren alueen ja lin kunnassa sijaitsevilla ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä. Myös omaishoidon vapaita voidaan edelleen järjestää muun muassa lin alueen yksiköissä.

Palveluiden saavutettavuuden osalta on myös huomioitava, että joukkoliikenteen järjestäminen on kuntien ja ELY-keskusten vastuulla, kun taas hyvinvointialueen järjestämisvastuulla on muun muassa sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu palvelun myöntämisen perusteiden mukaisesti.

Edelleen toimialuejohtajan selvityksessä todetaan, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluissa on tehty suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Suunnitelmaan on kirjattu toimenpiteitä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnitelmassa painotetaan kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä, arvioidaan ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen

riittävyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä.

Toimialuejohtajan selvityksen mukaan Oulunkaaren alueen ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys on 7,1 %. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti ympärivuorokautisen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluasumisen ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen tavoitepeittävyys on 6 prosenttia. Palvelurakenteen muutoksella mahdollistetaan muiden ikäihmisten palveluiden kehittämistä ja vahvistamista raskaan ympärivuorokautisen palveluasumisen sijaan.

Myös riski- ja vaikutusarviointia on toimialuejohtajan selvityksen mukaan tehty monista eri näkökulmista (asiakas, henkilöstö, talous, tukipalvelut ja tilat).

Hyvän hallintotavan mukainen päätöksenteko, päätöksen tiedoksianto, saavutettavuus

Hyvinvointialueen oikaisuvaatimuskelpoiset päätökset annetaan tiedoksi asianosaisille ja hyvinvointialueen jäsenille hyvinvointialuelain (611/2021) 144 ja 145 §:ssä säädettyllä tavalla.

Hyvinvointialuelain 3 §:n mukaan hyvinvointialueen jäsen on

- 1) henkilö, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta sijaitsee hyvinvointialueen alueella (hyvinvointialueen asukas);
- 2) kunta, joka sijaitsee hyvinvointialueen alueella;
- 3) yhteisö ja säätiö, jonka kotipaikka on hyvinvointialueen alueella olevassa kunnassa;
- 4) se, joka omistaa tai hallitsee hyvinvointialueen alueella sijaitsevaa kiinteää omaisuutta.

Aluevaltuuston, aluehallituksen ja lautakunnan päätökset annetaan hyvinvointialueen jäsenelle tiedoksi pitämällä päätös (pöytäkirja) sen tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu (145.1 §). Hyvinvointialuelain 145.2 §:n mukaan hyvinvointialueen muun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva viranhaltijapäätös 16/2024 on julkaistu hyvinvointialueen verkkosivuilla 26.4.2024. Päätös on pidetty nähtävillä hyvinvointialueen verkkosivuilla 20.5.2024 saakka. Päätös on näin ollen annettu hyvinvointialueen jäsenille tiedoksi hyvinvointialuelain 145 §:ssä säädettyllä tavalla.

lin vanhus- ja vammaisneuvosto ei ole ollut asianosaisen asemassa oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa päätöksessä. Pohteen vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat hyvinvointialueen omia vaikuttamistoimielimiä. Väite siitä, että viranhaltijapäätös olisi hyvän hallintotavan mukaisesti tullut antaa erikseen tiedoksi Pohteen vanhus- ja vammaisneuvostolle sekä lin vanhus- ja vammaisneuvostolle on lakiin perustumaton.

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat katsoneet hyvän hallintotavan edellyttävän saavutettavaa päätöksentekoa. Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva viranhaltijapäätös ja päätöksen jakelu

Aluehallitus

11.6.2024

sekä aluehallituksen otto-oikeuskäsittely 30.4.2024 eivät oikaisuvaatimuksen tekijöiden mukaan täytä saavutettavuusdirektiivin edellytyksiä.

Oikaisuvaatimukset tekijät eivät ole yksilöineet, miltä osin tai millä tavalla päätöksenteko, päätöksen tiedoksianto ja otto-oikeuskäsittely eivät ole saavutettavia. Saavutettavuusdirektiivi ((EU) 2016/2102) on pantu täytäntöön lailla digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019, myöh. digipalvelulaki), jonka soveltamisalan (3 §) mukaan viranomaisissa noudatettaviin menettelyihin sovelletaan muutoin, mitä asian vireillepanosta, päätöksen tiedoksiannosta, viranomaisten toiminnan julkisuudesta, henkilötietojen käsittelystä, asiakirjojen arkistoinnista, asian käsittelyssä käytettävästä kielestä ja asian käsittelystä säädetään. Pohteen verkkosivuista on laadittu digipalvelulain 9 §:n mukainen saavutettavuusseloste, jonka mukaan Pohteen verkkosivusto on saavutettavuusvaatimusten mukainen lukuun ottamatta saavutettavuusselosteessa mainittua ei-saavutettavaa sisältöä, joka ei koske Pohteen viranomaisten päätöksentekoa tai niiden tiedoksiantamista. Näin ollen oikaisuvaatimuksen tekijöiden väite päätöksenteon, sen jakelun ja otto-oikeuskäsittelyn saavutettavuusdirektiivin vastaisuudesta on perusteeton.

Oikaisuvaatimuksen tekijöiden väite viranhaltijapäätöksen hyvän hallinnon vastaisuudesta ja hyvän hallintotavan vastaisuudesta on siten yksilöimätön, ettei väitteeseen ole mahdollista ottaa kantaa. Todetaan kuitenkin, että edellä esitetyn mukaisesti päätöksen tiedoksiannossa on toimittu menettelyllisesti oikein hyvinvointialuelain edellyttämällä tavalla. Näin ollen menettelyssä ei ole kysymys hyvän hallintotavan vastaisesta toiminnasta.

Yhteenvedo

Kuivaniemen ympärivuorokautisen asumispalveluyksikön lakkauttaminen on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja järjestämissuunnitelman linjausten mukainen, perusteltu toimenpide.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esille sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat, että päätöstä tulisi arvioida toisin.

Päätösehdotus

Toimialuejohtaja Mervi Koski (p. 044 703 4018):

Aluehallitus hylkää oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan liitteenä olevassa lausunnossa ja edellä esitetyn perustein. Viranhaltijapäätöstä ei muuteta.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy toimialuejohtajan ehdotuksen.

Päätös

Anne Huotari esitti Mika Flöjtin ja Anu Mattilan kannattamana, että aluehallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen. Koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu päätösesitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Hän teki seuraavan äänestysesityksen:

Aluehallitus

11.6.2024

suoritetaan nimenhuutoäänestys, jossa hyvinvointialuejohtajan esitystä kannattavat vastaava JAA ja Huotar in esitystä kannattavat vastaavat EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 11 JAA-ääntä (Tölli, Koho, Heiskanen, Honkala, Kylmänen, Matinolli, Mattila, Niinikoski, Näppä, Sirviö ja Soronen) ja 2 EI-ääntä (Huotari ja Flöjt). Puheenjohtaja totesi, että aluehallitus on hyväksynyt hyvinvointialuejohtajan päätösesityksen.

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Viranhaltijapäätös 26.4.2024

Oikaisuvaatimus 7.5.2024

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/13250/05.00.02/2024

289 § Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/16 koskien Ympäri vuorokautisen asumisen palvelut Kuivaniemen - vastuuyksikön (35500) lakkauttamista

Päätös, johon on vaadittu oikaisua

Ikäihmistien palvelujen toimialuejohtaja Mervi Kosken viranhaltijapäätös (26.4.2024/16) Ikäihmistien palvelujen toimialueen, Oulunkaaren lähi- ja aluepalvelut (P360) ympärivuorokautisen asumisen vastuualueen (VA 3740) Kuivaniemen hoivahoito ja tehostettu asumispalvelu (35500) lakkauttamisesta 1.9.2024 alkaen.

Oikaisuvaatimusoikeus

lin vanhus- ja vammaisneuvosto on vaatinut oikaisua edellä mainittuun viranhaltijapäätökseen 7.5.2024 vireille tullessa oikaisuvaatimuksellaan. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

lin vanhus- ja vammaisneuvostolla ei ole ollut asiassa oikaisuvaatimusoikeutta.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

lin vanhus- ja vammaisneuvosto on vaatinut viranhaltijapäätöksen kumoamista ja vastuuyksikön toiminnan jatkamista ja että se toimii lähipalveluna 23-paikkaisena yksikkönä Kuivaniemellä.

Oikaisuvaatimuksen perusteet ilmenevät kokonaisuudessaan liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Päätösehdotuksen perustelut

Kuntalain (410/2015) 27 §:n ja 28 §:n mukaisilla vanhus- ja vammaisneuvostoilla ei ole hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021, jäljempänä hyvinvointialuelaki) 142 §:n mukaista oikaisuvaatimusoikeutta.

Hyvinvointialuelain 142 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialuelain 3 §:ssä säädetään, että hyvinvointialueen jäsen on:

- 1) henkilö, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta sijaitsee hyvinvointialueen alueella (hyvinvointialueen asukas);

Aluehallitus

11.6.2024

- 2) kunta, joka sijaitsee hyvinvointialueen alueella;
- 3) yhteisö ja säätiö, jonka kotipaikka on hyvinvointialueen alueella olevassa kunnassa;
- 4) se, joka omistaa tai hallitsee hyvinvointialueen alueella sijaitsevaa kiinteää omaisuutta.

lin vanhus- ja vammaisneuvostoa ei ole näin ollen pidettävä hyvinvointialueen jäsenenä, eikä vanhus- ja vammaisneuvolla ole siten hyvinvointialuelain mukaista oikaisuvaatimusoikeutta asiassa.

Oikaisuvaatimus on siten jätettävä tutkimatta.

Päätösehdotus

Toimialuejohtaja Mervi Koski (p. 044 703 4018):

Oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy toimialuejohtajan ehdotuksen.

Päätös

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoman muutettu esitys:

lin vanhus- ja vammaisneuvosto ei ole viranhaltijapäätöksen osalta asianosaisen asemassa eikä hyvinvointialueen jäsen. Näin ollen vanhus- ja vammaisneuvolla ole hyvinvointialuelain mukaista oikaisuvaatimusoikeutta asiassa. Aluehallitus hylkää oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan liitteenä olevassa lausunnossa ja edellä esitetyin perustein. Viranhaltijapäätöstä ei muuteta.

Mika Flöjt esitti, että päätösesitykseen lisätään maininta siitä, miten kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto voi toimia kunnan kautta muutoksenhakijana, hakemalla kunnanhallituksen tuen muutosesitykselle. Esitystä ei kuitenkaan kannatettu, joten puheenjohtaja totesi sen rauenneen.

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan muutetun esityksen.

Liitteet

Viranhaltijapäätös 26.4.2024 16/2024
Oikaisuvaatimus 7.5.2024

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/14288/05.00.02/2024

290 § Oikaisuvaatimus toimialuejohtajan viranhaltijapäätöksestä 26.4.2024/16 koskien Ympäri vuorokautisen asumisen palvelut Kuivaniemen - vastuuyksikön (35500) lakkauttamista

Päätös, johon on vaadittu oikaisua

Ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja Mervi Kosken viranhaltijapäätös (26.4.2024/16) Ikäihmisten palvelujen toimialueen, Oulunkaaren lähi- ja aluepalvelut (P360) ympärivuorokautisen asumisen vastuualueen (VA 3740) Kuivaniemen hoivahoito ja tehostettu asumispalvelu (35500) lakkauttamisesta 1.9.2024 alkaen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Kuivaniemen Eläkkeensaajat ry ja Eläkeliitto Kuivaniemen yhdistys ry (jäljempänä oikaisuvaatimuksen tekijät) vaativat oikaisua edellä mainittuun viranhaltijapäätökseen 10.5.2024 vireille tulleella oikaisuvaatimuksellaan. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat vaatineet viranhaltijapäätöksen kumoamista ja vastuuyksikön toiminnan jatkamista ja että se toimii lähipalveluna 23-paikkaisena yksikkönä Kuivaniemellä.

Oikaisuvaatimuksessa on todettu, että välimatkat muihin yksiköihin ovat kohtuuttomia ja heikentävät merkittävästi ikääntyneiden ja heidän omaishoitajien hyvinvointia.

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on todettu, että Kuivaniemen vastuuyksikön lakkauttaminen ei ole tarkoituksenmukaista ja palvelu tulee järjestää lähipalveluna jatkossakin. Omaisilta saadun palautteen perusteella Pohteen tarjoama etäkotihoido, etäkotisairaanhoido ja kotikuntoutus eivät lisää kenenkään hyvinvointia eikä niillä voi perustella ympärivuorokautisen laitospaikan lakkauttamista.

Oikaisuvaatimuksen mukaan viranhaltijapäätös, siitä tiedottaminen ja sen jakelu eivät täytä hyvän hallinnon perusteita eikä päätöksenteko ole ollut hyvän hallintotavan mukaista. Viranhaltijapäätös olisi tullut laittaa tiedoksi Pohteen ja lin vanhus- ja vammaisneuvostoille. Vanhus- ja vammaisväestöä koskevissa asioissa tulisi erityisesti huomioida saavutettavuus.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että viranhaltijapäätöksen perusteena ei ole esitetty ennakkovaikutusten arviointia. Viranhaltijapäätöksessä olevia lukuja ei myöskään ole avattu.

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on myös vedottu ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 5 §:n

mukaiseen suunnitelmaan ikääntyneen väestön tukemiseksi

Oikaisuvaatimuksen perusteet ilmenevät kokonaisuudessaan liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Toimialuejohtajan selvitys

Viranhaltijapäätöksen tehnyt toimialuejohtaja on antanut selvityksen oikaisuvaatimuksessa esitetystä vaatimuksista.

Selvityksessä todetaan seuraavaa:

1. Aluevaltuuston hyväksymällä, palvelujen järjestämiseen liittyvää toimintaa ohjaavalla järjestämissuunnitelmalla toteutetaan järjestämislain 4 §:ssä määriteltyjä palvelujen toteuttamiseen liittyviä veloitteita. Järjestämislain 4 §:n mukaan palveluja voidaan kuitenkin koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä.
2. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Pohde tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteena on uudistaa rakenteita ja toimintamalleja siten, että alueen asukkaille ja muille sidosryhmille voidaan tarjota vaikuttavia palveluja, riittävä henkilöstö turvataan ja talouden kantokykyä parannetaan. Ikäihmisten palvelujen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyvät toimenpiteet ovat kotiin annettavien palvelujen lisääminen ja raskaampien palvelujen vähentäminen. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa päivitettäessä sote-järjestämissuunnitelmaan liittyvä vaikuttavuus tarkastelua on laajennettu koskemaan koko tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitystä (s. 72-75). Vaikuttavuusarviointi kotona ja arkiympäristössä tapahtuvat tuki ja palvelut ikääntyvän väestön osalta on tehty ja luettavissa tuottavuus ja taloudellisuusohjelman sivuilta 25-27. Riski- ja vaikutusarviointia on tehty eri näkökulmista kuten asiakas-, henkilöstö-, talous-, tukipalvelut ja tilat näkökulmista.
3. Järjestämissuunnitelman mukaisesti aloitettujen kotiin annettavien palveluiden vahvistamista jatketaan. Muun muassa asiakasohjausta, etäkotihoitoa, kotikuntoutusta, kotisairaalan toimintaa, yhteisöllistä asumista sekä arviointi- ja kuntoutuspaikkoja lisätään. Muutoksella vahvistetaan mm. Kuivaniemen alueen yökotihoitoa, kotisairaaloimintaa ja kotikuntoutusta. Etäpalvelu on asiakkaan ensimmäinen palvelumuoto kotiin annettavissa palveluissa ja/tai etäpalveluiden avulla tuetaan asiakkaan muiden palveluiden toteuttamista.
4. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluissa on tehty suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Suunnitelmaan on kirjattu toimenpiteitä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnitelmassa painotetaan kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä, arvioidaan ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia

tekijöitä.

5. Palveluverkkosuunnittelussa on arvioitu alueen ikäihmisten määrää ja palveluntarvetta. Tavoitteena on yhtenäistää Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella ikäihmisten hoito- ja palvelukäytäntöjä hyvän laadun, turvallisuuden ja yhdenvertaisuuden varmistamiseksi taloudellisesti järkevällä tavalla. Alueella on ollut henkilöstön saatavuudessa haasteita ja joka vaikuttaa palvelujen turvalliseen järjestämiseen.

6. Oulunkaaren alueen ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys on 7,1 %. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti ympärivuorokautisen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluasumisen ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen tavoitepeittävyys on 6 prosenttia. Palvelurakenteen muutoksella mahdollistetaan muiden ikäihmisten palveluiden kehittämistä ja vahvistamista raskaan ympärivuorokautisen palveluasumisen sijaan.

7. lin alueella ympärivuorokautista palveluasumista järjestetään lissä ja lähikunnissa, joihin etäisyydet listä eivät muodostu kohtuuttomiksi. Ympärivuorokautinen palveluasuminen toteutetaan alueellisena palveluna, varmistuen palvelujen saatavuus asuinpaikasta riippumatta. Lähipalvelu voi olla fyysisesti saavutettavissa, mutta se ei välttämättä takaa sen saatavuutta. Asiakkaan voivat niin halutessaan hakeutua myös muulle alueelle palveluihin, lähellä omaisia tai muita läheisiä.

8. Omaishoidon vapaita järjestetään lin Emmintuvassa ja kuntoutusyksikössä. Omaishoidon vapaita on mahdollista järjestää tarvittaessa myös lähikunnista tai ostopalveluna paikallisilta yrittäjiltä. Tällöin matka hoitoyksikköön ei muodostu perheelle kohtuuttomaksi.

9. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palvelut järjestetään lain vaatimalla tavalla asiakkaan palvelutarpeisiin perustuen. Yksilöllisillä palveluilla turvataan ja tuetaan ikäihmisen hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumisen sekä hyvä hoito. Iäkkään henkilön palvelut suunnitellaan siten, että ne vastaavat määrältään, sisällöltään ja ajoitukseltaan hänen tarpeitaan. Iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä, omatyöntekijänsä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa neuvotellaan eri palveluiden vaihtoehtoista ja iäkkään näkemykset vaihtoehtoista huomioidaan palveluja järjestettäessä.

10. Ympärivuorokautisen palveluasumisen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoite on taloudellisesta näkökulmasta kirjattu vuodelle 2024 17,25 milj.€. Valmistelussa Kuivaniemen yksikön toiminnan muutoksen taloudelliseksi kustannussäästökseksi on laskettu 880 000€.

11. Pohde on järjestänyt tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan liittyvän yleisen asukastilaisuuden 28.2.2024 ja lin kunnassa asukastilaisuuden 13.3.2024. Henkilöstöä on tiedotettu muutoksista Pohteen yhteisissä tiedotustilaisuuksissa sekä yksikössä vastuualuepäällikön ja vastuuyksikköpäällikön toimesta. Asiakkaiden ja heidän omaistensa

kanssa keskustelu jatkohoitopaikasta käydään yksilökohtaisesti.

Päätösehdotuksen perustelut

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä järjestämislaki) 4 §:n 1 momentin mukaan palveluja voidaan koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät muun muassa erityisosaamista tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Keskittämisellä voidaan näin ollen varmistaa palvelujen hyvä laatu ja turvallisuus sekä myös taloudellisesti järkevä ja kustannustehokas toteuttaminen.

Järjestämislain 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueet ovat velvoitettuja suunnittelemaan ja toteuttamaan sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan asiakkaiden tarpeen edellyttämällä tavalla. Tarpeen määrittely perustuu sosiaali- ja terveydenhuollon erityislainsäädäntöön ja siinä säädettyihin periaatteisiin. Tarpeella ei kuitenkaan tarkoiteta yksittäisten henkilöiden kokemaa subjektiivista tarvetta johonkin tiettyyn palveluun.

Toimialuejohtajan selvityksen mukaan järjestämissuunnitelman mukaisesti aloitettujen kotiin annettavien palveluiden vahvistamista jatketaan. Muun muassa asiakasohjausta, etäkotihoitoa, kotikuntoutusta, kotisairaalan toimintaa, yhteisöllistä asumista sekä arviointi- ja kuntoutuspaikkoja lisätään. Etäpalvelu on asiakkaan ensimmäinen palvelumuoto kotiin annettavissa palveluissa ja/tai etäpalveluiden avulla tuetaan asiakkaan muiden palveluiden toteuttamista. Muutoksella vahvistetaan muun muassa Kuivaniemen alueen yökotihoitoa, kotisairaaloimintaa ja kotikuntoutusta.

Kuten viranhaltijapäätöksessä on todettu, kaikkia palveluja ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina. Ympärivuorokautista palveluasumista tarvitsevat asiakkaat hoidetaan Oulunkaaren alueen ja lin kunnassa sijaitsevilla ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköissä. Myös omaishoidon vapaita voidaan edelleen järjestää muun muassa lin alueen yksiköissä.

Palveluiden saavutettavuuden osalta on myös huomioitava, että joukkoliikenteen järjestäminen on kuntien ja ELY-keskusten vastuulla, kun taas hyvinvointialueen järjestämisvastuulla on muun muassa sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu palvelun myöntämisen perusteiden mukaisesti.

Edelleen toimialuejohtajan selvityksessä todetaan, että Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten palveluissa on tehty suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Suunnitelmaan on kirjattu toimenpiteitä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Suunnitelmassa painotetaan kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä, arvioidaan ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen

riittävyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä.

Toimialuejohtajan selvityksen mukaan Oulunkaaren alueen ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys on 7,1 %. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti ympärivuorokautisen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluasumisen ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen tavoitepeittävyys on 6 prosenttia. Palvelurakenteen muutoksella mahdollistetaan muiden ikäihmisten palveluiden kehittämistä ja vahvistamista raskaan ympärivuorokautisen palveluasumisen sijaan.

Myös riski- ja vaikutusarviointia on toimialuejohtajan selvityksen mukaan tehty monista eri näkökulmista (asiakas, henkilöstö, talous, tukipalvelut ja tilat).

Hyvän hallintotavan mukainen päätöksenteko, päätöksen tiedoksianto, saavutettavuus

Hyvinvointialueen oikaisuvaatimuskelpoiset päätökset annetaan tiedoksi asianosaisille ja hyvinvointialueen jäsenille hyvinvointialuelain (611/2021) 144 ja 145 §:ssä säädettyllä tavalla.

Hyvinvointialuelain 3 §:n mukaan hyvinvointialueen jäsen on

- 1) henkilö, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta sijaitsee hyvinvointialueen alueella (hyvinvointialueen asukas);
- 2) kunta, joka sijaitsee hyvinvointialueen alueella;
- 3) yhteisö ja säätiö, jonka kotipaikka on hyvinvointialueen alueella olevassa kunnassa;
- 4) se, joka omistaa tai hallitsee hyvinvointialueen alueella sijaitsevaa kiinteää omaisuutta.

Aluevaltuuston, aluehallituksen ja lautakunnan päätökset annetaan hyvinvointialueen jäsenelle tiedoksi pitämällä päätös (pöytäkirja) sen tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu (145.1 §). Hyvinvointialuelain 145.2 §:n mukaan hyvinvointialueen muun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva viranhaltijapäätös 16/2024 on julkaistu hyvinvointialueen verkkosivuilla 26.4.2024. Päätös on pidetty nähtävillä hyvinvointialueen verkkosivuilla 20.5.2024 saakka. Päätös on näin ollen annettu hyvinvointialueen jäsenille tiedoksi hyvinvointialuelain 145 §:ssä säädettyllä tavalla.

lin vanhus- ja vammaisneuvosto ei ole ollut asianosaisen asemassa oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa päätöksessä. Pohteen vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat hyvinvointialueen omia vaikuttamistoimielimiä. Väite siitä, että viranhaltijapäätös olisi hyvän hallintotavan mukaisesti tullut antaa erikseen tiedoksi Pohteen vanhus- ja vammaisneuvostolle sekä lin vanhus- ja vammaisneuvostolle on lakiin perustumaton.

Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat katsoneet hyvän hallintotavan edellyttävän saavutettavaa päätöksentekoa. Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva viranhaltijapäätös ja päätöksen jakelu

Aluehallitus

11.6.2024

sekä aluehallituksen otto-oikeuskäsittely 30.4.2024 eivät oikaisuvaatimuksen tekijöiden mukaan täytä saavutettavuusdirektiivin edellytyksiä.

Oikaisuvaatimukset tekijät eivät ole yksilöineet, miltä osin tai millä tavalla päätöksenteko, päätöksen tiedoksianto ja otto-oikeuskäsittely eivät ole saavutettavia.

Saavutettavuusdirektiivi ((EU) 2016/2102) on pantu täytäntöön lailla digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019, myöh. digipalvelulaki), jonka soveltamisalan (3 §) mukaan viranomaisissa noudatettaviin menettelyihin sovelletaan muutoin, mitä asian vireillepanosta, päätöksen tiedoksiannosta, viranomaisten toiminnan julkisuudesta, henkilötietojen käsittelystä, asiakirjojen arkistoinnista, asian käsittelyssä käytettävästä kielestä ja asian käsittelystä säädetään. Pohteen verkkosivuista on laadittu digipalvelulain 9 §:n mukainen saavutettavuusseloste, jonka mukaan Pohteen verkkosivusto on saavutettavuusvaatimusten mukainen lukuun ottamatta saavutettavuusselosteessa mainittua ei-saavutettavaa sisältöä, joka ei koske Pohteen viranomaisten päätöksentekoa tai niiden tiedoksiantamista. Näin ollen oikaisuvaatimuksen tekijöiden väite päätöksenteon, sen jakelun ja otto-oikeuskäsittelyn saavutettavuusdirektiivin vastaisuudesta on perusteeton.

Oikaisuvaatimuksen tekijöiden väite viranhaltijapäätöksen hyvän hallinnon vastaisuudesta ja hyvän hallintotavan vastaisuudesta on siten yksilöimätön, ettei väitteeseen ole mahdollista ottaa kantaa. Todetaan kuitenkin, että edellä esitetyn mukaisesti päätöksen tiedoksiannossa on toimittu menettelyllisesti oikein hyvinvointialuelain edellyttämällä tavalla. Näin ollen menettelyssä ei ole kysymys hyvän hallintotavan vastaisesta toiminnasta.

Yhteenveto

Kuivaniemen ympärivuorokautisen asumispalveluyksikön lakkauttaminen on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja järjestämissuunnitelman linjausten mukainen, perusteltu toimenpide.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esille sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat, että päätöstä tulisi arvioida toisin.

Päätösehdotus

Toimialuejohtaja Mervi Koski (p. 044 703 4018):

Aluehallitus hylkää oikaisuvaatimuksen kokonaisuudessaan liitteenä olevassa lausunnossa ja edellä esitetyn perustein. Viranhaltijapäätöstä ei muuteta.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy toimialuejohtajan ehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Viranhaltijapäätös 26.4.2024
Oikaisuvaatimus 7.5.2024

Aluehallitus

11.6.2024

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/14433/00.01.06.01/2024

291 § Sopimusmuutos Siikalatvan palvelusopimukseen sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisesta**Valmistelijat**

Toimialuejohtaja Päivi Peltokorpi, p. 044 469 1159, hankintalakimies Katri Mäki, p. 050 535 1214.

Asian tausta

Siikalatvan kunnan asukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisesta on sopimuksen perusteella vastannut Mehiläinen Terveyspalvelut Oy (ryhmittymä) vuodesta 2017 lähtien. Palvelusopimus on siirtynyt Pohteelle 1.1.2023 lukien voimaanpanolain perusteella.

Palvelusopimuksen 12 kohdan mukaisesti osapuolet voivat sopia siitä, että palveluiden tuottaminen lopetetaan joissakin sopimuksessa yksilöidyistä tiloista. Pohde ja Mehiläinen ovat käyneet alustavia neuvotteluja Kestilän toimipisteen osoitteessa Tiinanmäki 5 sijaitsevista tiloista luopumisesta. Palveluja on tuotettu Kestilän hyvinvointipisteessä palvelusopimuksen voimassaolon aikana korkeintaan kahtena päivänä viikossa. Muutoksen myötä tiloissa järjestetyt palvelut siirrettäisiin muihin palvelupisteisiin.

Suunniteltu muutos vaikuttaisi toteutuessaan Kestilän palveluihin seuraavasti:

- Suun terveydenhuollon palveluista Kestilän hyvinvointipisteellä on tähän voitu tarjota ainoastaan koululaisten toimenpiteettämiä hammastarkastuksia. Muut suun terveydenhuollon palvelut on tähän saakka järjestetty asiakkaan valinnan mukaisesti joko Rantsilan tai Pulkkilan terveysasemalla. Muutoksen myötä myös koululaisten hammastarkastukset siirtyisivät Pulkkilan tai Rantsilan terveysasemille.
- Laboratorion näyttöönottopiste siirtyisi Kestilän palvelukeskukseen eli palveluasumisyksikön yhteyteen.
- Lastenneuvolatoiminta siirtyisi joko Kestilän koulun tiloihin tai Kestilän palvelukeskukseen.
- Kouluterveydenhuolto jatkuisi Kestilän koulun tiloissa.

Kestilän hyvinvointipisteessä tarjotut palvelut säilyvät siis Kestilässä lukuun ottamatta koululaisten hammastarkastuksia.

Kestilän hyvinvointipisteen nykyisten tilojen käytöstä luovutaan 1.8.2024 alkaen tai muuna sopimusosapuolten neuvottelemana ajankohtana.

Sopimusmuutos perustuu osapuolten välisen hankintasopimuksen mukaiseen ehtoon, jossa

Aluehallitus**11.6.2024**

on todettu osapuolten voivan sopia siitä, että palveluiden tuottaminen lopetetaan joissakin sopimuksessa yksilöidyistä tiloista. Tämä muutos ei myöskään muuta hankintasopimuksen yleistä luonnetta. Kyse on siten hankintalain 136 § 2 momentin 1 kohdan tarkoittamasta tilanteesta, jossa sopimusmuutos voidaan tehdä ilman uutta hankintamenettelyä, kun se perustuu hankintamenettelyn aikana tiedossa olleisiin ja hankinta-asiakirjoissa mainittuihin sopimusehtoihin tai niiden muuttamista koskeviin ehtoihin, niiden rahallisesta arvosta riippumatta, ja nämä ehdot ovat selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset, eivätkä ne muuta hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleistä luonnetta.

Sopimusmuutoksesta laaditaan alkuperäistä palvelusopimusta täydentävä kirjallinen sopimus, jonka allekirjoittaa hyvinvointialuejohtaja ja varmentaa terveyden- ja sairaanhoidon palveluiden toimialuejohtaja.

Toimivalta

Hallintosäännön 78 §:n 3 momentin mukaan aluehallitus päättää 5.000.000 euroa ylittävistä hankinnoista, jollei toisaalla tässä pykälässä toisin määrätä.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma (p. 040 767 1609):

Aluehallitus hyväksyy Siikalatvan sosiaali- ja terveystieteiden tuottamista koskevan sopimuksen muuttamisen siten, että palveluiden tuottaminen Kestilän hyvinvointipisteen toimitiloissa osoitteessa Tiinanmäki 5 lopetetaan ja palvelut siirretään muihin palvelupisteisiin.

Päätös

Merk. Maarit Matinolli, Paavo Koho ja Anu Plaketti poistuivat esteellisinä (palvelussuhdejäävi) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/111/01.01.00.00/2022

292 § Virkojen perustaminen ja lakkauttaminen Vammaispalvelujen toimialueella

Valmistelija

Palvelualuejohtaja Koivisto Tanja 044 703 6243

Virkojen lakkauttaminen ja perustaminen Vammaispalvelujen toimialueella

Hallintosäännön 46 §:n mukaan aluehallitus päättää muiden kuin hyvinvointialuejohtajan viran perustamisesta.

Vammaispalvelujen toimialueelle P410 Oulun alueelliset vammaispalvelut, VA4100 Yhteiset kustannukset, VY40230 Yhteiset kustannukset ehdotetaan perustettavaksi seuraavat virat 1.8.2024 alkaen:

- Vastuuyksikköpäällikkö, 3 virkaa

Samalla ehdotetaan lakkautettavaksi seuraavat palveluesimiehen virat:

- 73109-1064

- 73109-1061

- 73109-1062

Kustannusvaikutus ja perustelu virkojen perustamiselle on kerrottu liitteessä.

Päätösehdotus

Vammaispalvelujen toimialue, toimialuejohtaja Päivi Lauri (p. 044 7378 413):

Vammaispalvelujen toimialueelle P410 Oulun alueelliset vammaispalvelut, VA4100 Yhteiset kustannukset, VY40230 Yhteiset kustannukset perustetaan seuraavat virat 1.8.2024 alkaen:

- Vastuuyksikköpäällikkö, 3 virkaa

Samalla lakkautetaan seuraavat palveluesimiehen virat:

- 73109-1064

- 73109-1061

- 73109-1062

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy toimialuejohtajan ehdotuksen

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Aluehallitus

11.6.2024

Liitteet

Viran_Toimen nimikemuutos L.S.
Viran_Toimen nimikemuutos M.K.
Viran_Toimen nimikemuutos P.K.

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/350/00.01.05.01/2022

293 § Valtuustoaloitteet

Valmistelija: hallintopalvelupäällikkö Kaisu Palosaari, p. 040 5662933

Hyvinvointialueen hallintosäännön 136 § mukaan valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita hyvinvointialueen toimintaa ja hallintoa koskeissa asioissa. Aluehallituksen on vuosittain joulukuun loppuun mennessä esitettävä aluevaltuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja aluehallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita aluevaltuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Aluevaltuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Aluevaltuuston kokouksissa tammi-toukokuun aikana 2024 on jätetty yhteensä 7 valtuustoaloitetta. Aluehallitus on kokouksissaan 12.3.2024 § 114 ja 7.5.2024 § 231 hyväksynyt aloitteiden valmistelut, joiden mukaan aloitteet on valmisteltu aluehallituksen käsittelyyn.

Valtuustoaloitteet:

- Valtuustoaloite 1: Palveluseteli lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin
- Valtuustoaloite 2: Yksinäisyyden ehkäisy otettava paremmin huomioon
- Valtuustoaloite 3: Selvitys STM:n sairaalaverkkoselvityksen vaikutuksesta Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella
- Valtuustoaloite 4: Oulaskankaan sairaalan toiminta säilytettävä ennallaan
- Valtuustoaloite 5: Jatkoaika Raahen ympärivuorokautiselle päivystykselle
- Valtuustoaloite 6: Selkeytetään terveyspalveluiden asiakasmaksujen kertymistä terveydenhuollon maksukattoon ja asiakasmaksujen maksuvapauden ja huojentamisen mahdollisuutta
- Valtuustoaloite 7: Hoivan tarpeen arvioidut tiedot osaksi Pohteen päätöksentekoa

Päätösehdotus

Hallintopalvelupäällikkö Kaisu Palosaari (p. 040 5662 933):

Aluehallitus

1. merkitsee valtuustoaloitteisiin annetut vastaukset tiedoksi ja antaa ne tiedoksi aluevaltuustolle,
2. esittää, että aluevaltuusto merkitsee aloitteet 1, 2, 4 - 7 loppuun käsitellyiksi ja toteaa vastineen valtuustoaloitteeseen 3 olevan vielä valmisteltavana.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy hallintopalvelupäällikön ehdotuksen.

Aluehallitus

11.6.2024

Päätös

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoman muutettu esitys:

Aluehallitus

1. merkitsee valtuustoaloitteisiin annetut lausunnot tiedoksi ja antaa ne tiedoksi aluevaltuustolle,
2. esittää, että aluevaltuusto merkitsee aloitteet *loppuun käsitellyiksi*.

Mika Flöjt esitti, että aloite 7 palautetaan valmisteltavaksi, koska vastauksessa pitää todeta selkeästi, että edes keskeisissä palveluiden järjestämissuunnitelmissa ja tuottavuus- ja taloussuunnitelmissa on selkeästi eri sektoreiden osalta näkyvissä paikkamuutoksien ja budjettikuluarvioiden lisäksi viranhaltijoiden hallussa olevat hoivantarpeen arviointiluvut ja sen hetkiset jonot. Koska valtuustoseminaarissa myönnettiin, että ne ovat olemassa, siten ne on syytä olla edes keskeisissä päätöksissä myös päätöksentekijöiden ja hyvinvointialueiden asiakkaiden tiedossa. Esitystä ei kuitenkaan kannatettu, joten puheenjohtaja totesi sen rauenneen.

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan muutetun esityksen.

Liitteiden kuvaus

Liitteet

Pöytäkirjalle lisätty vastine valtuustoaloitteeseen 3

Valtuustoaloite 1 ja vastine

Valtuustoaloite 2

Vastine valtuustoaloitteeseen 2

Valtuustoaloite 3

Valtuustoaloite 4

Vastine valtuustoaloitteeseen 4

Valtuustoaloite 5

Vastine valtuustoaloitteeseen 5

Valtuustoaloite 6 ja vastine

Valtuustoaloite 7

Vastine valtuustoaloitteeseen 7

Vastine valtuustoaloitteeseen 3

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/26620/00.02.01.00/2023

294 § Tiedoksiantoasiat

1. Kalajoen kaupungin vanhusneuvosto 8.5.2024/Vetoomus Kalajoen vuodeosaston toiminnan säilyttämisestä.

2. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelutarkastuksen tarkastuskertomus 2024/10367, liite.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma (p. 040 767 1609):

Aluehallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet

PSAVI työsuojelutarkastuksen tarkastuskertomus 2024/10367
Kalajoen vanhusneuvoston vetoomus Kalajoen vuodeosaston toiminnan säilyttämisestä

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/26616/00.02.01.00/2023

295 § Viranhaltijoiden päätösten ottaminen

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 23 §:n mukaan asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi voi päättää aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja ja hyvinvointialuejohtaja.

Hallintosäännön 24 §:n mukaan aluehallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava aluehallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista aluehallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Ilmoitus on tehtävä neljän (4) päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Ilmoitus tehdään sähköisesti aluehallituksen esittelijälle, ellei aluehallitus toisin päättä.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta toimielimen käsiteltäväksi.

Ottamiseen oikeutettu viranomainen voi ottaa käsiteltäväkseen myös asian, josta sille ei ole ilmoitettu.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma (p. 040 767 1609):

Aluehallitus ei ota käsiteltäväksi viranhaltijapäätöksiä.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Viranhaltijapäätökset ajalta 30.5. - 5.6.2024

Hankintojen otto-oikeus aluehallitus 11.6.2024

Aluehallitus

11.6.2024

PPHVA/25011/01.00.02.01/2023

296 § Ylimääräinen asia: Johtamisjärjestelmän uudistamiseen liittyvän yhteistoimintamenettelyn päättäminen

Valmistelijat: henkilöstöjohtaja Juha Jääskeläinen ja henkilöstöpäällikkö Mari Saari-Somero

Perustelut

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus on päättänyt 9.4.2024 § 156 aloittaa johtamisjärjestelmän uudistamiseen liittyvät työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 4 §:n 1 mom. 1 ja 4 kohdan mukaiset yhteistoimintaneuvottelut.

Päätöksen mukaiset neuvottelut on käynnistetty 18.4.2024 annetulla neuvotteluesityksellä, joka on toimitettu henkilöstön edustajien lisäksi TE-toimistolle. Yhteistoimintaneuvottelut käynnistyivät henkilöstön ja työnantajan edustajista koostuvassa neuvotteluryhmässä 24.4.2024. Yhteistoimintaneuvotteluja käytiin yhteistoimintalain edellyttämä kuusi viikkoa ajanjaksolla 24.4.-5.6.2024, jonka aikana neuvotteluryhmä kokoontui yhteensä neljä kertaa.

Neuvotteluesitykseen kuuluneita suunniteltuja muutoksia, niiden perusteita, vaikutuksia ja mahdollisia vaihtoehtoja on käyty läpi yhteistoimintalain hengen mukaisesti vuoropuhelussa henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa. Neuvotteluissa on käsitelty ikäihmisten palveluiden, perhe- ja sosiaalipalveluiden ja OYS psykiatrian, terveyden ja sairaanhoidon palveluiden, OYS sairaala ja ensihoidon, konsernipalveluiden sekä järjestämistoiminnon toimialueiden organisaatiomuutoksia. Kyse on ollut osittaisista organisaatorakenteen muutoksista. Suunniteltujen muutosten johdosta tietyt tehtävät lakkaavat ja tietyissä tapauksissa tehtäväsällöt muuttuvat. Osa muutoksista voidaan toteuttaa virantoimitusvelvollisuutta muuttamalla.

Neuvottelujen lopputuloksena todettiin, että irtisanomisperusteisten muutosten kohteena on yhteensä 33 henkilöä. Yhteistoimintamenettelyn piirissä olevia tehtäviä poistuu tosiasiallisesti yhteensä 25. Näiden joukossa on viisi vakanssia, jotka ovat tällä hetkellä täyttämättöminä ja jotka tullaan lakkauttamaan. Samalla asiantuntijaosaamista vahvistetaan yhteensä 11 tehtävällä. Muutoksista syntyvä euromääräinen säästö vuositasolla on n. 1,4 M €. Henkilöstövaikutukset toteutuvat ensisijaisesti irtisanomisperusteisilla palvelussuhteen ehtojen muutoksilla. Neuvottelujen toimeenpanovaiheessa uudelleenjärjestelyt voivat johtaa myös irtisanomiseen, mikäli työntekijä/viranhaltija kieltäytyy vastaanottamasta irtisanomisen sijaan tarjottavaa uutta virkaa tai tehtävää.

Neuvottelut päättyivät yksimielisinä. Neuvottelujen päätöspöytäkirja on tämän esityksen liitteenä.

Aluehallitus

11.6.2024

Päätösehdotus

Henkilöstöjohtaja Juha Jääskeläinen (p. 0400 688 270):

Aluehallitus merkitsee neuvottelujen lopputuloksen tiedoksi ja toteaa, että neuvottelutuloksen edellyttämien toimenpiteiden mukaiset päätökset tehdään viranhaltijapäätöksinä hallintosäännön ja delegointipäätösten mukaisesti.

Päätösesitys

Hyvinvointialuejohtaja Ilkka Luoma:

Aluehallitus hyväksyy henkilöstöjohtajan ehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan esityksen.

Liitteet

Yhteistoimintaneuvottelu_pöytäkirja 5.6.2024 Neuvottelu 4

Aluehallitus

11.6.2024

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta tai aluevalitusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa:

pykälät: 274 - 280, 293 - 296 §

Seuraaviin päätöksiin liittyvien yksityisoikeudellisten asioiden käsittely kuuluu käräjäoikeuden toimivaltaan:

pykälät: - §

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

pykälät: 292 §

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista**.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Aluehallitus

11.6.2024

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on **Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus**

- postiosoite: PL 10, 90029 Pohde
- käyntiosoite: Kajaanintie 50, 90220 OULU
- sähköpostiosoite: kirjaamo@pohde.fi
- puhelinnumero: 08 315 6126

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 08.00 - 15.45.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti viranomaiselle, joka on tehnyt päätöksen. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä vaaditaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

VALITUSOSOITUS

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta **kirjallisella valituksella**:

pykälät: 283 - 290 §

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta aluevalituksella myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- hyvinvointialueen jäsen
- hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Valitusaika

Aluevalitus on tehtävä **30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista**.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Valituksen voi toimittaa sähköpostilla, postitse tai viemällä asiakirjat henkilökohtaisesti tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen.

Asiakirjojen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Postin käyttämisessä on muistettava, että asiakirjan tulee olla perillä valitusviranomaisessa viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Asiakirjan sähköisessä toimittamisessa on huomioitava, että asiakirja on lähetettävä valitusviranomaiselle siten, että asiakirja on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä ennen määräajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Aluevalitus tehdään **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle**.

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, Oulu

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42800, faksi 029 56 42841

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Palvelun käyttö vaatii vahvan tunnistautumisen.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Tuomioistuinmaksulaki löytyy verkosta osoitteesta: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>

Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivuilta: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijajulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksutha/llinto-oikeudessa.html>

HANKINTOIHIN LIITTYVÄ OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS**KYNNYSARVON YLITTÄVÄT HANKINNAT**

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132-135 §:n mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua.

Vaatimuksen hankintaoikaisusta voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee (asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

Seuraavien päätösten osalta voidaan vaatia hankintalain mukaista hankintaoikaisua sekä saattaa asia valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi:

pykälät: 282, 291 §

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132-135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole

hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus osoitetaan päätöksen tehneelle viranhaltijalle tai toimielimelle, ja se toimitetaan hankintayksikölle alla olevaan posti- tai sähköpostiosoitteeseen.

Yhteystiedot: Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, Kirjaamo

Postiosoite: PL 10, 90029 POHDE

Käyntiosoite: Kajaanintie 50

Sähköpostiosoite: kirjaamo@pohde.fi

Puhelinnumero: 08 315 6126

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 8.00 - 15.45.

Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

1. yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2. sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3. sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön

menettelyyn liittyvä syy.

Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusajaksi. Valituksen tulee olla perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä markkinaoikeudelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi markkinaoikeus valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta hyvinvointialueesta annetun lain (616/2021) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun sähköpostiosoitteeseen.

Valituksen toimittaminen, markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Palvelun käyttö vaatii sähköisen tunnistautumisen.

Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Aluehallitus

11.6.2024

Markkinaoikeuden osoite:
Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen käsittelystä perittävistä maksuista

Asian käsittelystä tuomioistuimessa voidaan periä maksu, joka määräytyy tuomioistuinmaksulain (1455/2015), tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkastamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) ja oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista vuosina 2022-2024 (1123/2021) mukaan.

Ajantasainen tieto tuomioistuinmaksuista on saatavilla markkinaoikeuden verkkosivuilla:
<https://www.markkinaoikeus.fi/fi/index/oikeudenkayntiohjeet/oikeudenkaynninkulut.html>

HANKINTAMENETTELYN VALMISTELU TAI TÄYTÄNTÖÖNPANO

Hankintalain 146 §:n mukaan markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta.

Seuraaviin ratkaisuihin ei voi hakea muutosta, koska ne koskevat hankintamenettelyn valmistelua tai täytäntöönpanoa:

pykälät: 281 §